

bb 85. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 18 órától
zárásig

um la

1977. szeptember 28.

76. „kell a jó könyv,, - olvasópályázat
77. időjárásjelentés
78. nemzetközi arab ló árverés bábolnán
79. orvos-gyógyszerész napok a fővárosban
80. befejeződött a nephrológiai szimpozium
81. a tanácsi koordinációs bizottság ülése
82. munkásör-ünnepség /5.sz.jav./
83. zászló uttörőcsapatnak
84. ünnepi köszöntő a fegyveres erők napja alkalmából
85. hírjegyzék

--

- 70 -

- v é g e -

készült az mti belföldi szerkesztőségében

a szerkesztőség vezetője: bajnok zsolt

ügyeletes szerkesztő: koncz antal

szerkesztő: halasi györgy, lakatos erzsébet

21.00/um

1/21¹⁰

60.008/x

M.T.I.

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Belföldi hírek

1977. szeptember 29. csütörtök

bb 1. mai zene - külföldi előadók

i km/fe -ju bc -cz

1977. szeptember 29.

a művészeti alap, a zeneműkiadó vállalat és az országos filharmónia az év első felében közös hangversenyeket szervezett, s ezeken külföldi zongoraművészek mutatkoztak be nagy sikerrel. az érdeklődésre tekintettel „mai zene - külföldi előadók”, címmel együttesen bérletsorozatot hirdettek, amelynek hangversenyein ismét külföldi előadóművészek szerepelnek. a közönség számos olyan kompozícióval ismerkedhet meg, amely Magyarországon még nem hangzott el és ősbemutatóra is sor kerül.

az első koncerten Roswitha Trexler lipcsei énekesnő egyebek között Luciano Berio, Hanns Eisler, Alfred Schnittker szerzeményeiből szólaltat meg. koncertjén ősbemutatóként hangzik el Kalmár László „Énekek”, című darabja. az ndk-beli vendégművész október 12-i budapesti koncertjén a mai jugoszláv zene ismert előadója, Fred Dosek kíséri zongorán.

Elgar Howart angol karmester vendégszereplése alkalmával - a budapesti kamaraegyüttes és Körmendi Klára közreműködésével - Schönberg, Janáček, valamint Birtwistle műveket vezényel. Elgar Howart trombitaművészként kezdte pályáját és hangszerét az utóbbi években váltotta fel a dirigens pálcával. nepertoárján a klasszikus zeneszerzők művei is szerepelnek, de elsősorban az új zenei alkotások bemutatásával szerzett hírnevet magának. Ligeti György őt kérte fel új operája stockholmi ősbemutatójának vezénylésére.

/ folyt. köv. /

1/10

- 1 -

bb 1. / mai zene ... 1. folyt./-ju

november 27-én Jane Manning londoni énekesnő lép a budapesti közönség elé. hangversenyén több mai angol kompozíciót mutat be, s műsorára tüzi Kocsár Miklósnak Federico García Lorca verseire írott dalciklusát, a Lamenti-t, amellyel nagy sikerrel szerepelt a londoni BBC-ben. /mti/

--

bb 2. vízügyi munkák a Balatonon - újabb partfalak épülnek az eróziós parton

vid/kz-ju -cz

1977. szeptember 29.

a Balatonon az őszi napokban, a fagyveszély kezdetéig folytatódnak a vízügyi munkák.

az idei program szerint partrendezési, kotrási és feltöltési munkálatokra került sor tihanyban Balatonboglár és Balatonlelle között. rendezik a somogyi oldal ugynevezett szakadó partjait is. ezenkívül rendszeresen kotorják a hajók utvonalaikat. főleg a keszthelyi öböl iszapja és a tihanyi szoros homokzátonya ad minden évben újabb munkát. a gyors áramlású tihanyi szorosban már régóta dolgozik a kotrógép az itteni homokzátony további növekedésének megakadályozásán.

a Balatonon, az elmúlt évekhez hasonlóan, az idén is több ezer köbméter követ és betont építettek be a partszegélyekbe. az újabbakkal együtt a Balaton mesterségesen kialakított partfalainak hossza már jóval meghaladja a 60 kilométert. a végleges partfalak többségét a hullámveréstől és az eróziótól leginkább veszélyeztetett somogyi oldalon építették. az északi oldalon, ahol lehet, meghagyják a nádasokkal együtt a természetes partot, elősegítve a tó biológiai egyensúlyának fenntartását. /mti/

--

- 2 -

bb 3. ,, havazik,, a bokharai fű a mecsekalján

vid/kz-ju -cz

1977. szeptember 29.

a mecsekre vezető pécsi utak téli képet mutatnak ezekben a napokban: mintha hó lépte volna be az utak mentét, a kerítéseket és a fákat. ám nem a tél köszöntött még be a mecsekaljára, szerencsére, hanem egy különös növény - botanikai néven: bokharai keserűfű - hófehér termése okozta a meglepő látványt. nevét az üzbeisztáni buhara várostól kapta, ahol őshonos. hozzánk dísznövényként került és valaha olyan divatos volt pécsen, hogy teleültették vele a kerteket. időközben azonban elburjánzott, ,,kilépett,, a kertekből és teljesen elvadult - ma már inkább kiirthatatlan gyomnövény. az idei őszön szokatlanul nagy tömegben hozott termést. a fürtszerű fehér virágok mindenfelé borítottak, ahova a bokharai fű elért. ellepték az utak szélét, betakarták a kerítéseket, felkuszta a fákra és a bokrokra, s a nagy fehérség teljesen olybá tűnik, mintha havazott volna a mecsek lejtőjén. /mti/

--

bb 4. megszépül és megfiatalodik az arany bika

vid/kz-ju -cz

1977. szeptember 29.

alig egy esztendeje új szárnyal - 149 szobával 297 ágyval - bővült a debreceni arany bika szálló. a rekonstrukciót a patinás épület eredeti részének felújításával, korszerűsítésével és bővítésével folytatják. rá is fér a tatarozás a sok vihart és még több vendéget látott épületre, amelynek neve összeforrt Debrecennel. jelenleg a bejárata fölött nagy szarvu, hortobágyi bikát lehet látni, a szálló névadója pedig más volt. az arany bika szálló története 1699-ben kezdődött, amikor a város vezetősége elhatározta: kényelmes szálláshelyet alakít ki Debrecen vendégeinek. e célból a tanács árverésen megvásárolta a hatvan utca széles telkein lakó bika - család ősi házát, amely még a török hódoltság idején épült. hajdanában itt vásároló kereskedők számára 1699-ben négy vendég és egy ivószobát rendeztek be. majd 1799-ben emeleti traktust húztak az öreg kőépületre, s 1877-ig 15-re nőtt a szobák száma. nemsokára ez is kevésnek bizonyult, s ekkor a további bővítés helyett új szálloda építését határozták el a debreceni városatyák. az arany bika jelenlegi épülete 62 esztendővel ezelőtt nyitotta meg kapuit. most kicserélik a tetőszerkezetét, az elektromos hálózatot, felújítják a vízvezeték rendszert, bővítik a konyhát. a régi szárny újjávarázsolása 1979-ben fejeződik be. /mti/

--

- 3 -

bb 5. eszperantó szavalóverseny

i da/-ju bc -cz

1977. szeptember 29.

a magyar eszperantó szövetség budapesti területi bizottsága október 8-án eszperantó szavalóversenyt rendez a gánvágy művelődési központban. az első ízben sorra kerülő eszperantó nyelvű szavalóversenyt uttörő, ifjúsági és felnőtt kategóriában bonyolítják le. a területi elődöntők leg-sikeresebb szavalói - mintegy félszázan - egy kötelező és egy szabadon választott költemény előadásával adnak számot felkés-zültségükről. az ünnepélyes díjkiosztás után műsoros szüreti bált rendeznek a résztvevők tiszteletére. /mti/

bb 6. egy évvel előbb

vid/kz-ju -cz

1977. szeptember 29.

a hetes és nyolcas főközlekedési utat összekötő 74-es ut bak-zalaegerszeg közötti szakaszán - a településeket elke-rülő - új utat építenek. a 14,5 kilométer hosszú, autópálya jellegű ut összehangolt, gyors és minőségű építésére szerző-dést kötött a kivitelezésben résztvevő 8 vállalat. az együtt-működés eredményeképpen a kitűzött határidő előtt egy évvel előbb, 1978. november 7-re elkészült az új nyomvonalon haladó utszakasz. ezzel a 2 főutvonalat, a hetest és a nyolcast összekötő 74-es uton meggyorsul és biztonságosabbá válik a közúti forgalom. /mti/

b b 7. ifjúsági lakótelep a csongrád megyei tömörkény község-ben

vid/kz-ju -cz

1977. szeptember 29.

a csongrád megyei tömörkény községben a fiatal házaspárok-nak ifjúsági lakótelepet építenek. az első négylakásos, emele-tes ház már tető alá került és még az idén beköltöznek a tulaj-donosok. jövőre további 20 lakás készül el mind háromszobás, erkélyes. a házakhoz előkert is tartozik. az építetők vala-mennyien tömörkényiek, zömében a helyi alkotmány termelőszövet-kezet tagjai. a kivitelező a gazdaság építő brigádja, de maguk a családok is egyenkint több mint 12.000 forint értékű saját munkát vállaltak, ugyanakkor 72.000 forintot fizettek be. az otp 35 évre nyújtott kölcsönt egy százalékos kamatra. a 6 ház-ból álló 24 lakásos ifjúsági lakótelep alig két év alatt épül fel a község központjában. /mti/

MTI

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Belföldi hírek

parlament

bkk.1. dr.szijártó károly Legfőbb ügyész beszámolója

i/tf/a/pr

1977. szeptember 29.

rendelkezésre bocsátjuk dr.szijártó károly Leg-főbb ügyész parlamenti beszámolóját, rövidített változat-ban.

az anyag feloldásig e m b a r g ó s!

x x x

tisztelt országgyűlés!

- pártunk és kormányunk következetes politikája mindig alapvető fontosságúnak tartotta a szocialista törvényesség maradéktalan érvényesítését és szüntelen e-rősítését. egyértelműen kifejeződik a szocialista törvé-nyesség iránti igény alkotmányunknak abban az alaptéte-lében, hogy minden állami, társadalmi és gazdasági szerv a maga területén, valamint minden állampolgár köteles be-tartani törvényeinket.

/folyt.köv./

- 1 -

1/b

- 4 -

1/b

bkk.1./ dr.szijártó károly.....1.folyt./-a

- az mszmp xi. kongresszusa a következő időszak egyik legfontosabb társadalmpolitikai céljaként az állami tevékenység és a hatósági munka megerősítését, a fegyelmezettebb, hatékonyabb gazdálkodást és mindezekkel együtt a szocialista demokratizmus szélesítését jelölte meg.

- a népköztársaság elnöki tanácsának a jogalkalmazás jogpolitikai irányelveiről szóló - 1973-ban hozott határozata pedig valamennyi jogalkalmazó szerv - így az ügyészség - feladatává is tette, hogy segítse a szocialista együttélés szabályainak érvényesülését, lépjen fel a társadalmi tulajdon megkárosítóival, az állami felelősség és a munkafegyelem megszegőivel szemben, az életsdiség, a spekuláció és a munka nélküli jövedelemszerzés minden formája ellen.

- az ügyészi szervezet az említett társadalmpolitikai célkitűzések elősegítéséért, az alkotmány és a jogalkalmazás jogpolitikai irányelveinek megfelelően a bűnüldöző, az igazságügyi és más szervekkel jó együttműködésben látta el törvényes feladatait az 1975-ben adott legfőbb ügyészi beszámoló óta eltelt két éves időszakban is.

az ügyészi tevékenység ismertetése során a szocialista törvényesség érvényesülésének problémáival foglalkozva először a büntetőjogról beszélt dr.szijártó károly:

- pártunk következetes politikája, az állami, társadalmi és gazdasági szervek munkája, a szocialista munkakollektívák határozott fellépése, a bűnüldöző és igazságügyi szervek elvi alapokon nyugvó és a törvényes rendelkezéseknek megfelelő tevékenysége változatlanul biztosítja a szilárd közrendet és közbiztonságot. határozottan fellépünk a bűncselekmények elkövetői ellen, ugyanakkor biztosítjuk a védelem elvének érvényesülését, hogy alapvetően senki se kerüljön büntetőjogi felelősségre vonás alá, s különösen azt, hogy személyes szabadságában indokolatlanul senkit se korlátozhassanak, ugyanakkor személyre való tekintet nélkül intézkedünk a bűnelkövetők felelősségre vonása végett.
/folyt.köv./

1/b

bkk.1./ dr.szijártó károly.....2.folyt./-a

- hazánkban nincsenek szervezett bűnbandák, ismeretlen a nyugati nagyvárosokat átfogó, olykor még a bűnüldöző szervek soraiba is beépülő üzletszerűen folytatott bűnözés, amely az érintett államok közvéleményére nyomasztóan hat. a nálunk elkövetett bűncselekmények száma és aránya meg sem közelíti a kapitalista államok ugyanilyen adatait. mindebből azonban nem vonhatunk le olyan következtetést, hogy nálunk minden rendben van. az utóbbi két évben kedvezőtlen jelenségeket is tapasztalhattunk. néhány területen növekedett a bűnözés. kedvező viszont, hogy a fiatalok bűnelkövetők száma csökkent.

a bűnözés szerkezetét illetően, mindenekelőtt azt állapíthatjuk meg, hogy társadalmi rendünk szilárdságának bizonyosságaként fokozatosan csökken az állam, a béke és az emberiség elleni bűncselekmények száma. ezek az összességében belül csupán 0.2 százalékot képviselnek. az e körbe tartozó bűncselekmények döntő többsége szóbeli - alkoholos állapotban elkövetett - izgatás, amelynek a társadalomra veszélyessége kevésbé jelentős.

- változatlanul a vagyon elleni bűncselekmények fordulnak elő a legnagyobb számban. a társadalmi és a személyi tulajdon elleni bűncselekmények az összesség több mint felét/ 57.1 százalékát/ jelentik. az okozott kár a társadalmi és személyi tulajdonban több mint egy millió forint naponta, nem beszélve arról a morális kárról, amelyet a társadalmi tudat torzításával okoznak e bűncselekmények elkövetői. a társadalmi tulajdon elleni bűncselekmények csaknem 80 százaléka 5 000 ft.-nál kisebb kárt okozott. 1976-ban azonban a nyomozó szervek 68 olyan bűncselekményt lelelték le, amelyeknek elkövetői - külön-külön - félmillió forintnál nagyobb kárt okoztak a közvagyonban, a rendszerint huzamosabb idejű cselekményekkel. a népgazdasági ágakat tekintve - az elmúlt évben - a legnagyobb számú társadalmi tulajdon károsító bűncselekményei a kereskedelemben követték el, a legnagyobb károkat pedig a mezőgazdasági termelőszövetkezetekben okozták.
/folyt.köv./

1/b

bkk.1./ dr.szijártó károly.....1.folyt./-a

- az mszmp xi. kongresszusa a következő időszak egyik legfontosabb társadalmpolitikai céljaként az állami tevékenység és a hatósági munka megerősítését, a fegyelmezettebb, hatékonyabb gazdálkodást és mindezekkel együtt a szocialista demokratizmus szélesítését jelölte meg.

- a népköztársaság elnöki tanácsának a jogalkalmazás jogpolitikai irányelveiről szóló - 1973-ban hozott - határozata pedig valamennyi jogalkalmazó szerv - így az ügyészség - feladatává is tette, hogy segítse a szocialista együttélés szabályainak érvényesülését, lépjen fel a társadalmi tulajdon megkárosítóival, az állami fegyelem és a munkafegyelem megszegőivel szemben, az életsdiség, a spekuláció és a munka nélküli jövedelemszerzés minden formája ellen.

- az ügyészi szervezet az említett társadalmpolitikai célkitűzések elősegítése érdekében, az alkotmány és a jogalkalmazás jogpolitikai irányelveinek megfelelően a bűnüldöző, az igazságügyi és más szervekkel jó együttműködésben látta el törvényes feladatait az 1975-ben adott legfőbb ügyészi beszámoló óta eltelt két éves időszakban is.

az ügyészi tevékenység ismertetése során a szocialista törvényesség érvényesülésének problémáival foglalkozva először a büntetőjogról beszélt dr.szijártó károly:

- pártunk következetes politikája, az állami, társadalmi és gazdasági szervek munkája, a szocialista munkakollektívák határozott fellépése, a bűnüldöző és igazságügyi szervek elvi alapokon nyugvó és a törvényes rendelkezéseknek megfelelő tevékenysége változatlanul biztosítja a szilárd közrendet és közbiztonságot. határozottan fellépünk a bűncselekmények elkövetői ellen, ugyanakkor biztosítjuk a védelem elvének érvényesülését, hogy alaptalanul senki se kerüljön büntetőjogi felelősségre vonás alá, s különösen azt, hogy személyes szabadságában indokolatlanul senkit se korlátozhassanak, ugyanakkor személyre való tekintet nélkül intézkedünk a bűnelkövetők felelősségre vonása végett.
/folyt.köv./

16

bkk.1./ dr.szijártó károly.....2.folyt./-a

- hazánkban nincsenek szervezett bűnbandák, ismeretlen a nyugati nagyvárosokat átfogó, olykor még a bűnüldöző szervek soraiba is beépülő üzletszerűen folytatott bűnözés, amely az érintett államok közvéleményére nyomást gyakorolhat. a nálunk elkövetett bűncselekmények száma és aránya meg sem közelíti a kapitalista államok ugyanilyen adatait. mindebből azonban nem vonhatunk le olyan következtetést, hogy nálunk minden rendben van. az utóbbi két évben kedvezőtlen jelenségeket is tapasztalhattunk. néhány területen növekedett a bűnözés. kedvező viszont, hogy a fiatalok bűnelkövetők száma csökkent.

a bűnözés szerkezetét illetően, mindenekeelőtt azt állapíthatjuk meg, hogy társadalmi rendünk szilárdságának bizonyosságaként fokozatosan csökken az állam, a béke és az emberiség elleni bűncselekmények száma. ezek az össz-bűnözésen belül csupán 0.2 százalékot képviselnek. az e körbe tartozó bűncselekmények döntő többsége szóbeli - alkonolos állapotban elkövetett - izgatás, amelynek a társadalomra veszélyessége kevésbé jelentős.

- változatlanul a vagyon elleni bűncselekmények fordulnak elő a legnagyobb számban. a társadalmi és a személyi tulajdon elleni bűncselekmények az össz-bűnözés több mint felét/ 57.1 százalékát/ jelentik. az okozott kár a társadalmi és személyi tulajdonban több mint egy millió forint naponta, nem beszélve arról a morális kárról, amelyet a társadalmi tudat torzításával okoznak e bűncselekmények elkövetői. a társadalmi tulajdon elleni bűncselekmények csaknem 80 százaléka 5 000 ft.-nál kisebb kárt okozott. 1976-ban azonban a nyomozó szervek 68 olyan bűncselekményt lepleztek le, amelyeknek elkövetői - külön-külön - félmillió forintot felüli kárt okoztak a közvagyonban, a rendszerint huzamosabb idejű cselekményekkel. a népgazdasági ágakat tekintve - az elmúlt évben - a legnagyobb számú társadalmi tulajdon károsító bűncselekményt a kereskedelemben követték el, a legnagyobb károkat pedig a mezőgazdasági termelőszövetkezetekben okozták.
/folyt.köv./

16

parlament

bkk.1./ dr.szijártó károly.-3.folyt./-a

- a vagyon elleni bűncselekmények után nagyságrendben a közlekedési bűncselekmények következnek, ezeknek az összbünyözésen belüli aránya 16 százalék. magas az ittas járművezetéssel elkövetett közlekedési vétségek száma. a harmadik legjelentősebb bűncselekménycsoportot - 11,4 százalékos arányban - az erőszakos és garázda jellegű bűncselekmények alkotják. e kategóriában 1976. évben, 1975-höz képest 5,3 százalékos az emelkedés. a többségében kisebb értékek eltulajdonításával járó utcai rablások, valamint a garázdaságok magasabb száma jelenti a gondot. az e csoportba tartozó más bűncselekményeknél viszont csökkenés következett be; így például a szándékos testi sértéseknél, a nem erkölcs ellenieknél és a hivatalos személy elleni erőszakos bűncselekményeknél. a legsúlyosabb erőszakos cselekmények közül az emberölések száma mutat bizonyos állandóságot. 1976-ban 237 ember vesztette életét szándékos bűncselekmény következtében. az emberölések 60 százaléka rendszerint a családi viszályok következménye, az elkövetés kísérő jellemzője pedig a mértéktelen alkoholfogyasztás. a szándékosan elkövetett emberölések több mint felében játszott szerepet - valamilyen formában - az ittas állapot. egyes igen súlyos élet elleni bűncselekmények felderítése, a tettes kilétének megállapítása, a bűnösségének bizonyítása, a bünyűldöző szervek részéről hosszú ideig tartó, fáradságos, bonyolult munkát igényel, melyhez a lakosság nagyon sokszor értékes segítséggel járul hozzá.

szólt arról is a legfőbb ügyész, hogy a korábbiakhoz képest sajnos többen veszítik életüket - hanyagság, gondatlanság következtében is - üzemi baleset folytán. esetenként a kötelező munkavédelmi előírásokat a munkavégzést gátló formalitásoknak tekintették és értetlenséget tanúsítottak a felelősségrevonáskor.
/folyt.köv./

- 4 -

10

parlament

bkk.1./ dr.szijártó károly.....4.folyt./-a

egyes helyeken indokolatlanul megbocsájtó légkör alakult ki. olykor csak az emberéletet is követelő baleset bekövetkezte után döbrentek rá, hogy az óvórendszabályok éppen az emberi élet és testi épség védelmét szolgálják.

a továbbiakban hangsúlyozta: a bünyözés visszaszorításának is fő követelménye, hogy a bűncselekmények elkövetését elősegítő és megkönnyítő okok és feltételek tudatos megszüntetéséért dolgozzunk. nélkülözhetetlen a társadalmi összefogás.

a bünyűkövetések körülményei kapcsán elmondta, hogy számos bűncselekmény kategóriában jelentkeznek még ma is az elkövetés okaként a bünyűkövetők tudati elmaradottsága, az ehhez kapcsolódó kulturálatlanság, az iszákos, csavargó, munkakerülő életmód. a kriminálstatisztikai adatok szerint 1976-ban 6.885 volt azoknak a bünyűkövetőknek a száma, akiknek a bűncselekmény elkövetése időpontjában nem volt munkahelyük, foglalkozás nélkül csavarogtak és bűncselekmény elkövetéséből tartották fenn magukat. sok elkövetőnél ismerhető fel a harácsoló szemlélet, s aminek megnyilvánulásait helyenként elősegíti a társadalmi tulajdon fosztogatásával szemben tanúsított közömbösség, vagy a bünyűkövetés morális elítélésének hiánya. a társadalmi tulajdon védelmével kapcsolatban a belső és a felettes szervek ellenőrzésének hiányára derült fény nagyon sok esetben. főként a viszonylag fiatal és így még kellő szervezetségi tapasztalatokkal nem rendelkező gazdasági formában, a szövetkezeti szektorban, ezen belül is a mezőgazdasági termelőszövetkezeteknél jelentős a társadalmi tulajdon bünyűs megkárosítása. ezzel szemben a hosszabb működési és szervezetségi múlttal rendelkező állami szektorban csupán csekély mértékű növekedés figyelhető meg.
/folytköv./

- 5 -

10

parlament

bkk.1./ dr.szijártó károly.....5.folyt./-a

elhangzott a beszámolóban, hogy a bűnözést elősegítő - ismétlődően visszatérő - tényező az egyes gazdálkodó egységek rendszeres ellenőrzésének elmulasztása, illetőleg a felületesen végrehajtott ellenőrzés. a belső ellenőrző apparátus működése sok helyen formális. a büntető ügyekben szerzett tapasztalatok azt mutatják, hogy sokszor az ugynevezett külső ellenőrzést végző vizsgálatoknak, illetve a népi ellenőrzési vizsgálatoknak lényegesen nagyobb a hatékonyságuk. a vállalatokon és szövetkezeteken belüli belső ellenőrző apparátus hatékony működésének legfőbb akadálya az, hogy az ellenőrök és az ellenőrzöttek érdekei a leglényegesebb kérdésekben gyakran azonosak. egyes ösztönző rendszerek következtében a szövetkezet vagy vállalat dolgozóinak nem fűződik anyagi érdeke ahhoz, hogy például megakadályozzák a minőségi előírásoknak nem teljesen megfelelő termék forgalomba kerülését, mert a gazdálkodás eredményes, vagy eredménytelen volta az ott dolgozókat közvetlenül érinti. sokszor a felettes szervek ellenőrzései sem olyan alaposak, hogy a visszaélések felderítését biztosítsák. ilyen esetekben szükségszerűen felmerül a felettes szervek felelőssége is.

- a társadalmi tulajdon elleni bűnözés adott helyzetének alakulását befolyásolja az is - mondta dr.szijártó károly -, hogy a társadalomnak még nem minden tagjában tudatosult a közvagyon megóvásának és gyarapításának jelentősége, az egyéni és a különböző csoportérdekeket sok helyen az össztársadalmi érdekek elé helyezik. nem egyszer a vállalat vagy szövetkezet nyereségének növelése érdekében jogtalanul megkárosítják az állampolgárokat, illetőleg a népgazdaságot.

/folyt.köv./

parlament

bkk.1./ dr.szijártó károly.....6. folyt./-a

esetenként a felelősségre vont vezetők a törvénysértést formális szabálytalanságnak vélték. megfeleltek arról a lényeges szemponttól, hogy a szövetkezet, vagy vállalat anyagi nehézségei nem oldhatók meg a szocialista gazdálkodás alapvető elveivel ellentétes módon vagy a népgazdaság érdekeinek rovására. a csoportérdekek szolgálata senkit nem menthet fel a törvényes rendelkezések betartásának kötelezettsége alól. ezt szem előtt kell tartaniuk azoknak a helyi állami és társadalmi szervezetekben dolgozóknak is, akik időnként hallgatólagosan tudomásul veszik, nem egyszer kifejezetten támogatják a népgazdasági érdekeknek a csoportérdek javára történi megkárosítását. néhány helyen olyan szemléletmódbeli változtatásra van szükség, amely kizárólag bírósági ítéletekkel aligha érhető el, csak az általános társadalmi összefogástól és az erkölcsi követelmények emelésétől várhatunk eredményeket. a társadalmi tulajdonon kellő tiszteletben tartásának hiányára utal, hogy az állampolgárok egy része saját vagyontárgyait lényegesen nagyobb gondossággal óvja, mint a társadalmi tulajdont. az 1975. és 1976. években 42.3 millióról 60.8 millió forintra emelkedett a társadalmi tulajdonban gondatlanság következtében keletkezett kár. az egyik termelőszövetkezetnél például 15 millió forint kár keletkezett azért, hogy a permetezést nem arra a célra szolgáló anyaggal végezték.

- a vagyonvédelem körében végül arra is fel kell hívni a figyelmet, hogy sokszor nemcsak a személyi, de a technikai feltételek is hiányosak. nem kielégítő mindenütt az őrzés biztonsága. a megfelelő felszerelések hiánya miatt fordulnak elő olyan esetek, hogy különböző kereskedelmi vagy szolgáltató vállalatoknál a napi bevételt, amelyet postára adni már a külterületeken nem tudnak, az üzletben dugdossák, s a szerencsére bízzák, hogy a betörő rátalál-e vagy sem.

/folyt.köv./

1/b

parlament

bkk.1./ dr.szijártó károly.....5.folyt./-a

elhangzott a beszámolóban, hogy a bünyözést elősegítő - ismétlődően visszatérő - tényező az egyes gazdálkodó egységek rendszeres ellenőrzésének elmulasztása, illetőleg a felületesen végrehajtott ellenőrzés. a belső ellenőrző apparátus működése sok helyen formális. a büntető ügyekben szerzett tapasztalatok azt mutatják, hogy sokszor az ugynevezett külső ellenőrzést végző vizsgálatoknak, illetve a népi ellenőrzési vizsgálatoknak lényegesen nagyobb a hatékonyságuk. a vállalatokon és szövetkezeteken belüli belső ellenőrző apparátus hatékony működésének legfőbb akadálya az, hogy az ellenőrök és az ellenőrzöttek érdekei a leglényegesebb kérdésekben gyakran azonosak. egyes ösztönző rendszerek következtében a szövetkezet vagy vállalat dolgozóinak nem fűződik anyagi érdeke ahhoz, hogy például megakadályozzák a minőségi előírásoknak nem teljesen megfelelő termék forgalomba kerülését, mert a gazdálkodás eredményes, vagy eredménytelen volta az ott dolgozókat közvetlenül érinti. sokszor a felettes szervek ellenőrzései sem olyan alaposak, hogy a visszaélések felderítését biztosítsák. ilyen esetekben szükségszerűen felmerül a felettes szervek felelőssége is.

- a társadalmi tulajdon elleni bünyözés adott helyzetének alakulását befolyásolja az is - mondta dr.szijártó károly -, hogy a társadalomnak még nem minden tagjában tudatosult a közvagyon megóvásának és gyarapításának jelentősége, az egyéni és a különböző csoportérdekeket sok helyen az ösztönző társadalmi érdekek elé helyezik. nem egyszer a vállalat vagy szövetkezet nyereségének növelése érdekében jogtalanul megkárosítják az állampolgárokat, illetőleg a népgazdaságot.

/folyt.köv./

- 6 -

parlament

bkk.1./ dr.szijártó károly.....6. folyt./-a

esetenként a felelősségre vont vezetők a törvénysértést formális szabálytalanságnak vélték. megfélekedtek arról a lényeges szemponttól, hogy a szövetkezet, vagy vállalat anyagi nehézségei nem oldhatók meg a szocialista gazdálkodás alapvető elveivel ellentétes módon vagy a népgazdaság érdekeinek rovására. a csoportérdekek szolgálata senkit nem menthet fel a törvényes rendelkezések betartásának kötelezettsége alól. ezt szem előtt kell tartaniuk azoknak a helyi állami és társadalmi szervezetekben dolgozóknak is, akik időnként hallgatólagosan tudomásul veszik, nem egyszer kifejezetten támogatják a népgazdasági érdekeknek a csoportérdek javára történő megkárosítását. néhány helyen olyan szemléletmódbeli változtatásra van szükség, amely kizárólag bírósági ítéletekkel aligha érhető el, csak az általános társadalmi összefogástól és az erkölcsi követelmények emelésétől várhatunk eredményeket. a társadalmi tulajdon kellő tiszteletben tartásának hiányára utal, hogy az állampolgárok egy része saját vagyontárgyait lényegesen nagyobb gondossággal óvja, mint a társadalmi tulajdon. az 1975. és 1976. években 42.3 millióról 60.8 millió forintra emelkedett a társadalmi tulajdonban gondatlanság következtében keletkezett kár. az egyik termelőszövetkezetnél például 15 millió forint kár keletkezett azért, hogy a permetezést nem arra a célra szolgáló anyaggal végezték.

- a vagyonvédelem körében végül arra is fel kell hívni a figyelmet, hogy sokszor nemcsak a személyi, de a technikai feltételek is hiányosak. nem kielégítő mindenütt az őrzés biztonsága. a megfelelő felszerelések hiánya miatt fordulnak elő olyan esetek, hogy különböző kereskedelmi vagy szolgáltató vállalatoknál a napi bevételt, amelyet postára adni már a külterületeken nem tudnak, az üzletben dugdossák, s a szerencsére bízzák, hogy a betörő rátalál-e vagy sem.

/folyt.köv./

- 7 -

1/b

bkk1./ dr.szijártó károly.....y7.folyt./-a

- a társadalmi tulajdont károsító vagyon elleni bűnözéshez hasonló veszélyességű bűncselekménykategória a népgazdaság rendjét sértő bűncselekmények csoportja. a vesztegetés, üzérkedés, árdrágítás társadalmi veszélyessége kiemelkedően nagy, hiszen kedvezőtlenül befolyásolja az áruellátást, az árszínvonalat és a munka szerinti elosztás elvét. sajnálatos, hogy ennél a témánál megint a szövetkezeti szektorból hozhatók fel példák. az elmúlt években több nagyobb súlyú bűncselekmény miatt indult eljárás különböző szövetkezetek dolgozóit ellen, mert hosszú időn át törvénytörést követően folytatták. különösen elterjedt az áru, vagy szolgáltatás utjába való szükségtelen közbeékelődés, amit a büntető jogszabály indokolatlan közbeékelődésnek nevez.

Kitért a beszámoló arra is, hogy a fiatalok bűnelkövetők száma az utóbbi években csökkent. az elkövetett bűncselekmények tárgyi súlya azonban növekedett és az elkövetés módja sok esetben az erőszakos cselekményekre való törekvést tükrözte. a gyermekkorúak 80-90, a fiatalok 60-70 százaléka vagyon elleni bűncselekményt követett el, ezen belül is magas a betöréses lopások száma. mindezekre azért is kell megkülönböztetett hangsúllyal rámutatni, mert a hivatalosan nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma évről-évre fokozatosan növekszik, ami hosszabb távon feltétlenül kedvezőtlenül befolyásolja a gyermek- és fiatalok, majd később a felnőttkorúak bűnözésének várható alakulását. a fiatalok bűnözésének jövőbeni alakulása szempontjából nem közömbös, hogy a gyermek- és ifjúságvédelemben érdekelt állami szervek milyen társadalmi segítségben részesülnek. a bűnüldöző szervek rendelkezésére álló eszközök az említett jelenségek elterjedésének megakadályozására nem elégségesek. a társadalmi szervek jó együttműködése szükséges ahhoz, hogy e téren is megfelelő eredmények szülessenek.

/folyt.köv./

- 8 -

Ab

bkk1./ dr.szijártó károly.....8.folyt./-a

a továbbiakban dr.szijártó károly arról számolt be, hogy a bűnüldöző és igazságügyi szervek milyen eredményességgel harcolnak a bűnözés ellen. közölte, hogy az ügyészi szervezetben a korábbiaknál is hatékonyabb feltételeket teremtettek a bűnüldözés javítására azzal is, hogy a nyomozás - felügyelet tartalmi fejlesztésén és módszerbeli tökéletesítésén kívül a szervezeti formákat is korszerűsítették. alapvető jogpolitikai elv, s a büntető eljárás céljainak megvalósulása szempontjából is kiemelkedő jelentősége van annak, hogy a bűncselekményt elkövető kilétét minél előbb meg lehessen állapítani és vele szemben a büntető eljárást rövid idő alatt le lehessen folytatni. 1973. óta évről-évre emelkedik azoknak a bűnügyeknek a száma, amelyekben a nyomozást 30 napon belül lefolytatták. 1976-ban a nyomozásoknak már több mint háromnegyed része ilyen volt. a bonyolult ténybeli és jogi megítélésű ügyek azonban - amelyekben az elkövetők védekezése szerteágazó szakértői vizsgálatokat tett szükségessé - olykor 1-2 évig is elhúzódnak.

szólt ezután a büntető eljárás gyors lefolytatásának hatékony eszközéről, a bíróság elé állításos eljárásról, amelyre egyes bűncselekményeknél az elkövetéstől számított 6 napon belül van lehetőség. ezekben az esetekben a büntető eljárás az általános megelőzést is jól szolgálja.

fontos feladatként említette a büntetőbírói eljárásban való ügyészi közreműködés javítását. - alapelvek tekintetű munkánk során - mondta - hogy a büntető eljárást, kifogástalan életvezetésű, csekélyebb tárgyi súlyú, szándékos vagy gondatlan módon elkövetett bűncselekmények tettesével szemben alkalmazott büntetésekben a nevelő jelleg domináljon. ugyanakkor a törvény szigorának érvényesülését szorgalmaztuk a korok, megrögzött, törvényeinkkel következetesen szembehalazkodó, büntetési előéletű bűnelkövetők esetében és a nagy tárgyi súlyú bűncselekményeket megvalósító személyekkel szemben.

/folyt.köv./

- 9 -

Ab

parlament

bkk.1./ dr.szijártó károly.....9.folyt./-a

e kérdésekben a bűnüldöző és igazságügyi szervek álláspontja és gyakorlata szélsőségektől mentesen egységes és helyes. lényegében erre vezethető vissza, hogy a bűncselekmények számának emelkedése ellenére nem a végrehajtható szabadságvesztések, hanem a nevelésre és visszatartásra egyaránt alkalmas nagyobb összegű pénzbüntetések, valamint a felfüggesztett szabadságvesztések aránya emelkedett az utóbbi időben. az elkövetett bűncselekmények jelentős részében ugyanis kisebb tárgyi súlyú volt és az elkövetők között csak csekély hányadban voltak a konok, megrögzött bűnözők. a törvényeinkkel konokul szembehelyezkedő bűnelkövetőkkel szemben viszont helyesen alkalmazzák a szigorított őrizet új jogintézményét is. változatlanul nagy gondot fordítottunk arra, hogy a bűncselekménnyel okozott károk lehetőleg már a büntető eljárás során megtérüljenek és maradéktalanul elvonásra kerüljön a bűncselekmény útján szerzett jogtalan haszon.

ezután az általános törvényességi felügyelet gyakorlatáról szólt, aminek fő célja, hogy elősegítsük az állami, az állampolgári fegyelem további szilárdítását és előmozdítsuk az állampolgárok törvényben biztosított jogainak érvényesülését. további fontos feladat, hogy a jogalkalmazás jogpolitikai elveinek megfelelően növeljük az államigazgatási és gazdálkodó szervezetben a törvényességért való felelősséget. az elmúlt két évben az állami, a gazdálkodó és más jogalkalmazó szervezetnél több mint hat és félezer ügyészi vizsgálatot tartottak, s e vizsgálatok alapján az utóbbi két évben 1782 ügyészi óvást és 4484 felszólalást nyújtottak be a különböző szervezetekhez. az ügyészi intézkedések említett számadatai arra utalnak, hogy a szocialista törvényesség további szilárdítására változatlanul nagy figyelmet kell fordítani.

/folyt.köv./

- 10 -

10

parlament

bkk.1./ dr.szijártó károly.....10.folyt./-a

a tanácsi szervek államigazgatási tevékenysége kapcsán hangsúlyozta, hogy a hatósági döntések törvényessége az általános társadalmi közérzetet is befolyásolja. az államigazgatási hatósági tevékenységre egészében az igényes, szakszerű és törvényes ügyintézés a jellemző. ez azonban nem jelenti azt, hogy mindig hibamentesen valamennyi szakigazgatási szerv munkája. részletesen szól az építésügyi hatóságok munkájáról, majd arról, hogy a gyámhatóságoknak a jövőben még nagyobb gondot kell fordítaniuk a veszélyeztetett kiskorúak helyzetének fel-tárására, a szülői kötelezettség erősítésére, a védő- és óvóintézkedéseknek az eddiginél differenciáltabb alkalmazására és a szükséges intézkedések gyorsabb megtételére. a szabálysértési hatóságok - amelyek évente több mint 300 000 ügyet bírálnak el - általában helyesen alkalmazzák a jogszabályokat, de a feljelentés késedelmes elbírálása és egyéb mulasztás folytán a községi szintű szabálysértési hatóságoknál elég gyakori a törvénytértés.

az általános felügyeleti ügyészi tevékenység nagyon fontos feladataként említette, egyrészt, hogy segítse a dolgozók munkaviszonnyal kapcsolatos jogainak érvényesülését, másrészt, hogy előmozdítsa a vállalatoknak a munkafegyelem megszilárdítására irányuló törekvéseit, szorgalmazza, hogy a vállalatok és más gazdálkodó szervek a munkavédelmi szabályzatokat maradéktalanul betartsák és a dolgozókkal betartassák. közölte: a korábbi időszakhoz képest javult a dolgozók üzemi balesetből és a foglalkozási betegségekkel eredő kártérítési igénye elbírálásának törvényessége is.

ezután így folytatta:

/folyt.köv./

10

- 11 -

bkk.1./ dr.szijártó károly.....11.folyt./-a

- figyelemmel kísértük a gazdálkodó szervek tevékenységének jogszerűségét és amennyiben jogtalan haszon-szerzést vagy egyéb jogellenes gazdálkodást észleltünk, gazdasági bírság kiszabására tettünk indítványt. az 1975. január 1-től 1976. december 31-ig eltelt két év alatt összesen 26 gazdasági bírság kiszabására irányuló indítványt nyújtottam be az illetékes bíróságokhoz. az indítványokban tisztességtelen haszonként megjelölt bírságalap meghaladta az 50 millió forintot. a minisztertanács az elmúlt év folyamán a legfelsőbb bíróság elnöklével közösen előterjesztett tájékoztatónk alapján megtárgyalta a gazdasági bírsággal kapcsolatos tapasztalatokat és megfelelő határozatot hozott.

a legfőbb ügyészi beszámoló további témái voltak a polgári peres és peren kívüli eljárásban kifejtett ügyészi tevékenység, az alkoholisták kötelező intézeti gyógykezelésére vonatkozó törvényerejű rendelet végrehajtása, gyakorlat az ügyészségek részéről történő keresetindítás, egyéb eljárás kezdeményezése, illetőleg perbeli fellépés, a jogerős határozatokban észlelt törvénysértések orvoslása törvényességi óvással. az általános felügyeleti és a polgári jogi ügyészi tevékenység tapasztalatainak összegezéseként megállapítható, hogy a hatósági ügyintéző munka színvonalában és törvényességében jelentős javulás következett be. mindezek hozzájárultak az államélet továbbfejlesztéséhez, a szocialista demokrácia szélesítéséhez, a hatékonyabb államigazgatási munkához, a helyi szervek nagyobb önállóságának biztosításához is. ugyanakkor ügyészi tapasztalataink arra is felhívják a figyelmet, hogy sajnos még mindig találhatók olyan nézetek és munkamódszerek, amelyek esetenként a törvényesség érvényesülését akadályozzák.
/folyt.köv./

16

bkk.1./ dr.szijártó károly.....12.folyt./-a

ezen megszüntetése elsődlegesen a minisztériumok és az országos irányítószervek feladatát képezik.

ezután említést tett arról, hogy a katonai ügyészi szervek az elmúlt években is magas színvonalon, a törvényeknek és a jogalkalmazás jogpolitikai elveinek maradéktalan érvényesítésével - a fegyveres szervek parancsnoki és politikai szerveivel együttműködve - látták el felölősségteljes feladataikat, tevékenységük tovább javult.

beszéde befejező részében dr.szijártó károly utalt arra, hogy a törvényesség további erősítése érdekében minden szervnek és valamennyi állampolgárnak határozott feladatai vannak. sajátos feladatok terhelik természetesen az ügyészséget is. - munkánk során - mondotta - arra törekszünk, hogy a bűnözésnek a legutóbbi évben tapasztalt némi emelkedése miatt is tovább növeljük a nyomozás törvényessége feletti ügyészi felügyelet hatékonyságát és tovább gyorsítsuk a nyomozást, növeljük a bíróság elé állítottak számát, és kezdeményezzük, hogy szükség esetén a legfelsőbb bíróság iránymutatást adjon. az új büntető eljárási törvény egyebek között célul tűzte ki, hogy a büntető eljárást a törvényesség sérelme nélkül egyszerűsítse és gyorsítsa. ebben az évben központi vizsgálat keretében felmérjük, hogy a gyakorlat miként tett eleget a törvényhozó akaratának. a nyomozás törvényessége feletti felügyeleti munkánkban mindig megkülönböztetett figyelmet szenteltünk az eljárásjogi garanciák érvényesítésének, a büntető eljárásban részt vevő személyek, így a gyanúsítottak jogai biztosításának is. e körben különösen a személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedések törvényességét vizsgáljuk.

/folyt.köv./

16

parlament

bkk.1./ dr.szijártó károly.....13.folyt./-a

- a jogalkotásban való törvényességi közreműködésünkkel elő kívánjuk segíteni a központi irányítás hatékonyságát, a szocialista demokrácia jogintézményeinek erősítését. továbbra is folyamatosan elemezzük a törvénysértéseket előidéző okokat és azoknak megszüntetése, illetve megelőzése érdekében az illetékes szerveknél a szükséges intézkedések megtételét kezdeményezzük. a törvényességi felügyeletben való közreműködésünkkel, valamint az ügyészi jogpropaganda munkával is segíteni kívánjuk a felügyeletet, irányítást és ellenőrzést végző szervekben a törvényességért való felelősség növelését. a társadalmi érdekek szem előtt tartásával lépünk fel a gazdálkodó szervek, tisztességtelen nyereségre törekvésével, a gazdasági fölénytel való visszaéléssel szemben is, és törekszünk megakadályozni a munka nélküli jövedelemszerzést.

- az állampolgári jogok hatékonyabb érvényesülését, a törvény tiszteletére és a köteleességek teljesítésére való nevelést, a dolgozók munkaviszonyával/ szövetkezeti viszonyával/ és munkavédelmével kapcsolatos jogszabályok következetes betartását, valamint a szocialista tulajdonviszonyok fejlesztését, a család védelmét továbbra is feladatunknak tartjuk.

Tagsági

- az ügyészi szervezet törvényességi feladatait csak úgy tudja hatékonyan és korszerűen teljesíteni, ha létszáma, összetétele, valamint az ügyészek politikai és szakmai képzettsége a követelményeknek megfelelő. az utóbbi két évben e vonatkozásokban az ügyészi szervezetben további javulás történt: az ügyészi létszámhiány a felére csökkent, kedvező az ügyészek kormegoszlása, párttagsága, szervezettebbé és igényesebbé vált a politikai és szakmai továbbképzés. az ügyészi szervezet ennek következtében is egyre magasabb szinten képes ma már az előtte álló feladatok megoldására.

/folyt.köv./

- 14 -

1/b

parlament

bkk.1./ dr.szijártó károly.....14.folyt./-a

ahhoz azonban, hogy az eredmények még jobbak legyenek, lényeges, hogy minden szerv és mindenki a maga területén tegye meg azokat a lépéseket, és intézkedéseket, amelyek a bűnözés visszaszorítására és általában mindenféle törvénysértés megelőzésére irányuló társadalmi méretű törekvések folyamatában ma szükségesek - mondta végül dr.szijártó károly, s kérte, hogy országgyűlés a beszámolót fogadja el.

/mti/

-.-

bkk. 2. korom beszéd

pr/rj

1977. szeptember 29.

a szerkesztőség rendelkezésére bocsátjuk dr. korom Mihály igazságügyminiszter parlamenti exposéját.

e m b a r g ó s,

csak jelzésre használható fel.

x x x

tisztelt országgyűlés!

a minisztertanács megbízásából előterjesztem az 1959. évi iv. törvény - közismert nevén a polgári törvénykönyv - módosítását tartalmazó javaslatot.

az országgyűlés 1959-ben alkotta meg a magyar népköztársaság polgári törvénykönyvét, a magyar polgári jog első, egységes kódexét. e törvénynek azért is kiemelkedő jelentősége van szocialista jogrendszerünkben, mert a társadalmi viszonyok széles körét fogja át. ez a törvény tartalmazza alkotmányunk előírásainak megfelelően a tulajdonviszonyok átfogó szabályait, és ezen az alapon rendezi az állami, társadalmi, gazdasági szervek és a szövetkezetek legfontosabb polgári jogi viszonyait, ideértve a szerződéses kapcsolataikat is. szabályozza továbbá az állampolgárok vagyoni, és egyes személyi viszonyait, megállapítja a jog- és cselekvőképesség tartalmát, a személyek polgári jogi jogvédelmének eszközeit, az öröklés szabályait. azt mondhatjuk tehát, hogy nincs olyan állampolgár, nincs olyan állami, társadalmi, vagy gazdálkodó szervezet, amelyet a polgári törvénykönyv rendelkezései valamilyen formában ne érintenének.

/folyt.köv./

-15 -

1/b

parlament

bkk. 2. / korom... 1. folyt./rj

a polgári törvénykönyvet a megalkotása óta eltelt csaknem két évtized alatt több alkalommal módosítani kellett. a kisebb korszerűsítések a törvénynek csak egyes részletrendelkezéseit érintették - a szocialista Magyarország polgári törvénykönyve kiállta az idő próbáját. eredményesen szolgálta a szocializmus építését, a szocialista tulajdonviszonyok szilárdítását, az állampolgárok jogi védelmét, a vagyoni és egyéb jogviták elbírálását. összességében jól segítette a magyar szocialista munkáspárt politikájának a jog eszközeivel történő gyakorlati megvalósulását.

mi indokolja mégis, hogy javaslatot teszünk a törvény módosítására, illetőleg továbbfejlesztésére? a törvények tartalmát a mindenkorai társadalmi és gazdasági viszonyok határozzák meg. régi igazság, hogy elegendő egy-egy korszak törvényeit tanulmányozni ahhoz, hogy megmondjuk: milyenek voltak az adott kor alapvető gazdasági, jogi stb. viszonyai. így van ez nálunk is. a polgári törvénykönyv tükrözi a megalkotása idejének társadalmi, gazdasági valóságát. az azóta eltelt csaknem két évtized alatt azonban alapvető változások mentek végbe hazánkban: a szocializmus alapjainak lerakása után, az mszmp xi. kongresszusa határozatainak megfelelően ma már a fejlett szocialista társadalom építésén munkálkodunk.

a törvény megalkotása óta népgazdaságunkban általánosan uralkodóvá váltak a szocialista tulajdonviszonyok. ipari termelésünk, közlekedésünk, kereskedelmünk, a közszolgáltatás óriásit fejlődött. szocialista nagyüzemi mezőgazdaságot teremtettünk, szövetkezeti mozgalmunk kiterjedt. dolgozó népünk élet-

/folyt.köv./

-16 -

1/10

parlament

bkk. 2. / korom ... 2. folyt./rj

szinvonala, kulturális, szociális és egészségügyi ellátottsága lényegesen növekedett. sokat változott a közgondolkodás. a jogok és kötelezettségek összefüggő felfogása és gyakorlása egyre szélesedik. a szocialista demokrácia erőteljes fejlődése újabb és újabb emberi értékeket hoz felszínre. társadalmunk széles körben biztosítja az állampolgárok személyiségének szabad és sokoldalú kibontakozását, az állampolgári jogok tényleges érvényesülését.

a gazdaságirányítási rendszer továbbfejlesztésével, a gazdálkodó szervek önállóságának növekedésével megnőtt a szerződéses kapcsolatok jelentősége a termelésben és az áruforgalomban egyaránt. gazdasági életünkben előtérbe került a központi irányítás hatékonysága és a vállalati önállóság egyidejű, jobb összehangolásának követelménye. ugyanez mondható el a társadalmunkban jelen lévő különféle érdekek összhangba hozásáról, a magasabb érdekek elsődlegessége alapján.

Lehetne még sorolni - indokként - azokat a nagy sikereket és szép eredményeket, amelyek a dolgozó milliók keze munkája által népünk, hazánk életében az elmúlt két évtized alatt végbe mentek. nem szorul bővebb indoklásra, hogy a jognak, így a polgári törvénykönyvnek is tükröznie kell e változásokat. sőt, olyan szabályozást is kell adnia, amely a folyamatosság és az előremutatás igényével fogalmazza meg mindannyiunk magatartásának normáit, és ezzel egyben elősegíti a további fejlődést.

/folyt.köv./

-17 -

1/10

bkk. 2. / korom... 3. folyt./rj

polgári törvénykönyvünk terjedelmes jogszabály: mintegy 700 paragrafusból áll. az előterjesztés egységes szövegben tartalmazza a régi, bevált rendelkezéseket és a javasolt módosításokat. ezzel mintegy összeötvözi a régit és az újat, kifejezve a jog állandóságának és folytonosságának dialektikus egységét, a jogrendszer organikus fejlődését.

a módosítás elveivel, irányával, konkrét rendelkezéseivel egyetértettek a társadalmi és szakmai viták résztvevői is. több mint ezer javaslatot juttattak el hozzánk. a javaslatok többsége természetesen nem ezernyi újabb indítvány volt, bár sokan még további részletező szabályokat kívántak. a különböző vitákon sok volt az azonos állásfoglalás és javaslat, ami jól mutatja, hogy állampolgáraink és a szakemberek országosan is egyöntetűen ítélték meg a tennivalókat. a tervezett új megoldások a viták során sokoldalú vizsgálat alá estek. így az állampolgárok és a szakemberek aktivitása nagy segítséget adott a törvényjavaslat végső elkészítéséhez. ezért e helyről is szeretném kifejezni köszönetünket. egyben azt is kérem, hogy az előkészítés során megmutatkozott felelősségérzet és tevékeny részvétel folytatódjék majd a törvény gyakorlati megvalósításának folyamatában is.

az 1959-ben megalkotott polgári törvénykönyvünk főként az állampolgárok vagyoni és személyi jogviszonyait szabályozta. ez

/folyt.köv./

/b

bkk. 2. / korom... 4. folyt./rj

természetes, hiszen megalkotásakor még nem voltak kiforrottak a gazdálkodó szervezetek belső és külső jogi kapcsolatai. a szocialista tulajdoni viszonyok sem voltak általánosan uralkodók. a most javasolt szabályozás, egységesítésre törekedve, már beépíti a törvénybe a gazdálkodó szervezetekre vonatkozó - eddig külön szabályozott - lényeges és időtálló polgári jogi rendelkezéseket. ennek az egységesítésnek természetesen megvannak a határai. nyilvánvaló, hogy nem lehet mindenben egyenlőségi jelet tenni az ember-jogi kifejezéssel élve - mint természetes személy és egy vállalat, intézmény, vagy szervezet, mint jogi személy közé. ez a megkülönböztetés kifejezésre jut ott, ahol arra szükség van. ugyanakkor a polgári jognak számos olyan rendelkezése van, amely az állampolgárokra és a gazdálkodó szervezetekre egyaránt irányadó. a társadalmi tulajdonnak az állami és szövetkezeti gazdálkodásban, a személyi tulajdonnak pedig az elosztás, a szükségletek kielégítése terén betöltött, egybekapcsolódó szerepe lehetővé, sok vonatkozásban pedig szükségessé is teszi az egységes szabályozást, a követelmények azonos meghatározását. a törvényjavaslat azt tartja szem előtt, hogy a polgári jog körébe tartozó minden jogintézmény alapvető szabályait lehetőleg a polgári törvénykönyv tartalmazza. az az alapvető kódex legyen, amelyhez szervesen kapcsolódnak a polgári jogi tartalmú külön jogszabályok, amennyiben ilyen külön szabályozásra egyáltalán szükség van.

/folyt.köv./

/b

bkk. 2. / korom... 5. folyt./rj

a törvényjavaslat olyan új rendelkezéseket is tartalmaz, amelyek az állampolgárok személyéhez fűződő jogok további fejlesztését és polgári jogi védelmét szolgálják. állampolgári jogokon az egyéneket, a személyeket megillető emberi jogok összességét értjük, amelyeket az alkotmány és az egész jogrendszer biztosít. ennek megfelelően beszélhetünk gazdasági, szociális és kulturális jogokról, az állampolgárok egyenjogúságáról és az állampolgári szabadságjogokról. törvényeink nem csak kinyilatkoztatják e jogokat, hanem tényleges érvényesülésük biztosítékait is tartalmazzák. az alkotmány erre vonatkozó rendelkezéseinek teljes kibontása és részletes továbbfejlesztése szocialista jogrendszerünk egészének, így a polgári jognak is fontos feladata. ezért a szabályozási körében részletesen rendelkezik a személyhez fűződő jogokról, illetve azok hathatós védelméről. ennek megfelelően ismétli meg a javaslat alaptörvényünk rendelkezését, kimondva, hogy a személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti különösen a magánszemélyeknek bármilyen hátrányos megkülönböztetése nemük, fajuk, nemzetiségük vagy felekezetük szerint, továbbá a lelkiismereti szabadság sérelme és a személyes szabadság jogellenes korlátozása, a testi épség, az egészség, valamint a becsület és az emberi méltóság megsértése.

a javaslat a személyhez fűződő jogok megsértésének minősíti a kép- és hangfelvételek jogellenes nyilvánosságra hozatalát, biztosítja a jóhírnév oltalmazását, és törvénybe foglalja a

/folyt.köv./

16

bkk. 2. / korom... 6. folyt./rj

sajtóhelyreigazítás alapvető szabályait. a név védelmi körét kiterjeszti a tudományos, irodalmi vagy művészi tevékenységet folytatók által felvett névre. megerősíti a levéltitok, a magán és üzleti titok, a magánlakás, valamint a jogi személy céljaira szolgáló helyiségek jogi védelmét. a számítógépek szélesebb körű alkalmazásával összefüggésben indokolt a személyhez fűződő jogok védelmének külön szabályozása is azért, hogy egyes adatok nem jussanak illetéktelenek tudomására.

a törvényjavaslat megerősíti azt a fontos alkotmányos elvünket, hogy rendelkezéseit a magyar népköztársaság gazdasági és társadalmi rendjével összhangban kell értelmezni és alkalmazni. tiltja a joggal való mindenemű visszaélést, amely alatt azt értjük, hogy a jogok gyakorlása nem irányulhat a jog társadalmi rendeltetésével össze nem egyeztethető célokra. ebben a körben külön kiemeli a javaslat, hogy joggal való visszaélésnek kell tekinteni, ha az a népgazdaság megkárosítására, az állampolgárok zaklatására, jogaik és törvényes érdekeik csorbitására, vagy jogosulatlan előnyök megszerzésére vezetne. a törvényben biztosított jogok védelmét - fő szabályként - továbbra is a magyar népköztársaság bíróságaira bizza.

az állampolgárok, az állami és gazdasági szervek, szervezetek

/folyt.köv./

16

bkk. 2. / korom... 7. folyt./rj

ugyszólván naponta kerülnek egymással jogilag is szabályozott kapcsolatba - ezzel összefüggésben is tartalmaz új rendelkezéseket a javaslat. megszigorítja az államigazgatási és egyes államhatalmi szervek felelősségét az állampolgárok ügyei intézésének körében. ma, ha egy hatóság nevében eljáró ügyintéző törvénysértő intézkedésével vagy mulasztásával az érdekelt állampolgárnak anyagilag is kimutatható kárt okoz, a kártérítési felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha az eljáró felróható magatartását büntető, vagy fegyelmi eljárás során előzetesen megállapítják. e szabályozás fenntartása ma már nem indokolt. a javaslat ezért elhagyja a büntető, illetve fegyelmi eljárást, mint előfeltételt az esetleges kártérítés megállapításánál. az új megoldást lehetővé teszi, hogy az állami szerveink munkája ma már kiegyensúlyozott és egységes, a törvényességnek, az állampolgárok igényeinek is egyre inkább megfelel. bízunk abban, hogy az új rendelkezés is hozzájárul az államigazgatási eljárás törvényességének, kulturáliságának további erősítéséhez.

polgári törvénykönyvünk eddig nem rendelkezett a nem vagyoni kár megtérítéséről. gyakorlati tapasztalatok mutatják, hogy nemcsak vagyoni hátrány esetén kell megengedni a kártérítést. elegendő, ha arra utalok, hogy például a megrongált ruháért jár kártérítés. ellenben ha a sérülés „csak” torzulást, vagy a munkaképességet nem érintő testi fogyatékoságot okoz, akkor nem, holott ez a körülmény

/folyt.köv./

16

bkk. 2. / korom... 8. folyt./rj

minden vagyoni kárnál jobban megnehezítheti az érintett személy további életét. a javaslat ezért az indokolt mértékig lehetőséget ad a nem vagyoni hátrány orvoslására is, ha a károkozás a károsultnak a társadalmi életbe való részvételét, vagy egyébként életét tartósan, vagy súlyosan megnehezíti.

az állampolgárok valós fogyasztói érdekének védelme állandó kötelességeinek egyike, ez közvéleményünket állandóan foglalkoztatja. az ipar, a mezőgazdaság, a kereskedelem és a szolgáltatás nagy erőfeszítéseket tesz, hogy a lakosságot jó minőségű árukkal lássa el, illetőleg a szolgáltatás színvonalát emelkedjék. egyes gazdálkodó szervezeteknél, különösen a szolgáltató vállalatoknál a tömeges szerződéskötés elkerülhetetlenné teszi az általános szerződési feltételeket tartalmazó blanketták használatát. e helyes módszer mellett azonban előfordulnak olyan rendellenességek is, amelyek egyes gazdálkodó szervezetek részéről nem egyszer egyoldalú előnyök szerzéséhez vezetnek. az állampolgárok nehezen igazodnak el a sokszor bonyolultan megfogalmazott szerződési feltételek között, s így elfogadnak számukra hátrányos kikötéseket is. a javaslat az efféle helyzetekkel szemben nyújt megfelelő védelmet, amikor lehetővé teszi, hogy közérdekű kezdeményezésre a bíróság a sérelmes kikötés érvénytelenségét mindenkiére kiterjedő hatállyal megállapítsa. ilyenkor a gazdálkodó szervezet ezekkel a feltételekkel a jövőben nem szerződhet. a közérdekű kezdeményezésre való jogosultságot, a

/folyt.köv./

16

parlament

bkk. 2./ korom... 9. folyt./rj

gazdasági birság indítványozóinak jogkörébe kívánjuk majd utalni. /szakszervezetek, tanácsok, ügyészség stb./

a javaslat új szerződésfajtaként vezeti be a közszolgáltatási szerződést. e szerződés alapján kell például a víz, gáz, villany szolgáltatást végezni. ez a rendelkezés régi vita végére tesz pontot. reméljük, a javaslat végleg eloszlatja azt a tévhitet, hogy a szolgáltató gazdálkodó szervezetek közhatalmi jogosítványokkal rendelkeznek, azaz: hatóságok. a törvényjavaslat félreérthetetlenül kimondja a szerződéskötők egyenranguságát, így a közszolgáltatási szerződésben, a felek között nem lehet szó fölé- és alárendeltségről. a javaslat egységesen, egyszerűbben és bizonyos körben a jelenleginél szigorúbban állapítja meg a hibás áru szolgáltatásáért való törvényi felelősséget, az ebből származó jogokat és ezek érvényesítésének határidőit, valamint a jótállás szabályait. világosan rögzíti a vásárló, a megrendelő jogait, választási lehetőségeit a kijavításra, kicserélésre, árleszálításra, elállásra, vagy kártérítésre.

új rendelkezések sora szolgálja az ügyintézés egyszerűsítését, a bürokratikus vonások csökkentését, a jogi szabályozás életszerűbbé tételét.

a jelenlegi szabályozás azt írja elő, hogy a kiskorú gyermekek

/folyt.köv./

-24 -

1/6

parlament

bkk. 2. / korom... 10. folyt./rj

törvényes képviselőjének fontosabb jognyilatkozatához a gyámhatóság előzetes jóváhagyása szükséges. ez lényegében helyes rendelkezés. a gyámhatóság mai, széleskörű engedélyezési jogköre azonban gyakran formális és szükségtelen terhet jelent úgy az állampolgároknak, mint a gyámhatóságoknak. jelenleg ugyanis minden 10.000 forintot meghaladó értékű szerződéshez, így egy értékesebb közfogyasztási cikk vásárlásához is előzetes jóváhagyást kell kérni. ezen változtat a javaslat és - a gyakorlati tapasztalatokra is figyelemmel - ott tartja fenn az előzetes engedélyezési jogot, ahol arra valóban szükség van.

a szomszédok, társbérlők egymásközti, sajnos szép számmal előforduló birtokháborítási vitáit elsősorban a tanácsok intézik, és csak végső esetben kerül az ügy a bírósághoz. ez a megoldás bevált. gyakorlati tapasztalatok azonban pontosabb szabályozást és a formalitások csökkentését indokolják. ma a tanácsai szerv nem köteles az ügyben érdemben dönteni és 15 nap után átteheti az ügyet a bírósághoz. ez felesleges aktatologatás, ami az ügyek elhuzódását eredményezi. a javaslat ezeket a felesleges kitérőket szünteti meg, amikor kötelezővé teszi, hogy a szakigazgatási szerv meghatározott időn belül érdemben döntse el az oda tartozó vitát.

az öröklési jog korszerűsítését szolgáló új rendelkezések közül egy kérdést, az özvegyi haszonélvezetet szeretném kiemelni. is-

/folyt.köv./

-25 -

1/6

bkk. 2. / korom... 11. folyt./rj

meretes, hogy ha az örökgyónak leszármazottai vannak, a hagyatékokat azok öröklik. az özvegyet a gyermekek által örökölt vagyon hasznélvezete illeti meg. a hasznélvezet, vagy más kifejezéssel az özvegyi jog nagyon régi jogintézményünk. rendeltetése az, hogy biztosítsa a túlélő házastárs eltartását, ahol annak anyagi, vagyoni lehetősége megvan. ma már bizonyos esetekben a szabályozás merevsége mind az özvegyre, mind a gyermekekre méltánytalan. ha a hagyatékokban például tartós hasznélvati tárgyak vannak, ezek a hasznélvezet fennállása alatt elhasznélvódnak vagy értékük jelentősen csökken. mire az örökös az örökségéhez ténylegesen hozzájutna, vagy nem kap semmit, vagy értékében jelentősen csökkent vagyon tárgyat vehet át. sokszor hátrányos a mai helyzet az özvegyre is, hiszen a hasznélvezet tárgyával szabadon nem rendelkezhet. a javaslat ezért lehetővé teszi, hogy a hasznélvezetet - a lakás, és az özvegy által hasznélvati berendezési és felszerelési tárgyak kivételével - megválthassák. ez a szabályozás természetesen nem járhat az özvegy kisémmizésével, mert a jog ehhez nem nyújthat segítséget.

a polgári törvénykönyv szabályainak jelentős szerepe van gazdaságpolitikánk gyakorlati megvalósításában, a gazdaságirányításban, a termelés és a javak elosztásának megszervezésében.

/folyt.köv./

-26 -

16

bkk. 2. / korom... 12. folyt./rj

az árutertermelés formáját, a szocializmus is felhasználja mert a társadalmi munkamegosztás keretében a termékeket egymástól gazdaságilag elkülönült termelők állítják elő. nálunk az árutertermelés nem spontán módon megy végbe, hanem a szocialista tulajdonviszonyok és a tervgazdálkodás meghatározó talaján. a polgári jog aktívan közreműködik e tevékenységben a tulajdoni viszonyok rögzítésével és a termelés, a forgalom jogi feltételrendezésének megállapításával és működtetésével.

a szocialista gazdasági egységek önállósága folytán megnőtt a szerződések tényleges jelentősége, szervező szerepe a gazdálkodó szervezetek kapcsolataiban. a szerződések ma már nem formális eszközei a tervek végrehajtásának, hanem fontos szerepet töltenek be a gazdálkodó szervezetek kapcsolatainak kialakításában és fejlődésében. ezért szükségessé vált a szerződésekre vonatkozó jogszabályozás korszerűsítése, s általában az összhang megteremtése a jogi szabályozás és a gazdaságirányítás mai rendje között.

a szerződési rendszer korszerűsítése a jogszabályozásra törekedtünk, amely jobban biztosítja a gazdasági célkitűzések megvalósítását, a gazdasági szervezetek együttműködését, a fegyelem és rend erősítését a gazdasági életben, a központi irányítás és a vállalati önállóság összehangolt érvényesülését.

a gazdálkodó szervezetek számára jogszabályokban, így a polgári törvénykönyvben is biztosított önállóság és az eredményes gaz-

/folyt.köv./

-27 -

16

bkk. 2. / korom... 11. folyt./rj

meretes, hogy ha az öröknyagónak leszármazottai vannak, a hagyatékot azok öröklék. az özvegyet a gyermekek által örökölt vagyon haszonélvezete illeti meg. a haszonélvezet, vagy más kifejezéssel az özvegyi jog nagyon régi jogintézményünk. rendeltetése az, hogy biztosítsa a túlélő házastárs eltartását, ahol annak anyagi, vagyoni lehetősége megvan. ~~ma~~ már bizonyos esetekben a szabályozás merevsége mind az özvegyre, mind a gyermekekre méltánytalan. ha a hagyatékban például tartós használati tárgyak vannak, ezek a haszonélvezet fennállása alatt elhasználódnak vagy értékük jelentősen csökken. mire az örökös az örökségéhez ténylegesen hozzájutna, vagy nem kap semmit, vagy értékében jelentősen csökkent vagyon tárgyat vehet át. sokszor hátrányos a mai helyzet az özvegyre is, hiszen a haszonélvezet tárgyával szabadon nem rendelkezhet. a javaslat ezért lehetővé teszi, hogy a haszonélvezetet - a lakás, és az özvegy által használt berendezési és felszerelési tárgyak kivételével - megválthassák. ez a szabályozás természetesen nem járhat az özvegy kisemmizésével, mert a jog ehhez nem nyújthat segítséget.

a polgári törvénykönyv szabályainak jelentős szerepe van gazdaságpolitikánk gyakorlati megvalósításában, a gazdaságirányításban, a termelés és a javak elosztásának megszervezésében.

/folyt.köv./

-26 -

16

bkk. 2. / korom... 12. folyt./rj

az árutermelés formáját, a szocializmus is felhasználja mert a társadalmi munkamegosztás keretében a termékeket egymástól gazdaságilag elkülönült termelők állítják elő. nálunk az árutermelés nem spontán módon megy végbe, hanem a szocialista tulajdonviszonyok és a tervgazdálkodás meghatározó talaján. a polgári jog aktívan közreműködik e tevékenységben a tulajdoni viszonyok rögzítésével és a termelés, a forgalom jogi feltételrendezésének megállapításával és működtetésével.

a szocialista gazdasági egységek önállósága folytán megnőtt a szerződések tényleges jelentősége, szervező szerepe a gazdálkodó szervezetek kapcsolataiban. a szerződések ma már nem formális eszközei a tervek végrehajtásának, hanem fontos szerepet töltenek be a gazdálkodó szervezetek kapcsolatainak kialakításában és fejlesztésében. ezért szükségessé vált a szerződésekre vonatkozó szabályozás korszerűsítése, s általában az összhang megteremtése a jogi szabályozás és a gazdaságirányítás mai rendje között.

a szerződési rendszer korszerűsítése a szabályozásra törekedtünk, amely jobban biztosítja a gazdasági célkitűzések megvalósítását, a gazdasági szervezetek együttműködését, a fegyelmet és rend erősítését a gazdasági életben, a központi irányítás és a vállalati önállóság összehangolt érvényesülését.

a gazdálkodó szervezetek számára jogszabályokban, így a polgári törvénykönyvben is biztosított önállóság és az eredményes gaz-

/folyt.köv./

-27 -

16

bkk. 2. / korom... 13. folyt./rj

dalkodásra való törekvés nem egyeztethető össze a tisztességese gazdalkodást sértő magatartásokkal. ezeket jogunk ma is tiltja és különféle szankciókat fűz hozzá, például a gazdasági bírságot. a jelzett tevékenység a polgári jog területét is érinti. a javaslat ezért az alapelvek közé veszi fel azokat a rendelkezéseket, amelyek tiltják a tisztességtelen haszon szerzését.

a törvényjavaslat fontos elvként állapítja meg az együttműködési kötelezettséget a gazdasági szerződések megkötésében, de a gazdalkodás egész menetében is. az együttműködést a kötelezettségek pontos teljesítésével és a jogok rendeltetésszerű gyakorlásával kell megvalósítani. a felek a szerződéskötést megelőző tárgyalások során a szerződést érintő minden lényeges kérdéstről egymást tájékoztatni kötelesek. az együttműködési kötelezettség pedig különösen jelentős a szerződés teljesítési szakaszában. nem szorul bővebb indoklásra, hogy mi ennek a gazdasági jelentősége. gondoljunk csak arra, hogy egy-egy jelentősebb beruházás megvalósításában sokszor a vállalatok százainak összehangolt, tervszerű munkájára van szükség, amelyet a szerződési rendszernek is hathatósan elő kell segítenie. régi igénye a gazdalkodó szervezeteknek olyan szerződésfajta létrehozása, amellyel hosszú távon biztosíthatják magukat a részükre szükséges termékszállításra, vállalkozásra vagy más szolgáltatásra. alacsonyabb szintű jogszabályok eddig is lehetőséget adtak kapacitáslekötési és kapacitásfoglalási

/folyt.köv./

gazdalkodást, így különösen a gazdasági erőfölénnyel való visszaélést, továbbá a tisztességtelen

10

bkk. 2. / korom... 14. folyt./rj

szerződés megkötésére. ezek azonban a gyakorlatban nem mindenben váltották be a hozzájuk fűzött reményeket. hiába biztosították ugyanis szerződéssel a jövőbeni kapacitást jó előre, mert a realizáláskor gyakran előfordult, hogy partnereik megtagadták a konkrét szerződés megkötését, mivel az nem volt kikényszeríthető. e fogyatékoság kiküszöbölésére létrehozzuk az úgynevezett előszerződést. ez a hosszabb távu, tartós gazdasági kapcsolatok megszervezésének hatékony eszköze lehet, amelyre a gazdalkodó szervezetek terveiket biztonságosabban alapozhatják.

ajánlás volna természetesen azt hinnünk, hogy a jogi szabályozással minden gazdasági problémánk megoldható. távolról sem így gondoljuk, de bizonyosak vagyunk abban, hogy a megfelelő jogi szabályozottság is egyik olyan tényező a gazdaságpolitika gyakorlati megvalósításában, a szocialista gazdalkodás folyamataiban, amely a kívánatos és tervezett irányokba segíti az előrehaladást.

a törvényjavaslat több olyan rendelkezést huz alá nyomatkosan, amely szocialista elveinkből következik. így : megerősíti és megerősíti az állami tulajdon egységességének és oszthatatlanságának elvét. aláhuzza, hogy az állami szocialista tulajdon az egész nép vagyona, amelynek a népgazdaságban meghatározó szerepe van, és az népünk jólétének, hazánk erejének legfőbb anyagi alapja és biztosítója.

az eddig kialakult - és más törvényekben is rögzített - helyzetet

/folyt.köv./

10

parlament

bkk. 2. / korom... 15. folyt./rj

a polgári törvénykönyvben is kodifikáljuk a szövetkezeti tulajdonnal kapcsolatban, amikor kimondjuk, hogy a szövetkezeti szocialista tulajdon a társadalmi termelés, az elosztás és a szükségletek közös kielégítése céljából önként társult állampolgárok csoportjának oszthatatlan tulajdona.

új rendelkezést hoz a javaslat a társulási tulajdonról, annak megengedésével, hogy az állami és szövetkezeti tulajdon a jogi személyiséggel felruházott társulás keretében egyesíteni lehet. ez a szabályozás előremutató jelentőségű. sajátságát, de a szocialista országok tapasztalatai is mutatják, hogy a termelés korszerűsítése, az anyagi és emberi erőforrások egyesítése, egyszóval a gazdálkodás hatékonyságának növelése szempontjából nagy jelentősége van a különféle gazdasági társulásoknak akár az azonos tulajdoni formák, akár pedig az állami és a szövetkezeti szektor között. ezek a valós igények alapozzák meg azokat a rendelkezéseket, amelyek megállapítják a gazdasági társulások alaptípusait és lehetővé teszik, hogy társulásokat közös termelésre, vagy kooperációra, vagy gazdasági tevékenység összehangolására is létre lehet hozni.

polgári törvénykönyvünk minden, az alkotmány által elismert tulajdoni formáról rendelkezik. így az állami, a szövetkezeti tulajdon mellett szól a kisárutermelők társadalmilag hasznos tevékenységet szolgáló magántulajdonáról és az állampolgárok személyi tulajdonáról is.

személyi tulajdon az állampolgároknak a személyes és családi szükség-

/folyt.köv./

parlament

bkk. 2. / korom... 16. folyt./rj

ségleteik kielégítését közvetlenül szolgáló javakból áll. az elmúlt évtizedekben a személyi tulajdon gyarapodása népünk életszínvonalának emelkedésének egyik kézzelfogható bizonyítéka. nagyon sok lakás, üdülő, telek van személyi tulajdonban, nem is szólva olyan vagyontárgyakról mint az autók és más értékes fogyasztási cikkek. a személyi tulajdon megszerzésének fő formája a jövőben is a munkával szerzett jövedelem lesz. a jognak ügyelnie kell arra, hogy ez a tulajdoni forma ne fejlődjön túl a személyes és családi szükségletek kielégítésén. ezért alkottunk az elmúlt években olyan jogszabályokat, amelyek korlátokat emelnek a személyi tulajdonban tartható ingatlanok megszerzése elé. tehát a személyi tulajdonhoz való jogot is csak a társadalmi rendeltetésének megfelelő módon védelmezi a törvény. erről is rendelkezik a javaslat.

a polgári törvénykönyv az állami vállalatok jogi helyzetére, szervezetére vonatkozóan csak a legalapvetőbb rendelkezéseket állapítja meg. a további szabályozás külön törvény feladata lesz, amelyet a kormány most készít elő és később terjeszt majd az országgyűlés elé. ugyanaz vonatkozik a szövetkezetekre is azzal, hogy a közelmúltban megalkotott magas szintű jogszabályok és a mostani javaslatok között teljes az összhang.

a gazdálkodó szervezetek működési elvei közül mégis kiemelésre méltó, hogy a javaslat segíti a népgazdaság központi irányítása hatékonyságának növelését. ezt elsősorban a szerződési rendszer már említett továbbfejlesztésével kívánja biztosítani. tény, hogy a polgári jogi kapcsolatokban általánosan érvényesülő elv a szerző-

/folyt.köv./

parlament

bkk. 2. / korom... 17. folyt./rj

déskötési szabadság. ezt az elvet azonban nem lehet abszolútizálni, mert az anarchiához vezetne. ezért a javaslat megerősíti a szerződéskötési kötelezettséget is. ez azt jelenti, hogy indokolt esetben jogszabály kötelezően előírhatja a polgári jogi szerződés megkötését, amelyet a gazdálkodó szervezet nem tagadhat meg. ha mégis ezt teszi, a szerződést a bíróság hozza létre és annak tartalmát is megállapítja. ennek a rendelkezésnek különösen a beruházások körében van nagy jelentősége, ahol nem lehet mindig csak a vállalatokra bízni, hogy kívül hajlandók szerződést kötni és kívül nem. a javasolt megoldások a szocialista tévgazdálkodás, a népgazdaság tervszerű arányos fejlődésének elvén alapulnak, továbbá azon, hogy minden állami vállalat a szocialista állam tulajdona és gazdasági vállalkozása.

a központi irányítás növelése körében még egy rendelkezésre szeretném a figyelmet felhívni. előfordulnak olyan esetek, amikor állami vállalatok vagy szövetkezetek az őket megillető követeléseiket nem érvényesítik partnereikkel szemben. nem mindig könnyű felismerni, hogy miért mondanak le a nekik járó kötbérről, kártérítésről, vagy egyéb pénzkövetelésről. minden bizonnyal van közömbösség is, máskor a helytelen értelemben vett „jó együttműködés”, további kilátásba helyezése érdekében vagy éppen azért, - és talán ez a lényeges - mert a partnereikkel szemben kiszolgáltatott helyzetben vannak. a gazdálkodó szervezeteknek ezt az „elnevező”, magatartását a jog bizonyos esetekben, például költségveté-

/folyt.köv./

-32 -

parlament

bkk. 2. / korom... 18. folyt./rj

si támogatásnál nem ismerheti el. ilyen esetekre vonatkozólag a javaslat úgy rendelkezik, hogy a szerződésszegésen alapuló igényeket a gazdálkodó szervezetnek kötelező érvényesítenie. ha e kötelezettségének nem tesz eleget, úgy a pénzkövetelésre vonatkozó igényt a kifizetéseket teljesítő pénzintézet az állam javára érvényesítheti.

a szocialista gazdálkodásban az irányító szerveknek nemcsak jogaik, a gazdálkodó szerveknek pedig nemcsak kötelezettségeik vannak. a törvényjavaslat ezért megerősíti azt a ma is érvényes szabályt, hogy a gazdálkodó egységek a jogszabályokban meghatározott módon és felelősséggel önállóan gazdálkodnak a rájuk bízott vagyonnal. az állami tulajdont kezelő gazdálkodó szervek a polgári jogi kapcsolatokban a tulajdonost megillető jogokat gyakorolják és kötelezettségeket teljesítik. e vagyontárgyakat rendeltetésüknek megfelelően, a terveikkel összhangban álló feladataik ellátása érdekében szabadon használhatják fel.

jogszabályaink egyik jellemzője, hogy összhangban állanak szocialista erkölcsi elveinkkel. helyes alkalmazásuk erősíti a szocialista erkölcsi elveket. ugyanakkor az egészséges közgondolkodás és a közmorál elősegíti a határozottabb szabályozást, valamint a jogi rendelkezések önkéntes követését, a jogszabályok megtartását. társadalmunkban mind nagyobb teret hódít az egészséges

/folyt.köv./

-33 -

parlament

bkk. 2. / korom... 19. folyt./rj

közkerölcs, amely a szocializmust építő munkásosztály és a többi dolgozó milliók felfogását tükrözi és fejezi ki. társadalmi és gazdasági rendünk szilárdítása és védelme, az egyéni és a társadalmi érdekek mindinkább összehangolt érvényesülése, a becsületes munka megfelelő értékelése, a szocialista együttélés gyakorlata, a törvények tisztelete egyre erősödik. ezért is tűnnek szemünkbe élesebben manapság a szocialista jogi rendelkezésekkel és erkölcsi elveinkkel ellentétes jelenségek és cselekedetek.

nincs az életviszonyoknak még egy olyan területe, ahol a jog és erkölcs kölcsönhatása olyan széles körben jelentkeznék, mint a polgári jog területén. elég utalni a jogok rendeltetés-szerű gyakorlására, a tisztességtelen gazdasági tevékenység elmarasztalására, az általános elvárhatóság követelményére, a szomszédjogok szabályaira, a szerződéses megállapodások reális és becsületes teljesítésének elvére, a szolgáltatás és ellenszolgáltatás értékének arányosságára, a hibátlan szolgáltatások követelményére, az eltartási kötelezettség humánus teljesítésére. mind-ezek egyben emberi kapcsolatok is, amelyeknek egyik részét a jog előírásai is szabályozzák, másik részük azonban az erkölcs, a becsület és tisztesség területére tartozik. következőképpen nemcsak azért kell szocialista emberhez méltóan élnünk, viselkednünk, dolgoznunk vagy gazdálkodnunk, mert a jogszabályok azt előírják. minden tettünk „beszabályozása”, nem volna lehetséges, de nem is szükséges. ezért mondhatjuk, hogy a jog az erkölccsel kölcsönhatásban töltheti be igazán a szerepét. természetesennek tűnik, hogy a törvényjavaslat ezeket az emberi követelményeket az

/folyt.köv./

-34 -

1/b

parlament

bkk. 2. / korom... 20. folyt./rj

állampolgárok kapcsolataiban általában magasabb szintre emeli. arra azonban külön is fel kell hívni a figyelmet, hogy a jogi és erkölcsi követelmények a vállalati magatartásra, a gazdasági döntésekre is azonos értelemben vonatkoznak, sőt a kollektívák nagyobb szervezettsége és felelőssége miatt talán még nagyobb súllyal bírnak. sokat kell még tennünk azért, hogy a jogaival mindenki helyesen éljen, hogy egymás jogait megfelelően tiszteletben tartsuk. 1976-ban mintegy 175.000 polgári peres ügy érkezett a bíróságokra. igaz, ez a szám 1966-ban tízezerrel magasabb volt, de a csökkenés lehetne gyorsabb is. tavaly 42.000, a gazdálkodó szervezetek közötti jogvita volt a bíróságok előtt. ez a szám évek óta nagyjából azonos. a törvényjavaslat a szocialista erkölcsi elvek jogi kifejezésével, erősítésével és megfelelő alkalmazásával sokoldalúan szolgálja a közgondolkodás fejlesztését. ezért az e törvényben szabályozott életviszonyok területén az új jogi szabályozás végrehajtása során sokrétű nevelő, tudatformáló munkával is elő kell segíteni e helyes folyamat erősítését, terebélyesedését.

a törvényjavaslat - elfogadásával - nem lép azonnal hatályba, arról terveink szerint külön törvényerejű rendelet gondoskodik majd. a hatálybaléptetés időpontjául 1978. március 1-ét fogjuk javasolni. erre a viszonylag hosszú időre szükség van,

/folyt.köv./

-35 -

1/b

parlament

bkk. 2. / korom... 21. folyt./rj

hiszen a törvény sok rendelkezése változik és alkalmazására jól fel kell készülni a bíróságoknak és más hatóságoknak, de az állampolgároknak és a gazdálkodó szervezeteknek is. a törvény rendelkezéseivel összhangban módosítani kell több olyan jogszabályt, amely a további részleteket tartalmazza. ezek elkészítéséhez és az alkalmazásukra való felkészüléshez is idő kell.

az előterjesztett javaslat a ma és a holnap igényeinek, követelményeinek megfelelően adja a jogi szabályozottságot és erősíti a rendet társadalmi életünk számos területén. ez a rend és szabályozottság nélkülözhetetlen feltétele a fejlett szocialista társadalmunk sikeres építésének.

kérem az országgyűlést, hogy az előterjesztett törvényjavaslatot vitassa meg és fogadja el. /mti/

-.-

-36 -

10

bb 8. csaknem kétezer nap építési előny a jubileumi versenyben

i sb/pá/ny ie la

1977. szeptember 29.

az új létesítmények gyors és jó minőségű, határidő előtti átadását állították jubileumi munkafelajánlásaik középpontjába a közmű-és mélyépítő vállalat dolgozói, hogy minél több építési igény kielégítésével enyhítsék a kivitelezési kapacitáshiányt. az üzem-és munkaszervezés korszerűsítésével, a munkaidő és a gépek jobb kihasználásával gyorsították a munkát.

különösen nagy gondot fordítottak a kgst országok közös beruházásában megvalósuló orenburgi gázvezeték bogorodcsányi kompresszorállomásának építésére. felajánlásaik időarányos részét maradéktalanul teljesítették. egy hónappal az eredeti határidő előtt szerelésre kész munkahelyet adtak át a nagy kompresszorcsarnokban, s a zsüisztroj-1. szovjet építési igazgatósággal kötött szocialista együttműködési szerződés alapján ugyancsak egy hónappal a határidő előtt befejezték a készenléti lakótelep közműveinek építését. a másik nagy kgst beruházásnál, a 750 kilovoltos albertirsa-vinyica közötti távvezeték itthoni fogadóállomásán a szerelés minél gyorsabb megkezdése érdekében átlagosan tíz nappal hamarabb fejezték be a transzformátoralapok építését.

a vállalat 9-es számú főépítésvezetőségének münnich ferenc brigádja vállalta, hogy jóval a határidő előtt, a nagy októberi szocialista forradalom 60. évfordulójára befejezi brnóban a voronyezs szálló cölöpalapozását, s eddig az ütemtervekhez képest kéthetes előnyt szereztek. a vállalat dolgozói több fontos hazai nagyberuházásnál is gyorsították a munkát. a kabai cukorgyárat építő lengyel kivitelezők munkájával összhangban a határidő előtt két héttel adták át a vízműtelep mélyépítési munkáit. a budapesti szeméttégetőmű területén a „béke”, komplex brigád és a „60. évforduló”, kubikus brigád több mint egy hónappal a határidő előtt átadta az üzemi uthálózatot, s így a berendezéseket felállító csehszlovák szerelők is meggyorsíthatták munkájukat.

a jubileumi versenyfelajánlások értékeléséből kitűnt, hogy a dolgozók, a munka-és szocialista brigádok eddig együttvéve csaknem 2000 munkanappal „faragták le”, a különböző építmények kivitelezésének határidőit. a munka meggyorsítása lehetővé tette, hogy az építési igényekkel összhangban a tervezettnél 22 millió forint értékűvel több közmű-és mélyépítési munkát végezzenek el az idén./mti/

8.00/ny

8309

-.-

-5-

bb 9. orvos-nővérszálló épül miskolcon

vid/ny kz -cz

1977 szeptember 29.

miskolcon, a szentpéteri kapui kórházban új orvos-nővérszállás alapozását kezdték meg. a nyolcmillió forintos költséggel épülő intézményben százhusz orvos és ápolónő részére biztosítanak kényelmes elhelyezést. az univáz szerkezetből épülő két emeletes szállodában emeletenként teakonyhát, vasalószobát is kialakítanak. a fiatal orvosokon kívül itt helyezik majd el azokat az orvosstanhallgatókat is, akik egy éves szigorlati idejüket töltik a megyei kórházban.

az épület létrehozásához a debreceni egyetemen tanuló és miskolcon, a megyei kórházban gyakorló orvosok társadalmi munkával is hozzájárulnak. eddig már három önkéntes munkacsoportot szerveztek, akik az idén és jövőre dolgoznak majd az építkezésen.

az új orvos-nővérszálló a tervek szerint jövőre készült el és lehetővé teszi újabb fiatal orvosok letelepítését a városban.
/mti/

-.-

bb 10. utépités társadalmi összefogással az Őrségben

vid/kz/ny -cz

1977 szeptember 29.

a társadalmi összefogás újabb szép példája valósul meg vas megye jellegzetes tájegységén, az Őrségben. a nyugatmagyarországi fagazdasági kombinát, az alsószőlőnkői közös tanács, a szentgotthárdi vendvidéki mezőgazdasági szövetkezet, valamint a határ-Őrség fogott össze, a közösen használt utak, hidak javítására, korszerűsítésére, újjáépítésére. felsőszőlőnkőn és alsószőlőnkőn négy és fél kilométer hosszú utat építenek, javítanak meg, vízátereszket készítenek. a tanács az utépitéshez, javításhoz kavicsot, cementet, betongyűrűket ad, az építést társadalmi munkában végzik. alsószőlőnkőn egy nyolc méteres nyitású fahidat építenek újjá, felsőszőlőnkőn pedig egy ugyancsak nyolc méteres nyitású vasvázás hid padozatát cserélik ki. a faanyagot a fagazdasági kombinát adja, a fafeldolgozást a szakszövetkezet fafeldolgozó telepén végzik. a hidak építését a határ-Őrség műszaki alakulata vállalta.
/mti/

-.-

8.05/ny

-6-

8.30.09

ább 11. megszüntetik a nehéz fizikai munkát az észak-magyarországi téglagyárakban

vid/kz/ny -cz

1977 szeptember 29.

nyolcmillió forintot költenek az idén az anyagmozgatás gépesítésére az észak-magyarországi téglá- és cserépipari vállalat gyáraiban. az év első nyolc hónapjában csehszlovákiából és olaszországból a nehéz fizikai munka kiküszöbölésére öt szállító targonca érkezett. a következő napokban pedig újabb öt bolgár gyártmányú targonca érkezését várják. a szállító targoncákhoz a gyár olaszországból speciális fogószerkezetet - nyitott tenyérre emlékeztető ugynevezett ardigliókat - is vásároltak. ebből a fogószerkezetből még ebben az évben hatot kap a vállalat egri, mályi, mát-raderecskei és putnoki üzeme.

az anyagmozgatás megkönnyítését célzó fejlesztés során a gyár üzemeiben összesen huszonnégy eddig nehéz fizikai munkát végző dolgozót irányíthatnak át az év végéig könnyebb munkahelyre.
/mti/

-.-

bb 12. 864 középiskolás kap tanulmányi ösztöndíjat szabolcsban

vid/kz/ny -cz

1977 szeptember 29.

ezekben a napokban kapják kézhez a szabolcs-szatmár megyei középiskolákban a fizikai dolgozók tehetséges gyermekei tanulmányi ösztöndíjuk első felét. ebben a tanévben 864 középiskolásnak adnak tanulmányi ösztöndíjat, hatvannégygel többnek, mint amennyinek az állami ifjúsági bizottság által adott összegből és a megyei tanács ifjúsági alapjából telne. ezt az összeget azonban az ivari és mezőgazdasági üzemek, szövetkezetek még 167 ezer forinttal megtoldották. a pénzt adományozó üzemek javaslatot tehettek arra, hogy saját fizikai dolgozóik gyermekei közül kiket részesítsenek tanulmányi ösztöndíjban, ha tanulmányi előmenetelükkel és jó közösségi tevékenységükkel erre rászolgáltak. számos vállalat élt is ezzel a lehetőséggel és 40 tanulót név szerint javasoltak tanulmányi ösztöndíjra. a tanulók éves ösztöndíja 2-4.000 forint között váltakozik.
/mti/

-.-

8.15/ny

-7-

8.15.09

bb 13. közös raktártelep épül miskolcon

vid/kz/ny -cz

1977 szeptember 29.

raktárközösséget alapított öt borsod-megyei nagykereskedelmi vállalat. az építendő raktár helyét miskolc keleti ipartelepén, a kazincbarcika felé haladó vasút-és közút mellett jelölték ki. a mintegy tíz hektárnyi területen az első ütemben huszonnégyezer négyzetméter alapterületű tömbösített raktár készül el négyszázhatvanmillió forintos költséggel. a beruházást a társulásban résztvevő nagykereskedelmi vállalatok saját erőből, hitelből, valamint állami támogatásból fedezik.

a raktár beruházási programját jóváhagyták és a miskolci tervező vállalat megkezdte a kiviteli tervek készítését. ezzel párhuzamosan készül a technológiai terv is.

a fedett raktárhelyiségekben az anyagmozgatást teljesen gépesítik. a tűzveszélyes anyagok tárolására külön szabadtéri raktározási lehetőséget alakítanak ki.

a miskolci raktárközösség új tárolóhelye a tervek szerint még ebben a tervidőszakban elkészül, a szociális létesítményekkel együtt./mti/

--

bb 14. zászlófelvonás a gellérthegyen

t km/s/ny hgy

1977 szeptember 29.

csütörtök reggel a fegyveres erők napja tiszteletére a gellérthegyi felszabadulási-émlékműnél katonai tiszteletadással felvonták a magyar nemzeti lobogót, és a nemzetközi munkásmozgalom vörös zászlaját./mti/

--

10.17/ny

-8-

10H0g

v

parlament

bkk. az országgyűlés őszi ülészsaka

t/pr-don-tf-dg-me-mir/gg tm, prj pr 1977. szeptember 29.

csütörtök délelőtt 11 órakor összeült az országgyűlés. az őszi ülészsakon részt vett losonczi pál, az elnöki tanács elnöke, kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára, lázár györgy, a minisztertanács elnöke, aczél györgy, apró antal, biszku béla, focs jeno, gáspár sándor és németh károly, az mszmp politikai bizottságának tagjai, ott voltak a központi bizottság titkárai, a kormány tagjai. az emeleti párhelyekben helyet foglalt a budapesten akkreditált diplomáciai képviselők számos vezetője.

apró antal, az országgyűlés elnöke nyitotta meg az ülészsakot. a képviselők tudomásul vették az elnöki tanácsnak az országgyűlés legutóbbi ülészsaka óta alkotott törvényerejű rendeleteiről szóló jelentését, majd apró antal indítványára elfogadták az ülészsak tárgysorozatát:

1. a polgári törvénykönyv módosításáról és egységes szövegről szóló törvényjavaslat

2. dr. szijártó károly legfőbb ügyész beszámolója,

3. interpelláció

ezt követően a képviselők - a napirendnek megfelelően - megkezdtek a polgári törvénykönyv módosításáról és egységes szövegről szóló törvényjavaslat tárgyalását; dr. korom mihály igazságügyminiszter emelkedett szólásra.

/folyt.köv./

11.20 rj

-37-

parlament

bkk.3./az országgyűlés.....1.folyt./-a

/dr.korom mihály beszédét mai bkk.2-es kiadásunkon közöltük. az em b a r g ó t f e l o l d j u k , s egyben a beszédre a következő javításokat adjuk:

a 8. folytatás 1. bekezdésének 11.sorában a szöveg helyesen:

....egyoldalú előnyök megszerzéséhez vezetnek.

a 10. folytatás 1. bekezdésének utolsó sorában a szöveg helyesen:..... oda tartózkodó vitákat.

a 10. folytatás 2. bekezdésének első mondata helyesen így hangzik:

az öröklési jog korszerűsítését szolgáló új rendelkezések közül egy kérdést szeretnék kiemelni: az özvegyi haszonélvezetet. ismeretes...

a 12. folytatás 8. sorában a szöveg helyesen:

...jogi és feltételrendszerének megállapításával...

a 14. folytatás 1. bekezdésének 4.sorában a szöveg helyesen:

....a megfelelő jogi szabályozottság is egy olyan tényező...

a 15. folytatás 1. bekezdésének 4.sorában a szöveg helyesen: jelentőségű. saját tapasztalataink és a szocialista országok tapasztalatai. -----

a 19. folytatás 1.bekezdésének 1.sorában a szöveg helyesen:... ahol a jog és az erkölcs kölcsönhatása..../

/folyt.köv./
12.27/a

parlament

bkk.3./ az országgyűlés.....2.folyt./-a

dr.juhász tibor/a bács kiskun megyei ügyvédi kamara

elnöke az országgyűlés jogi, igazgatási és igazságügyi bizottságának előadója - idézve a bizottság álláspontját - hangsúlyozta: a polgári törvénykönyv megalkotása szocialista jogfejlődésünk jelentős állomása volt. a fejlődő szocialista társadalomban a hatályos jog azonban csak akkor töltheti be hivatását, ha lépést tart a társadalom felgyorsult fejlődésével, figyelembe veszi a gazdasági és technikai előrehaladást.

emlékeztetett arra, hogy a jelenlegi polgári törvénykönyv főként az állampolgárok jogviszonyait szabályozta, míg a gazdálkodó szervezetek szerződéses kapcsolatairól alacsonyabb szintű jogszabályok intézkedtek. a javaslat változtat ezen a rendszeren és egységes szerkezetben - kódexben - szabályozza mind az állampolgárok, mind a gazdálkodó szervezetek polgárjogi viszonyait. a javaslat annak a követelménynek is igyekszik eleget tenni, hogy megfelelő kapcsolatot teremtsen más jogágakkal. kiküszöböli a közöttük mutatkozó indokolatlan eltéréseket.

helyeselni lehet a javaslatban kifejezésre jutó törekvéseket, hogy a jogok és a köteleességek egységet alkotósanak, jól érzékelhető ez a tulajdoni és birtokviszonyok mellett a szerződéses kapcsolatoknál is.

helyesnek tartotta a bizottság a javaslatnak azt a rendelkezését is, hogy a törvényjavaslat életbeléptetésére - elfogadása esetén - csak később kerüljön sor. így mind a jogalkalmazóknak, mind az állampolgároknak módjuk és lehetőségük lesz részletes megismerésére.

a bizottság nagyra értékelte a javaslat fölött kibontakozott társadalmi vitát, amely nemcsak hasznos észrevételeket eredményezett, hanem jól szolgálta törvényalkotásunk társadalmi nyilvánosságát, szocialista demokratizmusunkat is.

ezt követően az előadó ismertette a bizottság által javasolt módosításokat és kiegészítéseket. a személyhez fűződő jogok megsértésénél például a képmás védelme ne illesse meg az eltűnt személyeken kívül a súlyos bűncselekmény miatt büntető eljárás alatt álló személyeket sem. ez a kiegészítés a súlyos bűncselekmények földelítését kívánja megkönnyíteni.
/folyt.köv./
12.35/a

p a r l a m e n t

bkk. 3. / az országgyűlés... 3. folyt./rj

egyértett a bizottság a szellemi alkotásokhoz fűződő jogok kiterjesztésére vonatkozó törvénymódosítással, amely újabb jogi eszközzel segíti a műszaki fejlesztést. sok olyan alkotás van ugyanis - gyártási eljárás, számítógép-program -, amely eddig védelem nélkül maradt. a jogszabály azonban a védelmi idő kezdetét és tartamát is határozza meg - javasolták.

a bizottság a fogyasztók érdekeinek fokozottabb érvényesítése érdekében felvette: a szavatossági jogokra megállapított határidők eltelte után is lehessen kártérítést kérni. gyakran előfordul ugyanis, hogy - például az építkezéseknél - csak két-három év múlva derül ki egy-egy rejtett hiba. nem lehet elzárni a jogosultat attól, hogy tényleges és jogos kárigényét bizonyos határidőn túl érvényesíthesse. nincs elfogadható indoka annak, hogy hibás teljesítés esetén a kötelezett kártérítési felelőssége enyhébb legyen, mint akkor, ha valaki szerződésen kívül okoz kárt. ha a kötelezett magatartására vezethető vissza a jogosultat ért hátrány, akkor azért a törvényi szavatossági felelősség mellett legalább úgy feleljen, mint más károkozó.

az előadó tolmácsolta a bizottság indítványát, hogy a szerződésszegésről, s azon belül a hibás teljesítésről szóló paragrafusokat a következőkkel egészítsék ki: „ha a szavatossági jogok érvényesítésére megállapított határidőn belül a hibás árut kicserélik, akkor ne lehessen az áru addigi használatáért díjat kérni.„ az utóbbi időben ugyanis olyan gyakorlat alakult ki, amely a fogyasztók érdekeit sérti. amikor például a jótállási időn belül arra kötelezték az eladót, hogy a kijavíthatatlan tartós fogyasztási cikket vagy használati tárgyat cserélje ki, a vevő anyagilag is károsult, tul azon, hogy néhány hónapig még várnia is kellett, míg végre rendes új terméket kapott. ez a gyakorlat mindenképpen elhibázott és téves. ha a kötelezett hibásan teljesített, a következményét is neki kell viselnie, az nem hárítható át a jogosultra, akit a hiba miatt amúgy is elég sok bosszúság, utánajárás, idővesztés ér.

/folyt.köv./

12.40 rj

-40 -

p a r l a m e n t

bkk. 3. / az országgyűlés... 4. folyt./rj

egyértett a bizottság az özvégi haszonélvezeti jog korszerűsítésével. itt nem szöveg-, hanem indokolásmódosítást javasoltak annak érdekében, hogy a haszonélvezeti jog megváltásánál a haszonélvező jogait és méltányos érdekeit vegyék figyelembe. ez a törvényhozó utmutatása a jogalkalmazó gyakorlat számára.

a jogi, igazgatási és igazságügyi bizottság számos más kérdéssel is foglalkozott. egyebek között a ráépítésnél fizetendő forgalmi érték időbeli meghatározásával, az államigazgatási körben okozott kárért való felelősség szűkítésében, a jogi személyek által köthető tartási szerződések egyes jogi személyekre való korlátozásával. a bizottság úgy találta, hogy ezek a problémák a törvényjavaslat módosítása nélkül, a jogalkalmazás körében is megoldhatók. a törvénytervezetet a bizottság által ajánlott módosításokkal elfogadásra javasolta.

kelen béla/ budapest 42.vk./ az esti hírlap fő-

szekesztője hangsúlyozta: a jog a társadalom fejlődésével együtt alakul, szankcionál olyan viszonyokat, amelyek a társadalomban már kialakultak, más társadalmi szükségleteket pedig előremutatón fogalmaz meg. az utóbbira jó példa, hogy a törvényjavaslat olyan új fogalmakkal bővíti jogi alapelveinket, mint a tisztességtelen gazdasági tevékenység és haszonsszerzés, s a gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tiltása. törvényerőre emelve a tervezet népgazdasági érdekeket szolgál, s egyben védelmezi a fogyasztók érdekeit is.

/folyt.köv./

12.53/a

- 41 -

parlament

bkk.3./ az országgyűlés.....5.folyt./-a

a képviselő ezután arról szólt, hogy a polgári törvénykönyv módosítása jelentősen bővíti az emberi jogokat és azok védelmét, s hozzátette: törvénykódexeink alkotmányjogi garanciákat nyújtanak az emberi jogok védelméhez. ezzel kapcsolatban rámutatott, hogy a magyar ítélkezés történetében az elmúlt években eddig ismeretlen per-típus keletkezett: a személyiségi ügyek kategóriája, melyek során a pereskedők jó hírnevüket védték és séreimesnek tartott munkahelyi jellemzésük miatt fordultak bírósághoz, mondván: minőségükkel ellentétben ők nem anyagiak és nem helytálló az a megállapítás sem - például -, hogy nem illeszkednek be a kollektívába. az alaptalan véleményt a bírósági ítélet számos esetben korrigálta. ez is jó példa arra, hogy hazánkban a jog régi klasszikus kereteit mindinkább szocialista tartalom tölti meg és a személyiség megítélésének, védelmének alapja a munka, a munkához, a közösséghez való viszony.

végül aggályát fejezte ki a törvénytervezet ama passzusával kapcsolatban, amely szerint az érintett fél hibás teljesítés esetén - választása szerint - a szolgáltatás, illetve az áru kijavítását, vagy árának megfelelő leszállítását kérheti. kiskereskedelmi adás-vételnél, minőségi hiba esetén, amikor az árut rövid idő alatt ki lehet javítani, a vásárló mégis köteles ezt a megoldást elfogadni. az ilyen áru viszont már nem egyenrangú a gyári áruval. ennek kapcsán javasolta a törvényjavaslat kiegészítését azáltal, hogy olyan, a kiskereskedelmi forgalomra vonatkozó alacsonyabb szintű jogszabály kiadására is biztosítson lehetőséget, amely a forgalom sajátosságainak beható elemzése alapján a vevő számára kedvezőbb körülményeket teremt.

/folyt.köv./

12.58/a

- 42 -

parlament

bkk.3./ az országgyűlés..... 6.folyt./ rj

dr. antalffy györgy, /csongrád m. 8. vk. kistelek/

a szegedi józsef attila tudományegyetem rektora a törvényjavaslat jogpolitikai, jogelméleti összefüggéséről szólva hangsúlyozta: a módosító javaslat nagy mértékben szélesíti az állampolgárok vagyoni és személyhez fűződő jogainak valamint törvényes érdekei védelmének körét, és egész sor újszerű megoldással garantálja a személyiség védelmét. a ptk megszemélt jogi védelemben részesíti az állampolgárok személyét és vagyonát, ugyanakkor megállapítja, hogy a személyeket csak akkor illeti meg a jogi védelem, ha jogaik gyakorlása nincs ellentétben a társadalom érdekeivel. a törvények nemcsak arra szolgálnak, hogy megfelelő kulcsot adjanak két állampolgár, vagy jogi személy vitájának megoldásához, hanem arra is, hogy hatást gyakoroljanak valamennyi állampolgár, állami és társadalmi szerv magatartására, tevékenységére, társadalmi kapcsolatára. különösen jelentős, hogy a ptk e szempontból is megfeleljen a követelményeknek, hiszen a törvény az életviszonyok igen jelentős körét szabályozza, főleg a vagyoni viszonyokat, amelyeknek az állampolgárok, az állami és társadalmi szervek, szervezetek állandóan részesei. ezen kívül az olyan jellegű kapcsolatokat is, amelyekben az elmúlt idők néhány maradványa - a magántulajdonosi gondolkodás, az üzleties felfogás - még ma sem szűnt meg.

egyvetértett azzal, hogy a javaslat hangsúlyozza az állami, illetve szövetkezeti tulajdon fokozott védelmét. örvendétes, - mondotta, hogy a módosító jogszabály figyelembe veszi a gazdálkodó szervek körének és funkciójának azt a jelentős bővülését, amely gazdasági viszonyaink fejlődése nyomán következett.

kifejtette: az emberek túlnyomó többségének helyeslését váltja ki a formailag új szabály, amely kimondja, hogy a törvény tiltja a tisztességtelen gazdálkodást, haszonszerzést. sajnálatos - mondotta -, hogy egyes gazdálkodó egységek részéről olykor megnyilvánul ilyen törekvés, ezért a tisztességtelen gazdálkodásra vonatkozó jogszabályoknak kell a megfelelő szigorú szankciókat megállapítaniuk. felhívta a figyelmet: a javaslat törvénybe iktatásával - a polgári jogalkotás terén - nem fejeződik be a munka. a törvény szintű szabályozás a részletek kibontását, rendezését számos esetben az alacsonyabb szintű jogszabályokra bizza. rendkívül lényeges, hogy ezeket a jogszabályokat a törvény rendelkezéseinek megfelelően, a törvény alapelveinek messzemenő érvényesítésével alkossák meg.

/folyt.köv./

13.04 rj

-43 -

parlament

bkk. 3. / az országgyűlés.....7. folyt/a.

dr. nezvál ferenc nyugdíjas miniszter/bp.14.vk./

utalt arra, hogy a tulajdonviszonyokban bekövetkezett változások, a szocialista építőmunkában elért eredményeink tették szükségessé egy sor rendelkezés módosítását. ezért is figyelemre méltó, hogy a törvényjavaslat nagy súlyt fektet a szocialista gazdálkodó szervek hatékonyabb együttműködésére, a szerződési fegyelemre, és megfelelő védelmet nyújt a szerződésszegőkkel szemben. fontosak a szavatossági, jótállási és egyéb felelősségi szabályok módosításai is, mert a fogyasztók érdekében születtek, és a termékek minőségének hatékony jogi garanciáját nyújtják.

csak helyeselni lehet azt a rendelkezést is - húzta alá - amely a környezet védelmében született, és szigorú kártérítési felelősséget állapít meg a mulasztásokkal súlyos károkat okozó, környezetszennyező üzemekkel szemben.

a továbbiakban dr. nezvál ferenc elmondotta, hogy képviselői munkája során gyakran hall olyan panaszokat, amelyek nemcsak a bürokratikus ügyintézését teszik szóvá, hanem az ilyen módon kárt okozókkal szemben jogvédelmet is kérnek. az eddigi szabályok - kissé egyoldalúan - az állami szervek védelmét helyezték előtérbe, és az államigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősséget szigorú felelőségekhez kötötték. ezt az ellentmondást oldja fel a javaslat azzal a módosítással, amellyel mellőzi a kártérítési felelősség megállapításának feltételei közül az eljáró alkalmazott büntető, vagy fegyelmi felelősségének előzetes megállapítását. ez a rendelkezés megfelelően biztosítja az állampolgárok jogainak védelmét, és fokozottabban kényszeríti az ügyintézés hibáinak kiküszöbölésére.

/folyt.köv./
13.08/a

- 44 -

parlament

bkk.3./az országgyűlés.....8.folyt./-a

tisza kálmánné/ fejtér m.4 vk./ az állami gazdaságok

agrokomplex vállalat hegesztője, a törvényjavaslatnak a gazdasági társulással, a gazdasági társasággal kapcsolatos rendelkezéseivel foglalkozott. nagy jelentőséget tulajdonított annak, hogy a javaslat szerint a vállalatok, a mezőgazdasági nagyüzemek és a termelészövetkezetek körütekintő megfontolással, közös céljaik megvalósítása érdekében gazdasági társaságot alakíthatnak vagy - az ennél magasabb foku, a szocialista gazdálkodási viszonyokhoz még jobban igazodó - gazdasági társulásra léphetnek. személyes tapasztalataival támasztotta alá ennek a helyességét, ő ugyanis - mint elmondta - az agrokomplex közös vállalkozás velencei kivitelező üzemében dolgozik hegesztőmunkásként. az agrokomplex kilenc évvel ezelőtt alakult meg, akkor az alapító mezőgazdasági nagyüzemek körülbelül 50 millió forint értékű vagyont mondhattak magukénak, 1977-ben viszont már megközelíti a 600 millió forintot az alapítók közös vagyona, s az éves termelési érték túlhaladta a fél milliárd forintot. ennek a fejlődésnek az eredményét nemcsak egy szűk kollektíva, hanem az egész ország - sőt, partnerként a szocialista országok nagy része is - élvezi. a társulást kezdeményező agárdi mezőgazdasági kombinát és partnerei példája is igazolja az, „egységben és összefogásban az erő”, igazságát.

arról is kifejtette véleményét a felszólaló, hogy a korábbi időszakhoz képest még jobban és megfontoltabban kell hasznosítani azokat a tartalékokat és lehetőségeket, amelyek az uralkodóvá vált szocialista tulajdonban és termelési viszonyokban rejlenek. a szocialista tulajdon fejlesztésének elsődleges formája - mondta a képviselő - ne a minden áron történő egyesítés, összevonás legyen, hanem a széles körű kooperáció és a különféle - mindig az adott célnak leginkább megfelelő - társulási együttműködés. ezzel kapcsolatban rámutatott arra is, „a törvényjavaslat lehetővé teszi, hogy a gazdálkodó szervezetek az állami és szövetkezeti tulajdont jogi személyiséggel rendelkező társulás útján egyesíthetik. ez már előremutató rendelkezése a most születő jogszabálynak - mondta a képviselő, s hozzátette, hogy a törvény szellemében és saját vállalkozásuk tapasztalatai alapján már egy újabb társulás létrehozásán dolgoznak, ami nyolc-tíz termelészövetkezet erőösszontosítását jelenti majd egy cukor-és szeszgyár felépítésére és üzemeltetésére.

/folyt.köv./
13.20/a

- 45 -

parlament

bkk. - / az országgyűlés...9. folyt./nj

dr. szabó józsef /baranya m. 10. vk./, a baranya

megyei népi ellenőrzési bizottság elnöke arra hívta fel a figyelmet, hogy az utóbbi években jelentősen nőtt a különböző gazdasági társulások száma, s várható, hogy szerepük a jövőben még nagyobb jelentőségű lesz gazdasági életünkben. ezért is fontos a velük kapcsolatos jogi és közgazdasági szabályozók nagyobb összhangjának megteremtése - hangsúlyozta, s kérte a jogalkotókat, hogy az új kódexhez fűződő jogszabályok részletes kidolgozásakor a jog eszközzel is nyújtsanak segítséget a társulások népgazdasági érdekekkel összhangban történő fejlődéséhez.

ezután arról beszélt, hogy a gazdálkodó szervezetek egymás közötti kapcsolataiban különösen nagy szerepük van a különböző szállítási, vállalkozási és termékértékesítési szerződéseknek. a bennük foglalt megállapodásokat azonban gyakran nem teljesítik, s olykor azt sem lehet megállapítani, hogy azokért ki a felelős. tavaly a bíróságok csak baranya megyében több mint 2000 ilyen peres ügyet tárgyaltak. a valóságban azonban ennél jóval több szerződés-szegés fordul elő, ám az érintett felek - az egymásra utaltság vagy kiszolgáltatottság miatt - jogos kárigényüket sem mindig érvényesítik. a képviselő rámutatott: a szerződéses fegyelmet az is javíthatja, ha a felügyeleti szervek - irányító és ellenőrző munkájuk során - következetesebben járnak el a vállalatok és vezetők ezzel kapcsolatos munkájának megítélésében. felhívta a figyelmet arra, hogy az új törvény végrehajtásának egyik legfontosabb feltétele a polgári jogban bekövetkező változások - azok céljainak, tartalmának - kellő ismerete, amelyet széleskörű jogpropagandával is elő kell segíteni.

/folyt.köv./

13.35 nj

-46 -

bb 15. Jobban kell koordinálni a tanácsok és a termelőszövetkezetek szociálpolitikai munkáját - komárom megyei tanácskozás mocsán

Vid bzs -cz

1977. szeptember 29.

komárom megyében ugyszólván alig élnek kimondottan paraszti foglalkozású családok. minden falusi családban van ipari munkás vagy szellemi dolgozó, így a családok jövedelme az országosnál is jobban kiegyenlítődik. messzemenően figyelembe vette ezt a komárom megyei tanács egészségügyi bizottsága, amikor megvizsgálta a termelőszövetkezetek szociális alapjának a felhasználását, a nyugdíjasok és a járadékosok helyzetét. a tapasztalatokat csütörtökön a mocsai buzakalász tsz-ben megtartott tanácskozáson vitatták meg.

a reprezentatív felmérés alapján, amely a megye termelőszövetkezeteinek 17 százalékára terjedt ki, a közös gazdaságok általában jól gondoskodnak rászoruló nyugdíjas és járadékos tagjaikról. ezt bizonyítja, hogy szociális alapjuk háromnegyed részét erre használják fel. a támogatás mértéke azonban nagyon különböző. amíg például a kocsai aranykalász tsz 342 nyugdíjas és járadékos tagjának rendszeres havi támogatására több mint egymillió forintot fordít évente, a császári rákóczi tsz esetenkénti segélyei összesen 10.000 forintot tettek ki az utóbbi évben.

a tanácskozáson az a vélemény alakult ki, hogy a tanácsok és a termelőszövetkezetek szociálpolitikai munkájának a koordinálásával még biztonságosabbá lehetne tenni a nyugdíjas tsz-tagok helyzetét. ezért javasolták: vizsgálják meg többek között, hogyan tudnak a termelőszövetkezetek hozzájárulni a szociális intézmények létesítéséhez és fenntartásához. vegyenek részt a közös gazdaságok a közvetlen szociális gondozó munkában, az idős emberek jogi és érdekvédelmi feladatainak az ellátásában is. /mti/

bb 16. 96 lakás épül mosonmagyaróvárott no fines technológiával - a műszaki és kommunális bizottság ülése

vid bzs -cz

1977. szeptember 29.

a házigyári technológia kiegészítőjeként széles körben alkalmazható az angol, ugynevezett no fines, vagy egy szemcsés építéstechnológia - állapították meg a győr-sopron megyei tanács műszaki és kommunális bizottságának csütörtöki ülésén.

12.30/bzs

- 9 -

B^{oo}g

/folyt. köv./

bb 16. /96 lakás ... 1. folyt./bzs

a tanácskozást mosonmagyaróváron tartották, mivel a megyében először itt épül 96 lakás ezzel az eljárással.

a no fines technológiát az idén vezették be a tanácsí építő- és szerelőipari vállalatnál. érdekessége, hogy a fal-szerkezeteket az építkezés helyszínén állítják elő, ezért volt szükség egy betonteleg felállítására. a zsáktáblák a falakról a betonozást követő napon lebonthatók, majd újra felállíthatók és felhasználhatók. ezáltal hetente egy szint szerkezet-építő munkáját be tudják fejezni. az eljárás rendkívül gyors és gazdaságos.

mosonmagyaróváron két ház már áll, most végzik a belső szakipari munkákat. a harmadik ház öntése pedig már folyamatban van. a bizottság tagjai megtekintették a no fines technológiai folyamatot, a házak készültségi foka révén lehetőségük nyílt nyomon követni az építés egyes fázisait. úgy tervezik, hogy még ebben az évben 32 lakást átadnak rendeltetésének, s jövőre további 64 lakást építenek fel. az eddigi kedvező tapasztalatok arra ösztönzik a szakembereket, hogy a megye más településein is bevezessék az egyszemcsés építés-technológiát. /mti/

-. -

bb 17. új főiskolai kollégium

vid bzs -cz

1977. szeptember 29.

a kaposvári mezőgazdasági főiskola hallgatói részére új kollégiumot építettek. a mintegy 16 millió forintos beruházással készült háromszintes épületbe 140 fű - főiskolai hallgató már be is költözött. /mti/

-. -

bb 18. városkörnyéki koordinációs bizottság alakult szombathelyen

vid bzs -cz

1977. szeptember 29.

városkörnyéki koordinációs bizottság alakult csütörtökön szombathelyen. feladata a 80.000 lakosu város és a környékén mintegy 17.000 embernek otthont adó községek fejlesztésének, tanácsí tevékenységének összehangolása.

/folytm. köv./
12.35/bzs

- 10 -

1300g

bb 18. /városkörnyéki ... 1. folyt./bzs

egyik nagy feladat a vízellátás megoldása lesz a térségben. a rába kavicssteraszának vizéből táplálkozó regionális vízmű ugyanis szombathely mellett a távvezeték menti falvaknak, sőt még kőszegnek is - összesen 110.000 embernek - szolgáltat egészséges ivóvizet. egyéb kommunális témákat is közösen oldanak meg, hisz szombathely korszerű lakásépítése most már a városkörnyékre kerül, miután új lakótelepei és foghíjai betelnek. /mti/

-. -

bb 19. rendőrségi hírek

s bzs -cz

1977. szeptember 29.

monor külterületén pete sándor 33 éves gépkocsivezető, mezőturi lakos pótkocsis tehergépkocsival elütötte monori gábor 53 éves alkalmi munkás, üllői lakost, aki sérüléseibe a helyszínen belehalt.

győr megyében a felpéci mgtsz majorjában saru lászló 28 éves traktorvezető, kajárpéci lakos egy traktorral keresz-tülhajtott arpa silókazal mellett fekvő kovács lajos 44 éves téesz-tag, kajárpéci lakoson, aki olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy kórházba szállítás után meghalt.

a rendőrség mindkét baleset vizsgálatát továbbfolytatja a felelősség megállapítása végett. /mti/

-. -

bb 20. városnéző sétaautóbuszt kaptak a komáromi gyermekváros lakói

vid/ny -cz

1977. szeptember 29.

kedves ünnepséget tartottak csütörtökön a komáromi dobi istván gyermekvárosban, ahol csaknem 300 gyerek ét. a 18. volán vállalat tatai üzemeiségének szocialista brigádjai átadták azt az általuk felújított 44 személyes városnéző kis sétaautót, amely korábban tata idegenforgalmát szolgálta.

folyt köv/

-11-

1305g

The right page of the book contains text that is extremely faint and illegible. The text appears to be organized into several paragraphs, but the individual words and sentences cannot be discerned due to the low contrast and blurriness of the scan. The layout suggests a standard prose or narrative style.

bb 20. / városnéz...folyt/ny

ebből az alkalomból aláírták - komáromi kirendeltségük dolgozóival együtt - azt a szocialista szerződést, amelyben nemcsak ennek az autónak, hanem a gyermekváros 25 személyes autóbuszának és mikrobuszának a rendszeres karbantartását is vállalják. segítséget nyújtanak majd a gyerekek számára tervezett koppánymonostori tábor felépítésében is. együttműködésük során szeretnék elérni, hogy a fiatalok közül minél többen kedveljék meg szakmájukat. a volán már a 45. komárom megyei nagyvállalat, amely patronálja a gyermekvárost./mti/

bb 21. francia szakemberek bábólnán

vid/kz/ny -cz

1977 szeptember 29.

a bábólnai mezőgazdasági kombinátban csütörtökön fejezte be kétnapos látogatását egy 150 tagú francia szakemberküldöttség. a kombinátban gyakoriak az ilyen külföldi látogatók, ez volt már a negyedik francia csoport. egy országból azonban ilyen nagy létszámú szakemberdelegációt még nem fogadtak. a francia gazdálkodókat főleg a már legigényesebb európai piacokat is meghódító új tetra sertéstenyészet érdekelte. a bábólnai világhírű tetra tojóhibrideket már meglehetősen ismerik. a kombinát ugyanis 1972 óta szállít ki, és a franciaországi tojóállományának már 10 százaléka bábólnai fajta. a látogatást szervező francia bourassin cég még az idén mintegy 200 bábólnai sertés tenyészanyagot vásárol és partnereit - a delegáció tagjait - is meg akarta ismertetni az új fajtaival. a francia vendégek nagy elismeréssel nyugtázták a bábólnán látottakat, mondván, hogy ilyen nagyméretű sertés- és baromfitenyésztetel, ilyen hatalmas kukoricatáblákkal még sehol Európában nem találkoztak./mti/

13.00/ny

-12-

13.00g

bb 23. a nemzetiségi községek egészségügyi és vízellátási helyzetéről tárgyalt a vas megyei tanács nemzetiségi bizottsága

vid/ny -cz

1977. szeptember 29.

vas megye nemzetiségi községeinek egészségügyi, valamint vízellátási helyzetéről tárgyalt csütörtökön pörnyőpáti nemzetiségi községben vas megye tanácsának nemzetiségi bizottsága. a tanácskozáson megállapították, hogy a megye tizenkilenc településén élő nemzetiségiek - horvátok, szlovének, németek - egészségügyi, szociális ellátottsága az elmúlt időszakban jelentős mértékben javult. a körmenői járásban szentgotthárdon ez évben adták át rendeltetésének a négy munkahelyes körzeti orvosi rendelőt, apátistvánfalván körzeti orvosi rendelő és tanácsadó, alsószőlőnön új tanácsadó épült. a szombathelyi járásban szentpéterfa kapott korszerű orvoslakást, rendelőt és várót. felsőcsatáron és pörnyőpáti-ban folyamatban van az orvoslakás, rendelő korszerűsítése.

az orvosi rendelők felszereltsége jó. a székhelyközségekben naponta van rendelés, a társközségekben hetente egy-két alkalommal. az utviszonyok megfelelőek, s a rendelési időket az autóbuszok menetrendjének megfelelően alakították ki.

a nemzetiségi községek szociális ellátottságát - beleértve a segélyezést, az öregekről való gondoskodást, a házi szociális gondozást is - szintén jónak ítélte a bizottság. kielégítetlen jogos igény a községekben nincs.

megállapították a tanácskozáson, hogy jelentős mértékben fejlődött az elmúlt években a megye településeinek, köztük a nemzetiségi községeknek vízellátása is, annak ellenére, hogy az aprófalvas településszerkezet és a vízföldtani adottságok a fejlesztési feladatok végrehajtását kedvezőtlenül befolyásolják. a 19 nemzetiségi településből rábatótfalu vízellátása közműről biztosított, hat település jó minőségű vizet adó közkutalt, tíz település pedig javítható közkutalt rendelkezik.

a középtávú tervben horvátzsidány vízművesítése szerepel. vízszervezési nehézségek miatt sajnos nem valósulhatott meg a felsőcsatár-narda-vaskeresztes-horvát-lövő-pörnyőpáti körzeti vízmű kiépítése.

/folyt köv/

-13-

14.00g

bb 23. / nemzetiségifoyt/ny

a községek jó ivóvízzel való ellátását kiemelt feladatnak tartják a megye vezetői. ezt tükrözi, hogy 1980-ig 57 település vizigényét elégítik ki közmű útján. e munka folyamatos.

a nemzetiségi bizottság kielégítőnek tartva a nemzetiségi községek fejlődését, arra hívta fel a figyelmet, hogy tovább lehet és kell javítani az egészségügyi ellátás személyi, tárgyi feltételeit, be kell tölteni alsószölnökön is a védőnői állást, amire mód van, s a lehetőségeknek megfelelően kell gyorsítani a vízellátás javítását./mti/

--

bb 22. jugoszláv szakszervezeti delegáció zala megyében

vid/kz/ny -cz

1977 szeptember 29.

a medosz elnökségének meghívására három napos látogatásra zala megyébe érkezett a jugoszláv mezőgazdasági, élelmiszer-és dohányipari dolgozók szakszervezetének három tagu küldöttsége vaso prodanovics elnök vezetésével. a jugoszláv testvér szakszervezet küldöttségét dobi ferenc, a medosz főtitkára és király ferenc, a szakszervezetek zala megyei tanácsa vezető titkára fogadta. megérkezéskor a két szakszervezet vezetői tájékoztatták egymást országaik mezőgazdaságában, illetve élelmiszeriparában dolgozók helyzetéről, a szakszervezetek mozgalmi életéről.

a jugoszláv delegáció tagjai csütörtökön a keszthelyi agrártudományi egyetem baki tanszékét keresték fel, ahol a gazdaság termelési és szakszervezeti mozgalmi munkájával ismerkedtek. pénteken zalaegerszeg nagy élelmiszeripari vállalatához, a zalahus-hoz és a baromfifeldolgozóhoz látogatnak. a jugoszláv delegáció szombaton utazik haza./mti/

--

13.35/ny

-14-

14¹⁵g

bb.24. országos gázkonferencia pécssett

vid kz/be/p -cz

1977. szeptember 29--.

az országban elsőként - még ebben az évben - martonvásáron kapnak a fogyasztók növelt nyomással gázt, ezt követően pedig a velencei-tó egész térségében áttérnek a növelt nyomású gázszolgáltatásra. az országos műszaki fejlesztési bizottság tanulmányterve alapján széles körben kipróbált, s a kísérletek során kitűnően bevált módszer szerint százszorosára - 0,03 atmoszféráról 3 atmoszférára - növelik a gáznyomást, s így lényegesen meg lehet növelni a meglévő vezetékek szállítási kapacitását, új vezetékeknel pedig, a szokásoshoz képest, elegendő felére, harmadára csökkentett vezeték méret is. a növelt nyomású gázszolgáltatás, illetve a kisebb átmérőjű csövek alkalmazása biztonságosabb, a szükséges szerelések könnyebben és gyorsabban elvégezhetők, s ugyanakkor - például a lakásokon belül - esztétikusabb megoldást tesznek lehetővé. a hazai gázszolgáltatás korszerűsítésének újabb fejezetét jelentő nyomás-növeléssel kapcsolatos műszaki, biztonsági és gazdasági kérdéseket csütörtökön pécssett országos konferencián vitatták meg a gázt termelő és szolgáltató, a gázberendezéseket tervező és gyártó vállalatok, továbbá az illetékes hatósági szervek vezetői. kicserélték az új megoldással kapcsolatos eddigi tapasztalatokat, meghatározták a műszaki feltételeket, foglalkoztak az átállással kapcsolatos szakemberképzési feladatokkal is./mti/

--

bb.27. elutazott a csehszlovák közgazdász küldöttség

s/pie - cz

1977. szeptember 29.

csütörtökön elutazott hazánkba a csehszlovák közgazdász-küldöttség, amely j. blahá-nak, a cseh árhivatal elnökhelyettesének vezetésével az országos anyag- és árhivatalban tanulmányozta a magyar árellenőrzés szervezetét és módszereit./mti/

--

13.00/p

-15-

14²⁰g

bb.25. időjárásjelentés

p / - cz

1977. szeptember 29.

a meteorológiai intézet jelenti 1977. szeptember 29-én 12 órakor!

melegszik az idő.

jelentős átalakulás kezdődött európa időjárásában. a száraz, hideg levegő helyére az atlanti-óceán felől több hullámban meleg és nagy mennyiségű nedvességet tartalmazó levegő áramlik. hatására a kontinens északnyugati harmadán máris változékonyra fordult az időjárás. 15-20 óránként boros, esős és gyengén felhős, száraz időszakok váltogatják egymást. a hőmérséklet pedig ismét eléri a szeptember végén szokásost. európa többi részén egyelőre hideg van. általában csapadékmentes az idő, de moszkva és az ural között nagy területen esik az eső, illetve sok helyen havazik. a következő 36 órában már a kárpát-medencében is jelentősen emelkedik a napi középhőmérséklet.

csütörtökön magyarország felett általában derült volt az ég. a 8-11 órás erős napsütés ellenére a hőmérséklet csak 9-16 fokig emelkedett. a legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet

általában plusz 1 és minusz 4 fok között volt, de északkeletről minusz 6, északnyugatról pedig plusz 4 fokot is jelentettek. győr-sopron megyében azért volt gyengébb a lehülés, mert a közeledő meleg levegő hatására már az éjszaka megélnékkült a déli szél és kissé az ég is befelhősödött. csütörtökön délelőtt az északnyugati országokban változóan felhős, szeles, máshol gyengén felhős, csendes idő volt. csapadék az elmúlt másfél nap sehol sem hullott. 11 órakor 10 és 14 fok között volt a hőmérséklet.

budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 8.00 fok volt. ez 6,6 fokkal alacsonyabb, mint a százéves átlag. ma délben budapesten a hőmérséklet 13 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 775 mm, mérsékelten süllyed.

várható időjárás péntek estig:

időnként kissé megnövekvő felhőzet, északon néhány helyen átfutó zápor, több alkalommal megélnékkülő, változó irányú szél, melegedő idő, a várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet általában plusz 1 - plusz 6, a szélvédett helyeken, magyarország északkeleti részén 0 - minusz 2 fok között, a legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 15-20 fok között.

/folyt köv./
13.20/p

-16-

1430g

bb.25. /időjárásjelentés.....folyt/p

távolabbi kilátások kedd reggelig:

megerősödő nyugati széllel felhőátvonulások, legfeljebb kisebb esővel. a hőmérséklet emelkedik.

legalacsonyabb hajnali hőmérséklet eleinte 0 - plusz 4, később plusz 4 - plusz 8 fok között. legmagasabb nappali hőmérséklet eleinte 14-19, később 17-22 fok között. jelentős mennyiségű /legalább 5 mm/ csapadék az ország területének 10 százalékán várható.

a duna vízállása budapestnél 186 cm, vízhőfok 13,2.

/mti/

bb 28. felhasználható: 17 órától!

hikádi erzsébet festőművész tárlata

vid/kz bzs -cz

1977. szeptember 29.

hikádi erzsébet festőművész alkotásaiból rendezett kiállítás nyílt csütörtökön a szolnoki aba-novák teremben. a művész ezúttal 25 olajfestményét - tájképeket, csendéleteket - tárt a szolnoki művészet-pártolóknak elé. /mti/

bb 29. új üzem tatabányán

vid bzs -cz

1977. szeptember 29.

új üzemet adtak át rendeltetésének csütörtökön tatabányán a komárom megyei tanács ipari mellékfeldolgozó vállalatánál. a viszonylag kis beruházásból, mindössze 1,6 millió forintos költséggel létesített üzemben számos olyan alkatrészt készítenek üvegből, amelyek szállításával több nagyüzem beszerzési gondjain enyhítenek. a medicor műveknek például az orvosi műszerekhez szükséges miniatűr alkatrészeket és laboratóriumi berendezéseket gyártanak. az új üzemben rendezkedtek be az alkoholszondák, a hőmérők, a kémcsövek, a fajsúlymérők, valamint az üveg- és műanyagkombinációjú savfokolók sorozatgyártására is. az idén 8 millió, jövőre 12 millió forint értékű üvegtechnikai terméket állítanak elő, s így várhatóan számos gyártmány lekerül a hiánycikkek listájáról. /mti/

13.50/bzs

- 17 -

1435g

bb.25. időjárásjelentés

p / - cz

1977. szeptember 29.

a meteorológiai intézet jelenti 1977. szeptember 29-én 12 órakor!

melegszik az idő.

jelentős átalakulás kezdődött európa időjárásában. a száraz, hideg levegő helyére az atlanti-óceán felől több hullámban meleg és nagy mennyiségű nedvességet tartalmazó levegő áramlik. hatására a kontinens északnyugati harmadán máris változékonyra fordult az időjárás. 15-20 óránként boros, esős és gyengén felhős, száraz időszakok váltogatják egymást. a hőmérséklet pedig ismét eléri a szeptember végén szokásost. európa többi részén egyelőre hideg van. általában csapadékmentes az idő, de moszkva és az ural között nagy területen esik az eső, illetve sok helyen havazik. a következő 36 órában már a kárpát-medencében is jelentősen emelkedik a napi középhőmérséklet.

csütörtökön magyarország felett általában derült volt az ég. a 8-11 óras erős napsütés ellenére a hőmérséklet csak 9-16 fokig emelkedett. a legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet

általában plusz 1 és mínusz 4 fok között volt, de északkeletről mínusz 6, északnyugatról pedig plusz 4 fokot is jelentettek. győr-sopron megyében azért volt gyengébb a lehülés, mert a közeledő meleg levegő hatására már az éjszaka megélenkült a déli szél és kissé az ég is befelhősödött. csütörtökön délelőtt az északnyugati országrészben változóan felhős, szeles, máshol gyengén felhős, csendes idő volt. csapadék az elmúlt másfél nap sehol sem hullott. 11 órakor 10 és 14 fok között volt a hőmérséklet.

budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 8.00 fok volt. ez 6,6 fokkal alacsonyabb, mint a százéves átlag. ma délben budapesten a hőmérséklet 13 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 775 mm, mérsékelten süllyed.

várható időjárás péntek estig:

időnként kissé megnövekvő felhőzet, északon néhány helyen átfutó zápor, több alkalommal megélenkülő, változó irányú szél, melegedő idő, a várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet általában plusz 1 - plusz 6, a szélvédett helyeken, az ország északkeleti részén 0 - mínusz 2 fok között, a legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 15-20 fok között.

/folyt köv./
13.20/p

1430g

-16-

bb.25. /időjárásjelentés.....folyt/p

távolabbi kilátások kedd reggelig:

megerősödő nyugati széllel felhőátvonulások, legfeljebb kisebb esővel. a hőmérséklet emelkedik.

legalacsonyabb hajnali hőmérséklet eleinte 0 - plusz 4, később plusz 4 - plusz 8 fok között. legmagasabb nappali hőmérséklet eleinte 14-19, később 17-22 fok között. jelentős mennyiségű /legalább 5 mm/ csapadék az ország területének 10 százalékán várható.

a duna vízállása budapestnél 186 cm, vízhőfok 13,2.

/mti/

..-

bb 28. felhasználható: 17 órától!

hikádi erzsébet festőművész tárlata

vid/kz bzs -cz

1977. szeptember 29.

hikádi erzsébet festőművész alkotásaiból rendezett kiállítás nyílt csütörtökön a szolnoki aba-novák teremben. a művész ezuttal 25 olajfestményét - tájképeket, csendéleteket - tárt a szolnoki művészet-pártolóknak elé. /mti/

..-

bb 29. új üzem tatabányán

vid bzs -cz

1977. szeptember 29.

új üzemet adtak át rendeltetésének csütörtökön tatabányán a komárom megyei tanács ipari mellékfeldolgozó vállalatánál. a viszonylag kis beruházásból, mindössze 1,6 millió forintos költséggel létesített üzemben számos olyan alkatrészt készítenek üvegből, amelyek szállításával több nagyüzem beszerzési gondjain enyhítenek. a medicor műveknek például az orvosi műszerekhez szükséges miniatűr alkatrészeket és laboratóriumi berendezéseket gyártanak. az új üzemben rendezkedtek be az alkoholszondák, a hőmérők, a kémcsövek, a fajsúlymérők, valamint az üveg- és műanyagkombinációjú savfokológ sorozatgyártására is. az idén 8 millió, jövőre 12 millió forint értékű üvegtechnikai terméket állítanak elő, s így várhatóan számos gyártmány lekerül a hiánycikkek listájáról. /mti/

13.50/bzs

- 17 -

1435g

bb 30. magyar filmszakemberek szovjet kitüntetése

t mir/gk pr bzs -cz

1977. szeptember 29.

a szovjetunió állami filmbizottsága és a szovjet kulturális dolgozók szakszervezetének központi bizottsága a szovjet és a magyar filmművészeti együttműködés fejlesztésében és erősítésében kifejtett eredményes munkásságuk elismeréseként diszoklevéllel tüntette ki fáabri zoltán filmrendezőt, a magyar film- és tévéművészek szövetségének elnökét, lugossy lászló filmrendezőt, a magyar film- és tévéművészek szövetségnek titkárát, kolonits ilona filmrendezőt, kis józsef filmrendezőt, köő sándor rendezőasszisztenszt, óvári lajos gyártásvezetőt, szalóky józsef dramaturgot, kertész bálintot, a hungarofilm munkatársát, pintér józsefnét, a budapesti gorkij film-színház, láng józsefet, a zalaegerszegi ady mozi és heumeyer ferencet, a ráckevei filmszínház vezetőjét. a szovjet filmek magyarországi terjesztésében és népszerűsítésében kifejtett eredményes tevékenységükért diszoklevelet kapott a mokép, a békés, a hajdu, a nógrád és a szolnok megyei moziüzemi vállalat dolgozó kollektívája.

a kitüntetések csütörtökön a szovjet nagykövetségén ivan p. abaimov, a szovjet nagykövetség kulturális tanácsosa adta át ünnepélyes keretek között. az ünnepélyes eseményen jelen volt tóth dezső kulturális miniszterhelyettes és vlagyimir jakovlevics pavlov, a szovjetunió budapesti nagykövete.
/mti/

-. -

bb 35. felhasználható: 19 óra után!

sárközi kiállítás faddon

vid bzs -cz

1977. szeptember 29.

a faddi művelődési házban színpompás kiállítás nyílt csütörtökön este a sárközi népművészeti házipari szövetkezet világhírű szőtteseiből, himzéseiből és kerámiáiból. a megnyitón a népművészeti szövetkezet működését elnöke: dr. kalmár józsef ismertette, majd a decsi járási művelődési központ művészeti csoportjai: a pedagógus népdalkórus és a sárközi tamburazenekar adott hangulatos műsort. /mti/

13.55/bzs

-. -
- 18 -

1440g

bb 32. a pedagógusok szakszervezete elnökségének ülése

t dg/pá/ny bc -cz

1977 szeptember 29.

az általános iskolában a múlt tanévben több mint 4700 képesített és képesítés nélküli pedagógust alkalmaztak meghatározott időre. viszonylag magas volt számuk az óvodákban is, meghaladta a 2000-et, a középiskolákban és a bentlakásos oktatási intézményekben pedig a 700-at.

a határozott időre alkalmazott pedagógusok száma a statisztikák szerint egy év alatt minegy ezerrel nőtt és a jelek szerint nem átmeneti jelenségről van szó. bár évről-évre több pedagógus végez a képző intézményekben, de ezzel együtt nő az új állások száma is. ezenkívül a szülési szabadságon és a gyეს-en lévők, a betegeket és a katonai szolgálatot teljesítőket csak határozott időre alkalmazott szakemberekkel helyettesíthetik. az állásokat nem lehet véglegesen betölteni, a távollévők ugyanis bármelyik napon újból munkára jelentkezhetnek.

a nevelőknek több szempontból - például a munkaviszony folyamatosága, a vele járó kedvezmények, a szabadság igénybevétele, a béremelés tekintetében - sem kedvező, ha határozott időre kötnek munkaszerződést velük. mivel többségük fiatal nő, kedvezőtlen helyzetbe kerülhetnek a terhelésségi-gyermekágyi segélyezésnél és a gyermek gondozási segélynél is.

a szerződéses alkalmazottak nagy száma gondot okoz az oktatási intézményeknek is. a nem állandó nevelőtestületi tagok, főleg a továbbtanulók nem vehetik ki megfelelően a részüket az iskolai feladatok teljesítéséből, a társadalmi tennivalókból, s ezzel a törzstagok terhei fokozódnak.

a meghatározott időre alkalmazott képesített és képesítés nélküli pedagógusokkal kapcsolatos helyzetet tehát nem szabad helytelenül általánosítva elítélni, és sorsukkal törődni kell. erre hívta fel a figyelmet csütörtöki ülésén a pedagógusok szakszervezetének elnöksége, s a megoldatlan problémák rendezésére több javaslatot fogalmazott meg. az oktatási minisztériumnak javasolja, hogy mielőbb rendezze az állandó helyettesek munkajogi helyzetét. szükségesnek tartja, hogy a tanácsok, az iskolák kutasassák fel és alkalmazzák azokat a nevelőket, akik családi körülményeik miatt csak részfoglalkozású munkaviszonyt vállalhatnak. rendezni szükséges a határozott időre alkalmazott nevelők évi rendszeres szabadsága kiadásának módját, továbbtanulásuk kérdéseit is.

/mti/
14.00/n

-. -
-19-

1440g

bb 31. a magyar honvédelmi szövetség

t da/gg/ny bc -cz

1977 szeptembjr 29.

a fegyveres erők napja alkalmából, kiemelkedő honvédelmi munkájáért a 648. számú általános iskola zalka máté uttörő csapatának a szövetség plakettjét adományozta, s azt csütörtökön nyújtották át./mti/

-.-

bb 33. több mint hatezer kiállítás tárgy a korszerűsített déri muzeumban

vid/ny -cz

1977 szeptember 29.

több mint három esztendeig tartó munka után - csaknem 25 millió forintos költséggel korszerűsítették a fél évszázaddal ezelőtt épült debreceni déri muzeum épületét. a munkálatok befejezése után szeptember 30-án nyitja meg két kiállítással kapuit a muzeum a látogatók előtt.

a munkálatokról és a muzeumi hónap rendezvényeivel kapcsolatos előkészületekről csütörtökön sajtótájékoztatón számolt be dankó imre igazgató. elmondotta, hogy a felszabadulás után két nagy muzeumi építkezés volt hazánkban, s ennek az egyike a déri muzeum rekonstrukciója. péntektől kedve több mint hatezer kiállított tárgyat tekinthetnek meg a látogatók. a 75 esztendővel ezelőtt alapított muzeum első emeletén a helytörténeti kiállítás kapott helyet, amely nemcsak debrecen, hanem egész hajdu-bihar megye területén élő népek történetét mutatja be az őskortól a honfoglaláson át az árpád-kor végéig. a második emeleten kaptak helyet a déri gyűjtemények. a névadók déri frigyos, majd testvére, déri györgy bács megyei származásu bécsi gyárosok adományozták debrecennek gazdag általános művelődés-történeti anyagukat.

a déri muzeum kiállítási anyagai között - külön kupola-teremben - most is ott láthatók munkácsy mihály munkásságának három évtizedét bemutató képek, közte a híres trilógia- krisztus pilátus előtt, ecce homo és a golgota./mti/

14.15/ny

-20-

1500g

bb.26. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke szeptember 29-én 13 óráig:

se/p -cz

1977. szeptember 29.

1. hangversenyek
2. partfal-építés
3. bokharai fű
4. rekonstrukció az arany bikában
5. szavalóverseny
6. utépités
7. ifjusági lakótelep
8. jubileumi verseny
9. orvos-nővérszálló
10. utépités az ōrségben
11. anyagmozgatás gépesítése
12. ősztöndijak
13. raktártelep miskolcon
14. zászlófelvonás
15. a komárom megyei tanács ülése
16. a győr megyei tanács műszaki bizottságának ülése
17. új kollégium
18. koordinációs bizottság szombathelyen
19. rendőrségi hírek
20. sétaautóbusz gyermekeknek
21. franciák bábolnán
22. jugoszláv szakszervezeti delegáció
23. vas megyei tanács nemzetiségi bizottságának ülése/ 1. jav/
24. gázkonferencia pécssett
25. időjárásjelentés
26. hírjegytek

/mti/

-.-

14.15/p

-21-

1500g

bb 34. népi műemlékek, együttesek fotokiállítás pécselt

vid/ny -cz

1977 szeptember 29.

népi műemlékeket bemutató fotótárlat nyílt csütörtökön pécselt, a színház téri kiállítóteremben, amelyet az ország műemléki felügyelőség és a baranya megyei tanács rendezett. az omf megalkulása óta eltelt két évtizedben tervszerű munka indult a legértékesebb népi emlékek felkutatására, megőrzésére. jelenleg a hagyományos paraszti építkezés 1200 objektuma áll műemléki védetség alatt. ezek közül mintegy nyolcvan épület helyreállítására kerül sor új, közösségi - muzeumi, idegenforgalmi - funkcióval. a személyi tulajdonban lévő műemlékek fenntartásához a hetvenes évek elejétől nyújt anyagi támogatást a felügyelőség. az 1983-ig szóló tíz éves program keretében kétszáz értékes népi épület megvásárlását, helyszíni megőrzését tervezik, körülbelül 30 millió forint felhasználásával.

a kiállításon látható csaknem száz fotó az ország különböző részein megújult, megszüpült népi műemlékeket, együtteseket ismerteti meg az érdeklődővel. köztük van baranya egyik érdekessége, a palkonyai védett pincefalú is./mti/

bb 36. a tsz-ek gazdálkodását tárgyalta meg a tolna megyei tanácsülés

vid/ny -cz

1977 szeptember 29.

szekszárdon a mezőgazdasági tsz-ek helyzetéről és továbbfejlesztésük feladatairól előterjesztett jelentést tárgyalta meg a tolna megyei tanács csütörtöki ülésén. a megállapítás szerint, a megyei tsz-ei óriási fejlődtek az eltelt két évtizedben. a megye tsz-ei népgazdasági feladataikat jól ellátó szocialista nagyüzemekké váltak, bár nemcsak gazdálkodásukban, hanem szociális, kulturális és közművelődési téren is akad még tennivalójuk. a megyei tanácsülésen, egyebek közt annak jelentőségét is hangsúlyozták, hogy tolna megyében az iparszerű mezőgazdasági termelés kibontakozása együttjárt a kukoricatermesztési rendszerek elterjedésével, s ezekben ma már más növényeket is iparszerűen termelnek. a rendszerekhez társult gazdaságok termésátlagai általában többszörösével többek a rendszereken kívüli gazdálkodókéin. egyre több gazdaságban ismerik fel a társulásokban rejlő előnyöket is.

/folyt köv/
14.30/ny

-22-

bb 36. / a tsz-ek ...folyt/ny

a megyei tanácsülés vitájában elhangzott több észrevétellel kiegészítve fogadták el a határozati javaslatot. többek közt a meglévő anyagi lehetőségek jobb kihasználását, továbbá a mezőgazdasági, kertészeti termékek forgalmazása és felhasználása közti szervesebb összhang kialakítását, valamint a gazdasági szabályzóknak egyrészt a megváltozott korszerűbb körülményekhez való igazítását szorgalmazzák. növelik a sertéstartást, tekintettel a szekszárdon már épülő husz-kombinátra./mti/

bb 37. pisztrángos telep ódörög-pusztán

vid/ny -cz

1977 szeptember 29.

ódörög-pusztán csütörtökön ünnepélyesen adták át a most elkészült pisztrángos telepet. a balatoni halgazdaság mintegy 35 millió forintos költséggel létesítette a telepet, amely a bakonyi bauxitbányák karsztvizét használja fel haltenyésztésre. a kifogástalan, steril karsztvizet, eddig kihasználatlanul folyt a balatonba, amelyet a beráhzás eredményeként zárt rendszeren vezetnek a több mint 5 hektárnyi pisztrángos telepre. a telepen három vasbeton medenében helyezték el az aranyhalakat, mellette korszerű keltető ház épült, amelyet nyolc darab utónevelő és az áruhalak elhelyezésére további 21 medence egészít ki.

a korszerű pisztrángos telep a tervek szerint idén még 5 vagon, a következő években pedig 15-16 vagon 25 dekás súlyú pisztrángot ad a népgazdaságnak./mti/

bb 38. vendégül lát borsod

vid/ny -cz

1977 szeptember 29.

csütörtökön miskolcon rendezett hidegkonyhai és cukrászati termékkiállítással megnyílt a tizedik alkalommal rendezett „vendégül lát borsod”, esemény sorozata. az október 9-1 tartó vendégül látó napokon megismertetik a lakosságot a korszerű táplálkozással, kiállításon mutatják be a hazai konzervipar termékeit./mti/

14.30/ny

-23-

15.00

bb 39. kiegyensúlyozott a lakosság áruellátása - ülést tartott a borsod megyei tanács

vid/ny -cz

1977 szeptember 29.

kiegyensúlyozottá vált a lakosság áruellátása és az alapvető élelmiszercikkek minden településen kaphatók - állapította meg a borsod megyei tanács csütörtökön, miskolcon tartott ülésén. egészségesebbé vált a táplálkozás is. csökkent a lisztes termékek forgalma, ugyanakkor többszörösére emelkedett a konzerv és mélyhűtött ételek mennyisége, amelynek választéka is kielégítő.

a folyamatos áruellátásban esetenként fennakadást okoz, hogy a szállító ugynevezett tura járatok késnek - így a megrendelt élelmiszer és egyéb áruféléség nem érkezik időben a boltokba.

a forgalom emelkedéséhez képest elmarad a hálózatfejlesztés üteme, elsősorban a kivitelező kapacitás hiánya miatt. az aprófalvas jellegű tájegységekben az v. ötéves tervben állami támogatással több mint tízmillió forintot fordítanak a szükséges üzletek megépítésére.

a korszerű ellátás érdekében az v. ötéves tervben többek között negyven új árucikket és több mint harminc különböző ruházati, vasműszaki és kultúrcikk szakboltot létesítenek. a vendéglátó egységek számát tizenkilencel növelik. ez többek között a megnövekedett idegenforgalom, valamint a felnőtt és gyermekétkeztetés kiszélesítése miatt vált szükségessé.

a borsod megyei tanács az elhangzott beszámoló, valamint a hozzászólások alapján intézkedéseket hozott a kenyér minőségének állandósítására, az aprófalvas települések áruellátásának folyamatosá tételére. felhívta a figyelmet a forgalom és a munkaszervezés korszerűsítésére. foglalkozott a kereskedelmi szakemberképzéssel és szorgalmazta, hogy a megfelelő iskolákban az eddiginél több tanulót iskolázzanak be./mti/

-. -

bb 40. ábrahám kálmán hazaérkezett

pf/ny ie -cz

1977 szeptember 29.

ábrahám kálmán építésügyi és városfejlesztési miniszter csütörtökön hazaérkezett Lengyelországból, ahol adam glazur építő- és építőanyagipari miniszter meghívására tett hivatalos látogatást. fogadására a keleti pályaudvaron megjelent dr. szabó jános minisztériumi államtitkár és stefan jedrichowski a lengyel népköztársaság budapesti nagykövete./mti/

14.50/ny

-24-

15¹⁰

bb 41. konténeres anyagmozgatás az élelmiszeripari üzemekben - az édosz központi vezetőségének ülése

t kg pf ie bh -cz

1977. szeptember 29.

- 1980-ig 15.000 élelmiszeripari dolgozó nehéz fizikai munkáját könnyítik meg a vállalatok az anyagmozgatás gépesítésével - hangzott el az édosz központi vezetőségének csütörtöki ülésén. a fővárosi sütőipari vállalat központi kulturtermében megtartott ülés legfontosabb témája az v. ötéves tervidőszakra előirányzott munkavédelmi teendők eddigi végrehajtásának értékelése volt.

mint a beszámolóból kitűnt, a tervidőszak végére az egészségesebb, biztonságosabb munkakörülmények kialakítására az élelmiszeripar vállalatai összesen 7.1 milliárd forintot fordítanak. megfelelően halad a különösen sok nyersanyag belső szállítása miatt kiemelt konzerv- tej-, és husiparban az anyagmozgatás gépesítése. ezekenél a vállalatoknál folyamatosan bevezetik a konténeres szállítást, s gyors ütemben újabb targoncákat, gőrgősorokat, szállítószalagokat állítanak üzembe. más ágazatokban a szalagrendszerű munkafolyamatok okoznak gondot a dolgozók egyoldalu igénybevétele és idegi megterhelése miatt. ennek ellenesúlyozására mind több helyen vezetik be a munkaközi szünetet, a dolgozók gyakori váltását, de itt is a legfontosabb a gépesítés megfelelő irányu fejlesztése. a baromfiipar vállalatjainál az automata gépsorok beállítása nyomán csökken a kézi munka műveletek száma, a cukoriparban és a gabonaiparban pedig újabb csomagológépeket vezetnek be a nők munkájának megkönnyítésére. a munkahelyi környezet további javítása érdekében azonban az eddigiek-nél is többet kell tenni a légterek kondicionálására, a szindinamika alkalmazására és a zajártalom csökkentésére.

a központi vezetőség javasolta, hogy a gazdasági vezetők és a szakszervezetek segítsék elő a hatékonyabb munkavédelmet társadalmi aktivisták bevonásával és a nevelő-oktató munka kiszélesítésével./mti/

-. -

- 25 -

15.00 bh

15¹⁵

bb 43. tájékoztató az önkéntes biztosítás husz éves fejlődéséről

t kf/s/ny ie -cz

1977 szeptember 29.

a kötelező biztosítások utolsó évében, 1956-ban 156 millió forintot, tavaly viszont már megközelítően 4.5 milliárd forint kártérítést fizettek ki- közölte csütörtöki sajtótájékoztatóján a muosz-ban tarjénő, az állami biztosító vezérigazgató-helyettese.

előljáróban elmondotta, hogy az ország ujjaépítését követően szükségyszerű kényszerintézkedés volt a kötelező biztosítás, amelyet 1957-ben a gazdasági eredmények, az életszínvonal növekedése nyomán oldottak fel, s ezzel önkéntes alapokra helyezték a vagyonbiztosítást. a vezérigazgatóhelyettes egész sor példával igazolta az önkéntes biztosítás husz éves fejlődését. a mezőgazdaságban például a termelősövetkezeteknek az önkéntes biztosítás első éveiben 282 millió forint kártérítést nyújtottak, az idén viszont a nagyüzemeknek kifizetendő összeg várhatóan eléri a 3.5 milliárd forintot. a lakossági vagyonvédelemben a különféle biztosítások alapján kifizetett kártérítés összege a kezdeti 72 millió forintról több mint félmilliárd forintra növekedett. ez alatt az idő alatt a gépjárműkárok száma 1600-ról 191 ezerre, a kártérítések összege viszont 3.2 millió forintról 880 millió forintra növekedett.

az adatok a biztosítás iránti bizalmat is jelzik. a lakossági vagyonbiztosítások száma például elérte a 3 milliót, a magángépkocsik tulajdonosai közül 350 ezernek van casco biztosítása is, az állami vállalatok 95 százaléka és 18 kivétellel valamennyi mezőgazdasági nagyüzem rendelkezik valamilyen biztosítással./mti/

..-

bb.42. megkezdődött a vi. villamos háztartási készülék szeminárium balatonalmádiban

vid/p -cz

1977. szeptember 29.

balatonalmádiban az auróra szállóban csütörtökön megkezdődött a vi. villamos háztartási készülék szeminárium. a kétnapos tanácskozáson résztvevő mintegy száz szakember a magyar háztartási készülék gyártás fejlesztésének lehetséges útjairól, többek között a licenc, a know-how, a nemzetközi munkamegosztásban való részvételről, az önálló fejlesztésről cserélik ki tapasztalataikat.

a tanácskozással egyidőben az auróra szálló éttermében kiállítás nyílt, amelyen bemutatják a hazai gyártású legújabb villamos háztartási készülékeket./mti/

15.10/p

-26-

1580

bb.44. nemzetközi vasutmodell kiállítás

t kf/kö/p ie -cz

1977. szeptember 29.

a közlekedés hőskorából való régiségektől az áramvonalas járművekig több mint 200 gőz, diesel- és elektromos mozdony, villamos és vasutikocsi látható, a xxiv. nemzetközi vasutmodell kiállításon, amelyet csütörtökön czére béla főigazgató mutatott be a sajtó képviselőinek a közlekedési muzeumban.

a kiállítás bemutatja a csehszlovák, a lengyel, a magyar, és az ndk vasutmodellezők munkáinak legjavát. a jónéhány ékszerfinomságu modell között akadt diónagyságu, de van olyan, sűrített levegővel működő is, amely tartálykocsiján egy felnőttest is el tud szállítani. a kiállítás látványosságai a működő terepasztalok, közöttük gazdag felszerelésével és méretével is kitűnik az ndk modellezői nyerték, 18 méter hosszú három méter széles terepasztala, vagy a magyarok ,,vasuthálózata,, amelyet hely hiányában termen kívül állítottak fel.

a sajtóbemutatón közzétették a nemzetközi kiállítást hagyományosan megelőző verseny eredményét. a modellversenyre a négy országból több mint 100 vonó-és vontatóott járműmodellt, valamint vasuti pályaudvar, épület és vasutüzemi berendezés kicsinyített mását neveztek be. a hat kategóriába sorolt, re- mekbe készült, üzemképes járművek készítői között - kétnapos nemzetközi zsűrizés után - 30 díjat osztottak ki. a versenyt döntő fölénnyel, nyolc első, hét második és hét harmadik díjjal az ndk modellezői nyerték, az egy első és három-három második- és harmadik díjat szerzett magyarok előtt. a magyarok első díját radics gyula érdemelte ki a régi fogaskerekű vasut szerelvényének modelljével, különdíjat kapott bekei lászló sűrített levegővel működő 327-es mozdony modellje.

a látványos kiállítás -amelyet pénteken urbán lajos közlekedés - és postaügyi államtitkár nyit meg - október 16-ig, hétfő kivételével, naponta 10-18 óra között tekinthető meg./mti/

..-

15.20/p

-27-

v 1580

b_p 45. a vöröskereszt és a kisz együttműködési megállapodása

i dg/pá um bc cz

1977 . szeptember 29.

együttműködési megállapodást kötött a magyar vöröskereszt és a magyar kommunista ifjúsági szövetség: a dokumentumot csütörtökön hantos jános, a vöröskereszt főtitkára és dr.nagy sándor, a kisz kb titkára a vöröskereszt székházában írta alá.

a vöröskereszt ifjúságpolitikai tevékenysége a kisz-szel összehangoltan korábban is széles körű volt. a továbbfejlesztés igénye viszont megköveteli, hogy az együttműködés minden szinten erősödjék és szoros munkakapcsolat alakuljon ki a két szervezet választott testületei között. alapvető feladat az ifjúság szocialista nevelése, a szocialista humanizmus, erkölcsiség kialakítása, fejlesztése, s ehhez a vöröskeresztes munka jó lehetőségeket kínál. a fiatalok önzetlenségre nevelésének például jelentős területe az önkéntes és téniszmentes véradómozgalom, a honvédelmi nevelésbe pedig szervesen illeszkedik az elsősegélynyújtás oktatása. jelentős feladat hárul mind a vöröskeresztre, mind a kiszre az ifjúság családi életre való felkészítésében, az idősök és rászorultak társadalmi gondozásában, a közegészségügyi és környezetvédelmi tennivalókban is.

a közép- és felsőfoku oktatási intézményekben sokhelyütt eddig is eredményesen tevékenykedtek az ifjú vöröskeresztesek. az együttműködési megállapodás most feladatul tűzi ki újabb alap-szervezetek létrehozását és munkájuk hatékonyabb támogatását. a jövőben a kisz fiatalok vöröskeresztes feladatukat ifjúsági szövetségi megbízatásként kapják, azt a kisz szervezetek - hasonlóan más társadalmi tevékenységhez - az egyéni feladatvállalás részének tekintik. ennek megfelelően értékelik majd s a leendő kisz tagok felvételénél is figyelembe veszik ezt a munkát./mti/

..-

bb 46. napirenden az élelmezésegészségügy - állatorvosok országos tanácskozása egerben

vid/um cz

1977. szeptember 29.

egerben a technika házában csütörtökön délelőtt megnyitották a 3. breuer-semsey napokat. a kétnapos tanácskozáson több mint háromszáz résztvevő - állatorvosok, mezőgazdasági és élelmiszeripari szakemberek - együttesen beszéltek meg az idén életbelépett élelmiszertörvény végrehajtásának eddigi tapasztalatait és a további feladatokat.

/folyt.köv./

- 28 -

15.25/um

15⁴⁰

bb 46. /napirenden ...folyt./um

a megnyitó ülésen megemlékeztek az állatorvosok hagyományos tanácskozásainak névadójáról. kiemelték, hogy breuer albert professzor a magyarországi korszerű hushigiénia megszervezője és kifejlesztője volt a huszadik század elején. életművét a kor követelményeinek megfelelően a modern élelmiszeregészségügy megteremtésével semsey géza professzor építette tovább, aki az élelmiszerek laboratóriumi vizsgálataiban tett jelentős előrelépést.

az új élelmiszertörvény kidolgozásához és megvalósításához tehát hasznosítható tapasztalatokat nyújtanak a magyar élelmiszergygiénia klasszikus művelői.

a tanácskozás fontosságát aláhuzva szóltak arról is, hogy hazánkban az élelmiszer fogyasztás az utóbbi évtizedekben nagy mértékben megnövekedett és ez méginkább vonatkozik az állati eredetű élelmiszerekre. ez a növekedés sürgetően megköveteli az élelmezésegészségügyi eljárások fokozottabb fejlesztését és széles körű alkalmazását.

az egeri tudományos tanácskozás központi témája az élelmezésegészségügy sokrétű vizsgálata. két napon át több mint 30 előadás hangzik majd el.

szó lesz az élelmiszerellenőrzés összehangolásáról, az élelmiszertörvényből adódó egészségügyi feladatok végrehajtásáról, továbbá a kisebb husfeldolgozó üzemek élelmiszergygiéniai ellenőrzéséről is. ugyanakkor számos előadás ismerteti majd az ország egyes megyéjének összegezett tapasztalatait.

az állatorvosok tudományos tanácskozása pénteken a tapasztalatok összegezésével zárul egerben. /mti/

..-

bb 48. kitüntetés

s um cz

1977. szeptember 29.

a népköztársaság elnöki tanácsa harmatta jános akadémikus, egyetemi tanárt 60. születésnapja alkalmából az ókortudomány területén elért kimagasló, nemzetközileg is elismert tudományos eredményeiért a munka érdemrend arany fokozatával tüntette ki. a kitüntetést szentágothai jános akadémikus, az mta elnöke adta át. /mti/

..-

- 29 -

15.40/um

15⁵⁰

bb 49. befejeződtek a munkás filmpapok

be/um cz

1977. szeptember 29.

csütörtökön a „harmadik nekifutás”, chinoin gyógyszergyári vetítésével és az utána következő beszélgetéssel véget ér a munkás filmpapok országos rendezvénysorozata.

a három hét alatt az új filmek - riasztólövés, ők ketten, dübörgő csend - mellett számos régebbi, de ma is aktuális munkás-témájú magyar film mint például a jelenidő, a makra, a madárkák, az ismeri a sandi mandi-t? a legenda a vonaton, a kenyér és cigarettá vetítésére is sor került.

az országos program része volt a hasonló témájú szovjet filmek bemutatása is.

a munkás filmpapok keretében oroszul egy kamaramozi átadására is sor került.

a munkahelyi vetítések, az alkotó-közönség találkozók bizonyították, hogy a munkásság igényli a róla és neki szóló felelős-ségteljes filmeket, amelyek társadalmunk, életünk jobbításának lehetőségét hordozzák. /mti/

--

bb 50. ifjúsági park Leninvárosban

vid/um cz

1977. szeptember 29.

csütörtökön adták át Leninvárosban a széles körű társadalmi összefogással épült ifjúsági parkot. a város szomszédságában a főutvonal mentén mintegy nyolc hektár területen kezdték meg 1973-ban az építést és napjainkig egy erdei kocogópálya, két labdajátékokra, közte kézilabda, röplabda, kosárlabda, tenisz és labdarugásra alkalmas kisméretű bitumenes pálya, szabadtéri színpad, táborhely és gyermekjátszóterek is épültek.

az ifjúsági park építéséhez a városban lévő üzemek dolgozói, továbbá az iskolák fiataljai mintegy egymillió forint értékű társadalmi munkával járultak hozzá.

/folyt.ö/köv./

- 30 -

15.43/um

16⁰⁰

bb 50. /ifjúsági parkfolyt./um

az új park - amelyet Lábas József tanácselnök adott át Leninváros dolgozóinak és fiataljainak - a jövőben is tovább épül. az év végéig a park területén a kisz fiatalok több nemes fát ültetnek el, az elkövetkezendő években pedig ugyancsak társadalmi összefogással a park területén egy kresz-pályát építenek. /mti/

--

bb 51. antikvár könyvkiállítás és vásár miskolcon

vid/um cz

1977. szeptember 29.

a művelt nép könyvterjesztő vállalat rendezésében csütörtökön nyílt meg miskolcon, a molnár béla ifjúsági házban az antikvár könyvekből és metszetekből álló kiállítás és vásár, amelyen a vállalat tizenkét vidéki antikváriumából összegyűjtött, megközelítőleg háromszázötven ritkaságot mutattak be. a kiállított és eladásra kínált művek között kapott helyet a 16. századból származó térképek és metszetek, régészeti, művészettörténeti-helytörténeti könyvritkaságok. olyan kuriózumokkal ismerkedhetek meg a látogatók, mint bod péternek a „szentírás értelmezésére való magyar lexikon”, -ja, kresznerics ferencnek 1831-ben budán kiadott két kötetes „magyar szótár - gyökérrenddel és deákozattal”, című nyelvtörténeti műve. az ady centenárium alkalmából több első kiadású művét állították ki a költőnek.

a kiállítást tok miklós, miskolc megyei város tanácselnök-helyettese nyitotta meg. /mti/

--

bb 52. nagy abc áruházakkal bővül a csemege vállalat hálózata

t/kf/kö/ie/pg -cz

1977.szeptember 29.

a korszerű élelmiszerkereskedelem kialakításához példaként létesítették 25 évvel ezelőtt a csemege kereskedelmi vállalatot, amely a belkereskedelmi minisztérium értékelése szerint a várakozásnak megfelelően töltötte be funkcióját. azon túlmenően, hogy az áruforgalmát több mint ötszörösére növelte, fejlődése ösztönözte a többi élelmiszer kiskereskedelmi vállalatot is.

/folyt. köv./
15.40/pg

-31-

16⁰⁰

bb 52. / nagy abc...folyt/pg

a jubileum alkalmából tartott csütörtöki sajtótájékoztatón koltai györgy vezérigazgató elmondotta, hogy a vállalat nagy alapterületű üzletekkel bővíti hálózatát, míg az új áruházak közelében lévő boltokat magasszintű szolgálatást nyújtó szaküzletékké alakítják át, hogy jobban a vevők elé tudják tárni a gazdag áruválasztékot. a fővárosban rövidesen befejeződik a pasaréti abc áruház építése, a jövő év elején újpesten nyitnak 1500 négyzetméteres abc áruházat s épül már az Őrsvezér téri bevásárló központ 5 ezer négyzetméteres „csemegéje”, is. a vállalat ugynevezett metro programot állított össze, amely szerint a földalatti építkezéseivel párhuzamosan építenek élelmiszeráruházat egyebek között a marx téren, kispesten, a mórlicz zsigmond téren. a belső üzlet-hálózat tehermentesítésére tervezik, hogy az m 3-as és az m-7-es autópálya bevezető szakaszánál autós bevásárló központot létesítenek. vidéken jövőre miskolcon, 1980-ig nagykanizsán nyitnak két ezer négyzetméteres abc áruházat, amelyhez hasonló két üzlet építése kezdődik még ebben a tervidőszakban szegeden is./mti/

-. -

bb 53. szolidaritási gyűlés szőnyben

vid/kz/pg -cz

1977.szeptember 29.

az őszi antiimperialista szolidaritási akció alkalmából gyűlést rendezett pénteken a komáromi kőolajipari vállalat szőnyi gyártelepén a komáromi városi népfrentbizottság. a kőolajfeldolgozó az almásfüzitői timföldgyár, a komáromi állami gazdaság és lenfonógyár munkásainak képviselői előtt gerencsér jános, a komáromi jókai gimnázium igazgatója mondott beszédet. a megyei népfrentbizottság meghívására részt vett és felszólalt a szolidaritási nagygyűlésen kim ze szuk, a koreai népi demokratikus köztársaság budapesti nagykövete is. a gyűlés résztvevői táviratot küldtek a magyar szolidaritási bizottsághoz, amelyben kifejezték együttérzésüket a szabadságukért, függetlenségükért harcoló népekkel./mti/

-. -
-32-

15.50/pg

16¹⁰

bb 54. együttműködés az egyetem és a mezőgazdasági kombinát között

vid/kz/pg -cz

1977.szeptember 29.

a közművelődés és a tudományos ismeretterjesztő tevékenység gazdagítását szolgáló együttműködési megállapodást írt alá az agárdi mezőgazdasági kombinát és a keszthelyi agrártudományi egyetem mosonmagyaróvári mezőgazdasági tudományi kara.

a szerződés értelmében az egyetem és a kombinát kiszesei és tit szervezetének tagjai rendszeresen kicserélik tapasztalataikat az ismeretterjesztés új módszereiről, valamint az agrár-értelmiség közéleti szerepéről. a mezőgazdasági nagyüzem tit-szervezetének néhány tagja az egyetemen az ismeretterjesztés módszertana című foglalkozások keretében adja majd át gyakorlati tapasztalatait a hallgatóknak, az egyetemisták pedig a kombinát tit-szervezetében tartanak majd előadásokat. évente egy-egy alkalommal anketon beszél meg az együttműködés tapasztalatait. az együttműködés arra is lehetőséget ad, hogy az egyetem oktatói megismerkedjenek a felsőoktatással szemben mezőgazdasági nagyüzemek által támasztott gyakorlati igényekkel./mti/

-. -

bb 55. a pénzügyi dolgozók helyzetéről tárgyalt a kpvd sz központi vezetősége

t/kf/;/ei/pg -cz

1977.szeptember 29.

a pénzügyi dolgozók szociális körülményeiről munkafeltételeiről tanácskozott csütörtöki ülésén a kereskedelmi, pénzügyi, és vendéglátóipari dolgozók szakszervezetének központi vezetősége.

az összességében megfelelő helyzet ellenére kedvezőtlennek ítélte a testület, hogy a múlt évben az egy főre jutó kereset-növekedés alatta maradt a tervezettnek s bírálta a pénzügyi dolgozók gazdasági és szakszervezeti vezetőit mert nem használták ki a bérfejlesztés lehetőségét. a központi vezetőség - egyetértve azzal a gyakorlattal, hogy a szakképzettséget, a kiváló munkát, a hosszú gyakorlatot stb. differenciált bérezéssel ismerik el - felhívta a figyelmet arra, hogy hosszabb távon gondoskodni kell valamennyi dolgozó jövedelmének megfelelő növeléséről.

/folyt. köv./

-33-

16¹⁵

bb 55. / a pénzügyintézet...folyt/pg

a pénzügyintézetek az elmúlt öt esztendőben több mint 600 millió forintot fordítottak a munkafeltételek javítására, 50 ezer négyzetméter munkaterületet építettek, illetve korszerűsítettek. ennek ellenére az egy főre jutó terület még mindig alatta van a kívánatos szintnek. a pénzügyintézetek az 1970 évi 90 millió forinttal szemben az idei 131 millió forintot fordítanak béren kívüli juttatásokra, növelték az étkeztetési hozzájárulást, a lakásépítkezések támogatását. szóba kerültek az ülésen azok a követelmények is, amelyekhez elsősorban nem pénzre, hanem jó szóra, nevelésre, megértésre van szükség. felhívták a szakszervezeti szervek figyelmét például a jó munkahelyi légkör fontosságára, hiszen a tapasztalatok szerint ma már a fluktuációk a legtöbbször ezzel, nem pedig a bérezéssel függ össze./mti/

-. -

bb 57. nyolcvan esztendőös népfrentaktivát köszöntöttek tatabányán

vid/kz/pg -cz

1977. szeptember 29.

bensőséges ünnepségen köszöntötték csütörtökön tatabányán a városi népfrentbizottságnál frank mihályt 80. születésnapján és abból az alkalomból, hogy már huszadik éve példamutatóan vesz részt a népfrentmozgalomban. a nyugdíjas munkás - aki egyébként két éve a bányászváros diszpolgára is - szervezte meg tatabányán az első körzeti népfrentbizottságokat, s 17 éve tagja már a népfrent városi elnökségének. nevéhez fűződik az első nagyszabású társadalmi munka, a szabad-téri színpad építésének megszervezése is. még ma is a fiatalokat meghódító lendülettel és leleményességgel dolgozik. nem hiányzik kerületének egyetlen népfrentfórumáról sem, fáradhatatlanul szervezi a társadalmi munkát, képviseli a lakosságot a népfrent testületi ülésein, tolmácsolja kéréseiket, javaslataikat. gyakran megfordul a fiatalok körében is: több uttörőcsapatot, örsöt és kisz-alapszervezetet patronál./mti/

-34-

bb 47. elhunyt fodor géza, az akadémia levelező tagja

vid/um kz cz

1977. szeptember 29.

szegezen ötvenegy éves korában váratlanul elhunyt fodor géza egyetemi tanár, az mta levelező tagja, a szegezi józsef attila tudományegyetem halmazelméleti és matematikai-logikai tanszékének vezetője. a nemzetközileg ismert tudóst a magyar tudományos akadémia és a józsef attila tudományegyetem saját halottjának tekinti. temetése október 5-én, szerdán lesz szegezen.

x x x

fodor géza professzort kutatási eredményei nemzetközi viszonylatban is a halmazelmélet legjobbjai közé emelték. a nemzetközi matematikai életben méltán tartják őt a regresszív függvények elmélete egyik megalapozójának, több kimagasló eredmények egyikét ma már mindenütt fodor-féle alaptételként idézik. fodor professzor a józsef attila tudományegyetem halmazelméleti és matematikai-logikai tanszékének vezetőjeként olyan általános problémákkal foglalkozott, amely az egész matematika szempontjából alapvetőek. elméleti matematikus volt, de mindig hangoztatta: minden matematikai probléma, legyen az bármilyen elvont és absztrakt is, mindig a gyakorlati tapasztalatból indul ki és vég-ső fokozaton ez adja igazolását. ma a számítógépek rohamos elterjedésének és alkalmazásának az idején az egész tudományos életnek, sőt a tervezés és közigazgatás terén mind szélesebb körben alkalmazott számítás tudományának is nélkülözhetetlen eszközei azok a kutatási eredmények, amelyeknek a létrehozásával uttörő szerepet játszott.

fodor géza akadémikus elsősorban kutató egyéniség volt, de igen jelentős társadalmi, közéleti és tudománypolitikai tevékenységet is kifejtett: hosszú évekig tagja volt a józsef attila tudományegyetem párt- végrehajtó bizottságának, a magyar tudományos akadémia matematikai bizottságának, a tudományos minősítő bizottság matematikai szakbizottságának. egy időben ő töltötte be a józsef attila tudományegyetem rektori tisztét; tagja volt a szegezi akadémiai bizottságnak, számos más szervezetnek és szakfolyóirat szerkesztőségének. szívügyének tekintette a fiatal, tehetséges hallgatókkal való foglalkozást és utánpótlásnevelést./mti/

-35-

16.15/um

1628

bb 56. október 9-16: iv. nemzetközi költőtalálkozó budapesten

t km/s um cz

197.7. szeptember 29.

a iv. nemzetközi költőtalálkozó előkészületeiről tájékoztatta csütörtökön az írószövetség klubjában garai gábor kossuth-díjas költő, az írószövetség főtitkára az újságírókat. a költőtalálkozót ady endre születésének 100. évfordulója és a nagy októberi szocialista forradalom 60. évfordulója jegyében október 9-16. között rendezik meg budapesten.

hagyomány már, hogy ezek a rendezvények valamelyik nagy költő életművéhez kapcsolódnak - mondta garai gábor. - 1966-ban az első rendezvényen józsef attila életműve került előtérbe. a második találkozó behatóan foglalkozott radnóti miklós munkásságával. a harmadik, a petőfi-évhez kapcsolódva a forradalmár költő életművére tekintett vissza.

az idei találkozó az ady-centenáriumhoz kötődik. a tanácskozáson elsőként „a költészet forradalma és a forradalom költésze - ady endre születésének 100. évfordulóján,„ címmel rendeznek előadást. a vitaindítót juhász ferenc kossuth-díjas költő tartja. a második téma kapcsán megvitatják mit jelent ma ady endre nekünk és a világnak. ennek vitaindító referátumát sőtér istván akadémikus készíti elő. a harmadik fő kérdés a mába nyulik át, napjaink elkötelezett költészetének lehetőségeiről és küldetéséről folyik majd az eszmecsere.

az eseményre mintegy 80 külföldi vendég érkezését várják szocialista és nem szocialista országokból. képviseltetik magukat az európai költőkön kívül a kanadai, kubai, algériai, egyiptomi, vietnami, mongol poéták is.

a magyar olvasóknak lehetőségük lesz arra, hogy irodalmi esteken találkozzanak a külföldi költőkkel. ezek az estek a költőtalálkozók immár hagyományos és mindig nagy érdeklődésre számot tartó programjai. a vendégek részvételével, színészek közreműködésével irodalmi estet rendeznek egyebek között a tit kossuth klubjában, a pesterzsébeti csilliban, a radnóti színpadon, a korona cukrászdában és a fészek klubban. /mti/

-. -

16.20/um

- 36 -

16³⁰

felhasználható 18 órától !!

bb 57. évadnyitás az egri gárdonyi géza színpadban

vid/um kz cz

1977. szeptember 29.

az egri gárdonyi géza színház társulata csütörtökön este nyitotta meg az idei évadot. bemutatták henrik ibsen: kísértetek című háromfelvonásos drámáját. a főbb szerepekben kovács mária jászay-díjas, érdemes művész és blaskó balázs lépett színpadra. rendezte szücs jános. /mti/

-. -

bb 58. csütörtökön hazaérkezett

um la

1977. szeptember 29.

az a küldöttség, amely lakos sándornak, az mszmp kb társadalomtudományi intézete igazgatójának vezetésével részt vett a moszkvában rendezett „október és az új típusú nemzetközi gazdasági kapcsolatok,„ című tudományos konferencián. /mti/

-. -

bb 61. a különlegességi divatszalon bemutatója

ol k/kné um ie la

1977. szeptember 29.

a clara divatszalon csütörtökön a hilton szállóban rendezte meg hagyományos őszi-téli bemutatóját. a felvonultatott mintegy 120 összeállítás egy része a különlegességi szalon tervezőinek ötletei alapján konfekció gyárakban készült. ezzel ismét bebizonyosodott hogy a hazai konfekcióipar már képes a legkényesebb igények kielégítésére is. /mti/

-. -

- 37 -

16.45/um

1400

bb 60. megkezdődött a rizs próbaaratása szolnok megyében

vid/kz/pg - la

1977.szeptember 29.

szolnok megye legnagyobb rizstermelő állami gazdaságában besenyőpalotán, csütörtökön megkezdődött a vizigabona próbaaratása. az üzembe állított kombájnokkal a korábban érő szarvasi karcsu fajta rizst vágják. a próbaaratásból és cséplésből a szakemberek arra következtettek, hogy október 3-án megkezdődhet az üzemszerű rizsbetakarítás. a növény megkésett vegetációja miatt az érés általában kitolódik, lassabb az optimálisnál, a rizs nedvességtartalma is nagyobb, így szárítására is szükség lesz.

szolnok megyében az ország egész rizsvetésének a kétharmada terem, csaknem 16 ezer hektáron érik a termés és vár betakarításra. a tsz-ek és állami gazdaságok 170 speciális rizskombájn javítottak ki készítettek elő az őszi betakarítási idényre. szükség szerint féllánctalpakkal felszerelve ndk gyártmányu gabonakombájnokat is munkába állítanak. a rendelkezésre álló gépparkkal egy 10 órás műszakban 840 hektár termését lehet betakarítani. a jövő héten már szállítják az első új rizst a karcagi hantolómalomban.
/mti/

-. -

bb 59. a veszprémi akadémiai bizottság a melléktermékek és hulladékok hasznosításáért

vid/kz/pg -la

1977.szeptember 29.

megalakult a veszprémi akadémiai bizottság melléktermék és hulladékhasznosítási munkabizottsága.

a 15 tagu munkacsoport első teendőjeként az ipari és mezőgazdasági üzemekben felhalmozódó hulladékok és melléktermékek felmérését jelölte meg. a különféle szakterületeken tevékenykedő szakemberek rendszeresen vizsgálják az üzemi hulladékok és melléktermékek elhelyezését, kezelését, továbbá hogy azok feldolgozása milyen előnyökkel jár és milyen esetleges környezetvédelmi károsodásokat okozhatnak.

a munkabizottság az egyes témakörök tudományos kutatására a védekező és a hasznosítási eljárások kidolgozására pályázatot is hirdet./mti/

-. -
-38-

16.45/og

Mos

bb 62 . kitüntetések, koszoruzási ünnepség és fogadás a fegyveres erők napján

t km/s um cz

1977. szeptember 29.

a fegyveres erők napja alkalmából czinege lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter a katonai igazgatás terén hosszú időn át végzett kiemelkedő munkájuk elismeréseként a „haza szolgálatáért”, érdemérem valamint a „honvédelmi”, érdemérem különböző fokozataival tüntetett ki 87 társadalmi aktivistát. a kitüntéseket a honvédelmi miniszter nevében oláh istván altábornagy, a magyar néphadsereg vezérkari főnöke, miniszterhelyettes adta át csütörtökön. az eseményen jelen volt kovács jeno, az mszmp központi bizottsága osztályának helyettes vezetője.

délelőtt koszoruzási ünnepség volt a hősök terén a magyar hősök emlékművénél. a himnusz elhangzása után a magyar népköztársaság fegyveres erői és a fegyveres testületek nevében czinege lajos, benkei andrás belügyminiszter és papp árpád vezérőrnagy, a munkásőrség országos parancsnoka helyezte el a hála és a megemlékezés koszoruját. a hazafias népfront országos tanácsa képviselőjében molnár béla, az országos tanács titkára, és budai lászló, a csepel vas- és fémművek esztergályosa, az országos tanács tagja koszoruzott. a kisz központi bizottsága koszoruját szücs istvánné, a kisz kb és titkárság tagja, az uttorószövetség főtitkára, és hajdu istván, a kisz kb tagja helyezte el.

a budapestre akkreditált katonai és légügyi attasék nevében frantisek benko ezredes, a csehszlovák szocialista köztársaság nagykövetségének katonai és légügyi attaséja, jovo antelj ezredes, a jugoszláv szocialista szövetségi köztársaság nagykövetségének katonai és légügyi attaséja, valamint robert reekie alezredes, nagy-britannia és észak-írország egyesült királyság nagykövetségének légügyi attaséja koszoruzott.

az ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet déli hadsereg-csoport részéről fedot filipovics krivda vezérezredes, a déli hadsereg-csoport parancsnoka, vlagyimir nyikolajevics verjovkin, ruzhickij altábornagy, a déli hadsereg-csoport katonai tanácsának tagja és mihail kirilovics poljakov altábornagy, a déli hadsereg-csoport katonai tanácsának tagja helyezte el koszorut.

/folyt.köv./

- 39 -

16.55/um

Mos

bb 62./kitüntetések ...1.folyt./um

a magyar partizán szövetség képviselőjében uszta gyula főtitkár, berecz béla és herencsár lajos, a választmány tagjai; a magyar honvédelmi szövetség nevében kiss lajos vezérőrnagy, a szövetség főtitkára, harányi györgy ezredes és jóó sándor ezredes, az mhsz főtitkár-helyettesei koszorúztak. az ünnepség az internacionálé hangjaival, a csapatzászlós katonai diszegység diszmenetével ért véget.

a koszoruzási ünnepséget követően czinege lajos fogadást adott a magyar néphadsereg központi klubjának nyári helyiségeiben. a fogadáson megjelent biszku béla, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára, borbándi jános, a minisztertanács elnökhelyettese, rácz sándor, az mszmp központi bizottságának osztályvezetője, benkei andrás belügyminiszter és papp árpád vezérőrnagy, a munkásőrség országos parancsnoka, valamint politikai, társadalmi életünk több más ismert személyisége.

részt vett a fogadáson néphadseregünk tábournoki és parancsnoki karának sok tagja, ott voltak a magyar partizán szövetség, a magyar honvédelmi szövetség vezetői, továbbá a honvédelmi minisztérium, a belügyminisztérium, valamint a munkásőrség országos parancsnokságának vezető beosztású munkatársai.

megjelent fedot filipovics krivda vezérezredes, az ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet déli hadseregcsoport parancsnoka, jurij andrejevics naumenko vezérezredes, a varsói szerződés tagállamai egyesített fegyveres erői főparancsnokának magyarországi képviselője, továbbá a budapesti diplomáciai képviselők számos katonai és légügyi attaséja.

x x x

csütörtökön szerte az országban a fegyveres erők napját köszöntő ünnepséget tartottak. a hagyományos pákozdi demonstráció ezúttal is az 1848-as csata emlékművénél zajlott le. a katonai tisztelgés után bodnár lászlóné, a hazafias népfront fejr megyei bizottságának titkára mondott beszédet, majd a megye és a járás párt-, állami- és társadalmi szervezeteinek képviselői megkoszorúzták az emlékművet. az ünnepségen, amely egyben a honvédelmi ifjusági napok fejr megyei záróeseménye is volt, több mint kétezer fiatal vett részt. a megemlékezést az mhsz látványos sportrepülő és ejtőernyős bemutatója zárta.

/folyt.köv./

- 40 -

17.00/um

14.35

bb 62. /kitüntetések ...2.folyt./um

szombathelyen ezen a napon nyílt meg a „nyugalmunk érdekében,, címmel rendezett polgári védelmi kiállítás. a városi tanács székháza ugyanakkor nem mindennapi esemény színhelye lett: molnár józsefnénak ott adták át a „haza szolgálatáért,, érdemérem arany fokozatát. a kitüntetett asszony hét fiút nevelt a hazának, közülük öt már volt katona, egy most teljesíti hazafias kötelezettségét, a legkisebb pedig jövőre ölti magára a katonaruhát. a vas megyei mersevátón dénes jenőné is ugyanezt a magas kitüntetést kapta. ő tizenkét gyermeket szült, s közülük ötten már teljesítették a katonai szolgálatot. két fia munkásör, legkisebb gyermeke és 11 fiu unokája közül a legidősebb jelenleg is honvéd. /mti/

..-

bb 63. duschek lajosnének

pf/pg ie la

1977.szeptember 29.

a szot titkárának vezetésével csütörtökön hazaérkezett a magyar szakszervezetek küldöttsége lengyelországból./mti/

..-

bb 64. peter kuenstler

pg la

1977.szeptember 29.

az ensz szociális osztályának ifjusági kérdésekkel foglalkozó főtisztviselője csütörtökön látogatást tett a divsz budapesti székházában. peter kuenstler, aki a világsszervezet főtitkárának személyes képviselőjeként már számos nemzetközi ifjusági rendezvényen résztvett, eszmecserét folytatott a szövetség irodájának tagjaival az ensz szakosított szervezetei és a divsz közötti együttműködés tovább fejlesztéséről./mti/

..-

bb 65. embargó: 18.30 óráig

lázár györgy az iraki köztársaságba utazik

kné/pg la

1977.szeptember 29.

lázár györgy, a minisztertanács elnöke szaddam husszeinek, az iraki köztársaság forradalmi parancsnoki tanácsa al-elnökének meghívására hivatalos látogatásra az iraki köztársaságba utazik./mti/

..-

-41-

17.00/pg

14.40

bb 66. huszár istván hazaérkezett moszkvából

kné/ie/pg la

1977.szeptember 29.

huszár istvánnak, a minisztertanács elnökhelyettesének, az országos tervehivatal elnökének vezetésével csütörtökön hazaérkezett a magyar küldöttség moszkvából ahol a kgst tervezési-együtműködési bizottságának xv. ülésén vett részt. a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren bíró ferenc a tervehivatal elnökhelyettese fogadta. jelen volt v.j.pavlov a szovjetunió budapesti nagykövete./mti/

bb 68. portugál békeharcosok sajtótájékoztatója

t/km/kné/pg la

1977.szeptember 29.

az európai biztonság- és együtműködés magyar nemzeti bizottságának meghívására hazánkban tartozkodó portugál béke- és együtműködési tanács küldöttségének tagjai csütörtökön sajtótájékoztatót tartottak a hazafias népfront országos tanácsának belgrád rakparti székházában.

a sajtótájékoztatón carlos candal ügyvéd, portugál szocialista párt parlamenti képviselője, a portugál béke és együtműködési tanács, valamint a béke világtanács elnökségének tagja ismertette a mozgalom tevékenységét, célkitűzéseit. egyebek között elmondta, hogy a portugál béke és együtműködési tanács még a fasizmus idején jött létre, sokáig illegálisban dolgozott. s csak az 1974 április 25-i forradalom után lett törvény szerint is elismert. fontos feladatuknak tartják a békemozgalmi akciókban való részvételt, az európai biztonságért és együtműködésért való munkálkodást. az ország sajátos politikai feladataiból adódóan együtműködnek a volt portugál gyarmatok népeivel, segítik a függetlenségüket elnyert országokat.

/folyt. köv./
18.10/pg

-42-

bb 68. / portugál..folyt/pg

a tanácson belül 25 tagú titkárság működik, amely állást foglal időszerű kérdésekben. a mozgalom élén a 100 tagú nemzeti bizottság áll. arra törekednek, hogy minél szélesebb tömegeket nyerjenek meg a mozgalom ügyének. a portugál béke és együtműködési tanács tagjai sorában jelen vannak a kommunisták a szocialisták, a szociáldemokraták, a liberálisok, különböző vallások képviselői, s nagy számban munkások, parasztok, az ország haladó értelmisége. a tanács befolyása elsősorban azokon a helyeken erős, ahol a politikai életben a baloldaliak, a haladó erők vannak többségben.

a portugál béke és együtműködési tanács rendszeresen szervez nagygyűléseket, csoportos beszélgetéseket, amelyeken közös harcra buzdít az európai béke és biztonság megteremtésére, a békés egymásmellett élésre, a világpolitikai feszültségek enyhítésére, a katonai leszerelésre. a tanács tagjai rendszeresen állást foglalnak aktuális világpolitikai kérdésekben, felemelik hangjukat a dél-afrikai fajgyűlölet ellen.

dr. alcina bastos, a portugál béke és együtműködési tanács tagja, és avelas Nunes jogász, több ideiglenes portugál kormány felsőoktatási államtitkára, a coimbrai egyetem tanára magyarországi tapasztalatairól beszámolva egyebek között hangsúlyozta: mély benyomást tett rájuk, hogy a magyar nép tudatában van nemzeti és internacionalista kötelezettségeinek, s eleget tesz ezeknek. kiemelkedőnek értékelték a békéért, a békés egymásmellett élésért, a leszerelésért folytatott harcunkat.

/mti/

-.-

bb 69. a)z nszk-ban működő antiimperialista szolidaritási bizottság küldöttségének látogatása

kné/pg la

1977.szeptember 29.

az nszk-ban működő antiimperialista szolidaritási bizottság küldöttsége, amely dr. erich wulff professzornak a bizottság elnökének vezetésével a magyar szolidaritási bizottság meghívására tartozkodott magyarországon, befejezte látogatását.

/folyt. köv./
18.30/pg

-43-

18.10

bb 69. /az nszk-ban...folyt/pg

a delegáció harmati sándorral, a magyar szolidaritási bizottság elnökével megbeszéléseket folytatott az antiimperialista szolidaritás aktuális kérdéseiről, s a két szervezet további együttműködéséről, látogatást tett a hazafias népfront országos tanácsánál, a szakszervezetek országos tanácsában, s az országos béketanácsnál, továbbá fejér megyében a szolidaritási munka módszereivel ismerkedett./mti/

..-

bb 70. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 13 órától 18 óráig

um la 1977. szeptember 29.

27. elutazott a csehszlovák közigazdász küldöttség
28. híradó erzsébet kiállítás /2.sz.jav./
29. új üzem tatabányán
30. magyar filmszakemberek szovjet kitüntetése /3.jav./
31. a mhsz plakettet adományozott uttóro csapatnak
32. a pedagógus szakszervezet elnökségének ülése
33. déri muzeum
34. népi műemlékek, együttesek - fotókiállítás
35. sárközi kiállítás faddon /felhasználható 19 óra után
36. a tolna megyei tanács ülése
37. pisztrángos telep
38. vendégül lát borsod
39. a borsod megyei tanács ülése
40. hazaérkezett ábrahám kálmán
41. az édosz kv ülése
42. villamos háztartási készülék szeminárium
43. tájékoztató az önkéntes biztosítás 20 éves fejlődéséről
44. nemzetközi vasút-modell kiállítás /5.jav./
45. a vöröskereszt és a kisz együttműködési megállapodása
46. állatorvosok tanácskozása egerben
47. elhunyt fodor géza
48. kitüntetés
49. befejeződtek a munkás filmnapok
50. ifjúsági park leninvárosban

/folyt.köv./

- 44 -

18.50/um

18.50

parlament

bkk.3./ az országgyűlés.....10.folyt./=a

a szerkesztőségek figyelmébe!

tó/tm/a/pr

1977. szeptember 29.

javitás a mai bkk.3./ az országgyűlés...../számu hirre:

az 5. folytatás második bekezdésének 7.-8.sorában a szöveg helyesen:.....a vásárló mégis köteles a javítást, illetve a javított árut elfogadni. az ilyen áru viszont már nem egyenrangú a gyári új áruval...

..-

bkk. 3. / az országgyűlés... 11. folyt./rj

v pál józsef, /győr-sopron m. 1. vk. győr/

a magyar vagon és gépgyár fémipari alkatrészgyártóegységének lakatosai hangsúlyozta: a polgári törvénykönyv hatályba lépése óta eltelt több mint 18 év tapasztalata bizonyította, hogy elődeink körültekintő, alapos munkát végeztek, az általuk alkotott törvény a gyakorlatban is beváltotta a hozzá fűzött reményeket. helyeselte a módosításnak azt a kitételét, hogy a gazdasági szervezetek polgári jogi kapcsolataiban a népgazdaság tervszerű, arányos fejlődésének követelményével összhangban kötelesek eljárni. világosan kell látni minden vállalatvezetésnek és kollektívának, hogy a rájuk bízott gazdasági javakkal nem önkényesen, helyi vagy csoportérdekeket figyelembe véve, hanem társadalmunk egészségének érdekében kell gazdálkodniuk. a törvény tiltja a tisztességtelen gazdálkodást. nem lehet eltérni egyetlen gazdasági vezetőnek, vezető kollektívának sem azt, hogy a rábízott gazdasági egység mesterkedéssel, ügyeskedéssel érje el eredményeit. az állami vállalat feladata az is, - mondotta - hogy közreműködjön a dolgozók szocialista életformájának és gondolkodásmódjának fejlesztésében, szakmai ismereteinek gyarapításában, a dolgozók jóléti, szociális és kulturális igényeinek kielégítésében. indokoltnak vélte e gondolatok törvénybe rögzítését.

messzemenően egyetértett a közszolgáltatási szerződés jogszabályi rendelkezésével. a szabályozás korlátozza a szolgáltató szervek és vállalatok fellépését - hatóságként. a szolgáltatásokat igénybe vevő állampolgárokat egyenjogú szerződő felekként tekinti. a fogyasztók érdekeinek hatékonyabb védelmét szolgálja a hibás teljesítéssel kapcsolatos rendelkezések megfogalmazása is. befejezésül megjegyezte: minden rendelet, határozat vagy törvény annyit ér, amennyire megvalósítjuk. ez a törvényjavaslat az ország valamennyi állampolgárát érinti, ezért az abban foglaltak megvalósítására, és végrehajtására mindenkinek törekednie kell.

/folyt.köv./

- 47 -

bb 69. /az nszk-ban...folyt/pg

a delegáció harmati sándorral, a magyar szolidaritási bizottság elnökével megbeszéléseket folytatott az antiimperialista szolidaritás aktuális kérdéseiről, s a két szervezet további együttműködéséről, látogatást tett a hazafias népfront országos tanácsánál, a szakszervezetek országos tanácsában, s az országos béketanácsnál, továbbá fejr megyében a szolidaritási munka módszereivel ismerkedett./mti/

..-

bb 70. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 13 órától 18 óráig

um la

1977. szeptember 29.

27. elutazott a csehszlovák közgazdász küldöttség
28. hikádi erzsébet kiállítás /2.sz.jav./
29. új üzem tatabányán
30. magyar filmszakemberek szovjet kitüntetés /3.jav./
31. a mhsz plakettet adományozott uttörő csapatnak
32. a pedagógus szakszervezet elnökségének ülése
33. déri múzeum
34. népi műemlékek, együttesek - fotókiállítás
35. sárközi kiállítás faddon /felhasználható 19 óra után
36. a tolna megyei tanács ülése
37. pisztrángos telep
38. lendégül lát borsod
39. a borsod megyei tanács ülése
40. hazaérkezett ábrahám kálmán
41. az édosz kv ülése
42. villamos háztartási készülék szeminárium
43. tájékoztató az önkéntes biztosítás 20 éves fejlődéséről
44. nemzetközi vasút-modell kiállítás /5.jav./
45. a vöröskereszt és a kisz együttműködési megállapodása
46. állatorvosok tanácskozása egerben
47. elhunyt fodor géza
48. kitüntetés
49. befejeződtek a munkás filmnapok
50. ifjúsági park leninvárosban

/folyt.köv./

- 44 -

18.50/um

1977

parlament

bkk.3./ az országgyűlés.....10.folyt./-a

a szerkesztőségek figyelmébe!

tó/tm/a/pr

1977. szeptember 29.

javitás a mai bkk.3./ az országgyűlés...../számu hirre:

az 5. folytatás második bekezdésének 7.-8.sorában a szöveg helyesen:.....a vásárló mégis köteles a javítást, illetve a javított árut elfogadni. az ilyen áru viszont már nem egyenrangú a gyári új áruval...

..-

bkk. 3. / az országgyűlés... 11. folyt./rj

v pál józsef, /győr-sopron m. 1. vk. győr/

a magyar vagon és gépgyár fémipari alkatrészgyáregységének lakatosa hangsúlyozta: a polgári törvénykönyv hatályba lépése óta eltelt több mint 18 év tapasztalata bizonyította, hogy elődeink körültekintő, alapos munkát végeztek, az általuk alkotott törvény a gyakorlatban is beváltotta a hozzá fűzött reményeket. helyeselte a módosításnak azt a kitételét, hogy a gazdasági szervezetek polgári jogi kapcsolataiban a népgazdaság tervszerű, arányos fejlődésének követelményével összhangban kötelesek eljárni. világosan kell látni minden vállalatvezetésnek és kollektívának, hogy a rájuk bízott gazdasági javakkal nem önkényesen, helyi vagy csoportérdekeket figyelembe véve, hanem társadalmunk egészének érdekében kell gazdálkodniuk. a törvény tiltja a tisztességtelen gazdálkodást. nem lehet eltérni egyetlen gazdasági vezetőnek, vezető kollektívának sem azt, hogy a rábízott gazdasági egység mesterkedéssel, ügyeskedéssel érje el eredményeit. az állami vállalat feladata az is, - mondotta - hogy közreműködjön a dolgozók szocialista életformájának és gondolkodásmódjának fejlesztésében, szakmai ismereteinek gyarapításában, a dolgozók jóléti, szociális és kulturális igényeinek kielégítésében. indokoltnak vélte e gondolatok törvénybe rögzítését.

messzemenően egyetértett a közszolgáltatási szerződés jogszabályi rendelkezésével. a szabályozás korlátozza a szolgáltató szervek és vállalatok fellépését - hatóságként. a szolgáltatásokat igénybe vevő állampolgárokat egyenjogú szerződő felekként tekinti. a fogyasztók érdekeinek hatékonyabb védelmét szolgálja a hibás teljesítéssel kapcsolatos rendelkezések megfogalmazása is. befejezésül megjegyezte: minden rendelet, határozat vagy törvény annyit ér, amennyire megvalósítjuk. ez a törvényjavaslat az ország valamennyi állampolgárát érinti, ezért az abban foglaltak megvalósítására, és végrehajtására mindenkinek törekednie kell.

/folyt.köv./

- 47 -

parlament

bkk.3./ az országgyűlés.....12.foly./-a

dr.németh pái./ borsod m. 2 vk./ a borsod megyei

termelőszövetkezetek területi szövetségének titkára - egyebek között - a törvénytervezetnek a vagyoni viszonyokkal kapcsolatos szabályairól, funkciójáról szól. utalt arra, hogy a polgári törvénykönyv ezt a funkcióját 1968. január 1-től kezdve látja el, s arra a jövőben is képes; alkalmas arra, hogy egy kódexből megkivánt mértékben, az általánosítások magasabb szintjén magában foglalja a népgazdaság jogviszonyait is. a mostani módosítással azokat a jogintézményeket kellett kiiktatni a ptk-ból, amelyek a korábbi gazdaságirányítási rendszerből fakadtak, s olyan újakat kellett a helyükbe léptetni, amelyek a mostani irányítási rendszerből következnek, amelyeket a fennálló társadalmi, gazdasági viszonyok igényelnek. a jogalkalmazók régi óhaját teljesíti a törvényjavaslat azáltal, hogy a gazdálkodás rendjére vonatkozó legfontosabb jogi szabályozásokat beépíti a ptk anyagába.

szabályozás-módszertani, jogalkotás-technikai témára is kitért a - különben gyakorló jogalkalmazó - a jogok és kötelezettségek átfogó, rendszeres megállapítása - mutatott rá - megkönnyíti a jog követését és alkalmazását, a jog érvényesítését a törvénysértőkkel szemben, vagyis a törvényesség megszilárdítását. ezzel a társadalmi igényrel viszont ellentétes előjelű megoldás az ugynevezett utaló szabályozás, azaz a külön jogszabályokra való hivatkozás. nehezményezte, hogy a napirenden szereplő törvényjavaslatban is sok ilyen - például, ha a jogszabály másként nem rendelkezik,, ha a jogszabály kivételt nem tesz,, vagy,, a részletes szabályokat külön jogszabály tartalmazza,, szövegezésü - utalás, hivatkozás van.

a továbbiakban a jogi személyek jogképességével foglalkozva kifejtette azt a véleményét, hogy ha a jogi személyek működési körükbe tartozó feladataikkal csupán gazdasági lehetőségeiknek megfelelően élnek, a relatív jogképességre vonatkozó jogszabályi rendezés további fenntartása - a gazdaságirányítás jelen rendjében is - indokolt. például a mostani törvényjavaslattal a ptk-ba bekerülő szerződéskötési kötelezettség önmagában ellentmond az abszolút jogképességnek. a törvénymódosításnak e tekintetben csak az lehet a célja, hogy a gazdaságban a forgalom-biztonságot, a gazdasági kapcsolatok jogi tisztaságát védje.

/folyt.köv./
15.40/a

parlament

bkk. 3. / az országgyűlés... 13. folyt./rj

bata jános, /pest megye 12. vk./, a gyöm-

rői ruhaipari ktsz elnöke egyebek között arról beszélt, hogy társadalmunkban eddig is megvoltak a szocialista gondolkodásmód és életforma irrott és iratlan, morális gazdasági törvényei. de: mindig akadnak, akik meglévő törvényeink paragrafusai között esetenként megtalálják a kibuvót. ennek kapcsán, a gazdálkodó szervek visszaélési lehetőségei között említette a képviselő egyes vállalatok még mindig meglévő gazdasági erőfölényét, monopol-helyzetét, és azt, hogy a nagyobb állami vállalatok olykor egyszerűen kitérnek a szövetkezetekkel való szerződés-kötések elől. bár szövetkezeti törvényünk egyértelműen szocialista tulajdonná nyilvánította ezeket a gazdasági, termelő egységeket, elvéve még mindig előfordul, hogy valamely nagyobb állami vállalat csak a tanácsok közvetítése útján köt szerződést az általa még mindig magánszektorként kezelt szövetkezettel.

ezért jó, hogy a törvénytervezetben helyet kapott a gazdasági erőfölény és a monopol-helyzet kihasználásának elítélése, és a tisztességtelen haszon üldözése is. s noha a nyereszkesedők és ügyeskedők ellen a törvénytervezetben többféle jogi eszköz áll rendelkezésre, mégis úgy vélem - hangsúlyozta a képviselő, - hogy elsősorban a közszellemnek azokat a vonásait kell erősíteni, amelyek a munka nélküli jövedelemszerzést és a közterhek viselése alól kibujni szándékozókat eleve elítéli. ez sokirányú társadalmi erőfeszítést igényel, melyben a jogalkalmazók felelősségteljes és szakértelmet kívánó munkája mellett a jogtudományokban kevésbé jártas, a helyes szocialista közgondolkodás alapján álló, becsületesen dolgozó tömegekre kell támaszkodni.

/folyt.köv./

16.10 rj

parlament

bkk. 3. / az országgyűlés... 14. folyt./rj

több hozzászóló nem jelentkezett, így ismét dr. korom Mihály kapott szót, összefoglalta a vitát, válaszolt az elhangzott észrevételekre, javaslatokra.

előjáróban egyetértését fejezte ki az országgyűlés jogi, igazgatási és igazságügyi bizottságának módosító javaslataival, amelyek - mint mondta - a törvényjavaslatot még világosabbá, egyes megfogalmazásaiban érthetőbbé, pontosabbá teszik.

azzal a képviselői indítvánnyal kapcsolatban, miszerint a kiskereskedelmi forgalomban a törvény engedje meg, hogy alacsonyabb szintű jogszabály, lehetőleg a kormányrendelet - a forgalom sajátosságainak beható elemzése alapján - a vevőre kedvezőbb szabályzatot állapíthasson meg, a miniszter közölte: már a tanácskozás szünetében az érdekelt miniszterekkel és más illetékesekkel közös megállapodásra jutottak. kezdeményezni fogják, hogy a módosított és egységes szerkezetbe foglalt polgári törvénykönyv végrehajtására készülő minisztertanácsi rendelet foglalkozzék ezzel a kérdéssel. hozzátette dr. korom Mihály: a fogyasztók érdekvédelme természetesen mindig csak a valós, jogos érdekek védelmét jelentheti, ez viszont a kormánynak is és mindenkinek szívére kell hogy legyen.

ezután örömmel szólt a törvényjavaslat általános és egyértelműen kedvező fogadtatásáról. a jogszabály-előkészítők, a jogalkotók munkájának legérzékletesebb elismeréseként idézte a vitából azt a képviselői gondolatot, hogy a törvényjavaslat úgy szabályozza a társadalmi viszonyainkat, ahogyan kell, amiként a munkás emberek is tennék. azért fontos ez, mert ilyenformán a törvény a gyakorlati végrehajtás során nemcsak a jogászok ügye lesz, hanem ösztársadalmi ügy, érdek. pozitívan értékelte a miniszter a törvény előzetes társadalmi vitájának tapasztalatait. az ilyen társadalmi véleményeztetés - mondta - az állampolgárok számára a jövőben is a közügyekben való részvétel egyik konkrét formáját, hasznos módját jelenti.

/folyt.köv./

16.55 rj

-50 -

parlament

bkk. 3. / az országgyűlés... 15. folyt./rj

megelégedéssel nyugtázta, hogy kedvező fogadtatásra talált az olyan témák szabályozása a törvénytervezetben, mint például az állampolgári jogok védelme, a gazdálkodás menetében az erőfölénnyel, a monopolhelyezettel való visszaélés megakadályozása, a tisztességtelen haszonszerzés elleni fellépés a jog eszközeivel is.

kitért arra, hogy a korszerűsített ptk megalkotása további teendőket - a hatályba lépésig feltétlenül elvégzendő feladatokat - tesz szükségessé, mindenekelőtt a jogalkalmazók megfelelő felkészítését, felkészülését, e munka személyi és különféle egyéb feltételeinek biztosítását, még a felügyeleti szervek felelősségének javítását is. felhívta azonban a figyelmet ennek kapcsán arra is, hogy a végrehajtásra felkészülve nem szabad a túlszabályozottság hibáját elkövetni. jogos társadalmi igény és követelmény, hogy a törvényt mind szellemében, mind betűjében a szocialista törvényesség elveinek és a népköztársaság elnöki tanácsa által megállapított jogpolitikai irányelveknek megfelelően kell alkalmazni. a törvényerőre emelkedő jogszabály a fejlett szocialista társadalom ügyét és érdekét szolgálja, de igazából a gyakorlat lesz majd ennek a törvénynek is a valószínű próbája.

végül a miniszter ismételten kérte, hogy az országgyűlés az előterjesztett törvényjavaslatot - a hozzá kapcsolódó bizottsági módosításokkal és kiegészítésekkel együtt - emelje törvényerőre.

határozathozatal következett: az országgyűlés a magyar népköztársaság polgári törvénykönyvéről szóló 1959. évi iv. törvény módosításának és egységes szövegének tervezetét - a jogi, igazgatási és igazságügyi bizottság módosító javaslataival együtt - általánosságban és részleteiben egyhangulag elfogadta, törvényerőre emelte.

napirendnek megfelelően ezután dr. szijártó károly legfőbb ügyész tartotta meg beszámolóját.

/folyt.köv./
17.00 rj

- 51 -

parlament

bkk.3./ az országgyűlés.....16.folyt./-a-rj

/dr.szijártó károly beszédét mai bkk.1-es kiadásunkon közöltük, az embargót a következő javítások figyelembe vételével feloldjuk.

a 4.folytatás 2. bekezdésének 6.sorában a szöveg helyesen:.....1976-ban 6855 volt...

ugyanennek a bekezdésnek alulról számított 4-5 sorában a szöveg helyesen:.....a mezőgazdasági termelőszövetkezeteknél. ezzel szemben a hosszabb .../ tehát a közbeeső rész kimarad/

a 7. folytatás első bekezdésének 7. és 8.sorában egy mondat kimarad. a szöveg helyesen:.....és a munka szerinti elosztás elvét. az elmúlt években több.....

a 12. folytatás második bekezdésének alulról számított 5.-6.sorában a szöveg helyesen:.....megkülönböztetett figyelmet fordítottunk az eljárásjogi.....

az első felszólaló

dr. földvári józsef /baranya megye 4 vk, pécs/, a

pécsi tudományegyetem rektora felhívta a figyelmet: a nemzeti büntetésben jelentkező új elkövetési formák szűkebb vagy tágabb körben hatnak a hazai büntetés alakulására is. a nálunk új büntetőeljárás formákkal szemben azonban talán nem vagyunk megfelelően felkészülve. a hazai büntető - köztük a kriminológia - tudománynak egyik soron következő feladata, hogy a büntetés várható alakulására figyelemmel kidolgozza a megelőzés szükséges eszközeit és módszereit.

/folyt.köv./
17.40/rj

- 52 -

parlament

bkk.3./ az országgyűlés.....17.folyt./-rk

a közlekedési bűncselekményekről szólva elmondotta: a bűncselekmények elkövetőinek személyiségi vonásai eltérnek az erőszakos, vagy a vagyon elleni bűncselekmények elkövetőinek személyiségét jellemző vonásoktól. az esetek döntő többségében azonban részükről is megnyilvánulnak hibás, sőt veszélyes személyiséget jellemző tulajdonságok. a törvényhozás feladata, hogy csak a valóban kriminogén cselekményeket minősítse bűncselekményeknek, azokat, amelyek elkövetőivel szemben szükséges a büntetőjogi eszközök alkalmazása. a bűncselekmények megelőzése további erőfeszítéseket igényel, hiszen évenként több mint 1500 ember veszíti el életét olyan közlekedési balesetek következtében, amely mögött nemcsak az emberi képességek fogyatékosága, hanem vétkes, bűnös magatartás, törvényeink tudatos semmibevétele húzódik meg. hangsúlyozta: ellenőrzési rendszerünk is javítható, ugyanakkor növelnünk kell közlekedési intelligenciánkat. a közlekedés iratlan - sokszor csak az udvariasság körébe tartozó - szabályainak megtartása is szükséges. csak így biztosíthatjuk a közlekedésben résztvevő emberek és javak biztonságát, sérthetlenségét.

a képviselő a továbbiakban a munkakerülés társadalmi veszélyességéről beszélt: népgazdaságunkban újabb és újabb munkás kezekre lenne szükség, ugyanakkor életerős, 20-25 éves fiatalok társadalmilag hasznos munka nélkül, a bűnözés veszélyének, az erkölcsi züllés veszélyének kitéve élnek - mondotta. ez olyan társadalmi probléma, amelyet gazdasági, társadalmi, kulturális nevelőeszközökkel kell megoldani ugyan, de az ügyészi, igazságszolgáltatási szerveknek is közre kell működniük.

a továbbiakban elismeréssel beszélt az ügyészség általános felügyeleti tevékenységéről. az irányítást és felügyeletet ellátó szervek felelősségtudata - törvényesség megtartását és megtartatását illetően - fokozódott. a fejlődés ellenére azonban még van tennivaló. az ügyészségi vizsgálatokat követően benyújtott óvások és felszólalások ezrei arra figyelmeztetnek, hogy a jogalkalmazó munkában, különösen az alsóbb szintű szerveknél, gyakoriak a jogsértések, késedelmes az ügyintézés, és még sok a formális tevékenység. véleménye szerint a minisztériumok és más országos irányító szervek felügyeleti, ellenőrző és segítő tevékenységének éppen az alsóbb szintű jogalkalmazásra kell irányulniuk a jövőben is. a jó állampolgári közérzet biztosításához szükséges, hogy feltárják a visszasságokat. a gyors és eredményes jogorvoslat, a hiányosságok következetes kiküszöbölése fokozza az emberek törvénytiszteletét.

/folyt.köv./

- 53 -

17.45/rj

parlament

bkk.3./ az országgyűlés.....18.folyt./-a

horváth miklós/ vas m. 2.vk./ az mszmp vas

megyei bizottságának első titkára arra hívta fel a figyelmet, hogy a bűnözésnek változatlanul az alkoholizmus az egyik legtöbb kárt okozó tényezője. a vas megyei tapasztalatok is azt bizonyítják, hogy a mértéktelen és rendszeres alkoholfogyasztás együtt jár a törvényes rendet, az állampolgárok és az állam érdekeit, nyugalma sértő bűncselekmények számának növekedésével, s ha csökkenteni akarjuk a törvénysértések számát, akkor az alkoholizmus kérdésével is súlyának megfelelően kell foglalkozni.

ennek kapcsán megemlítette: sokan ellentmondást látnak abban, hogy az állami és társadalmi szervek harcolnak az iszákosság ellen, s ugyanakkor az üzletekben szabadon kapható mindenféle szeszes ital. pedig nincs itt semmiféle ellentmondás. életkörülményeink szerencsére lehetővé teszik, hogy bárki gond nélkül ülje meg családi ünnepeit és a baráti, munkatársi kapcsolatokat is meghittettségben teszik a fehér asztal melletti beszélgetések. a megfelelő időben és mennyiségben fogyasztott ital senkinek sem árt, de a mértéktelenség, a túlzott alkoholfogyasztás, az iszákosság ellen igenis szót kell emelni. s ebben a tiszteességes családi, baráti, munkatársi környezet visszatartó ereje legalább olyan hatásos lehet, mint amilyennek jogi és hatósági eszkzeink. meggyőződésem, - hangsúlyozta -, hogy lehet és kell is az eddigieknél hatékonyabban fellépni a túlzott alkoholizmus ellen, amely sok család életét teszi tönkre, pusztít, emberi életet követel az utjainkon, s a tulajdon elleni bűncselekmények egyik kiváltó oka is. ezzel összefüggésben a képviselő a szeszesital-árusítás további korlátozását említette az egyik lehetséges megoldásként. utalt arra, hogy például a vonatokon reggel 9 óra előtt mindenütt meg kellene tiltani az alkohol-árusítást, és szigorúbb fellépést sürgetett az ittas gépjárművezetőkkel szemben.

/folyt.köv./

17.50/a

- 54 -

parlament

bkk.3./ az országgyűlés.....19.folyt./-a

ezután a belső ellenőrzés további szigorításának fontosságáról beszélt. vas megyei tapasztalatok alapján említette, hogy számos törvénysértés megelőzhető lett volna, ha az ellenőrzés hatékonyabb. jelentős kárt okozó tüzesetek, éfész és tsz-pénztárosok több éven át tartó sikkasztásai, vállalati üzemanyagkezelők csalásai esetében gyakran kimutatható volt az ellenőrzés hanyagsága. arról nem is beszélve, hogy bizonyos fajta bűncselekményekre, törvénysértésekre gyakran fény sem derül. a vásárlók megkárosítása, vagy ugynevezett gazdasági vesztegetés miatt például vas megyében az elmúlt években csupán néhánybüntető eljárás indult, pedig az ilyen jogos panaszok nem ritkák a lakosság körében. ellenőrzési rendszerünk hatékonyságának javítása ezért is sürgető feladat. magának a belső ellenőrzési szervezetnek a megreformálását is érdemes lenne megvizsgálni - hangsúlyozta a képviselő és szóvá tette azt is, hogy az ellenőrök érdekei esetenként egybeesnek a vállalati, külön, érdekekkel. ezért lenne szükség a belső ellenőrök munkajogi helyzetének szabályozására, amely csökkenni függőségüket a vállalati vezetéstől, és olyan anyagi érdekeltséget teremtené, amely a szabálytalanságok felfedezésére, nem pedig eltitkolására ösztönözi őket

takács imréné/ csongrád m. 3 vk./ szeged,/ a

szegedi textilművek mszmp bizottságának titkára felszólalásában az alkoholizmus leküzdésére hozott intézkedések eredményesebbé tételének lehetőségével foglalkozott.

/folyt.köv./

17.55/a

- 55 -

bkk.3./ az országgyűlés.....20. folyt./-a

elmondotta, hogy a nagyfai munkaterápiás alkoholelvonó intézetbe a megnyitás óta eltelt két évben 611 embert utaltak be az ország különböző részéből. közülük 572-ő alkoholizmus ellen kezeltek. a beutalások 26.4 százalékát házastársak, 19.6 százalékát rokonok, 23.4 százalékát a rendőrség kezdeményezte. elgondolkoztató, ugyanakkor figyelmeztető, hogy a munkahelyek és társadalmi szervezetek csak a legkritikább esetben kezdeményezték a kényszer-gyógykezelést. jóllehet közismert, hogy az alkoholisták csaknem olyan gyakran kerülnek szembe az általános társadalmi munkamorállal, mint szűkebb környezetükkel. passzív magatartást tanusítanak az alkoholizmus ellen küzdő társadalmi bizottságok és a vöröskereszt szervezetei is. ha arra gondolunk - mondotta -, hogy az üzemekben és hivatalokban mennyi súlyos beteg alkoholistáról tudnak, a jövőben az említett szervezeteknek sokkal bátrabban kellene eljárniuk.

felhívta az illetékes államigazgatási szervek figyelmét, hogy ma még meglehetősen hosszú idő telik el, amíg az alkoholista az eljárás megindításának eredményeként az intézetbe kerül. e téren lassú az egészségügyi szervek felderítő tevékenysége. az eljárás meggyorsítását javasolta.

a továbbiakban elmondta: a nagyfai intézetben dolgozó orvosok, pszichológusok, pedagógusok és ápolók áldozatos munkával mindent megtesznek azért, hogy a beutalt alkoholisták távozásuk után új módon viszonyuljanak családjukhoz, munkatársaikhoz, környezetükhöz, a társadalomhoz. szakszerű utógondozás teljessé tehetné a gyógyítást, nevelést. a gyógyultakat befogadó üzemek, vállalatok, szövetkezetek, intézmények vezetői, szakszervezeti aktivistái, szocialista brigádjai, s nem utolsósorban a barátok az intézet - külső munkatársaiként - segíthetnék a terápiát, a gyógyultak visszailleszkedését a társadalomba.

/folyt.köv./

18.00/a

- 56 -

:

bkk. 3. / az országgyűlés... 21. folyt./rj

miután több hozzászóló nem jelentkezett, az elnök a vitát bezárta és újból megadta a szót dr. szijártó károlynak.

a legfőbb ügyész köszönettel nyugtázta a beszámolóját kiegészítő képviselői véleménynyilvánításokat, amelyekben - mint mondta - kifejezésre jutott az ügyészi munka megbecsülése és a segítségére irányuló szándék. a vitában többször, és több szempontból is elhangzott azon gondolathoz, miszerint a törvénysértések, a bűnözés megelőzése, visszaszorítása a bűnüldöző, ügyészi, igazságügyi szerveken túlmenően minden állami, társadalmi, gazdasági szervnek is kötelessége. hozzátette: kötelessége a társadalom minden tagjának is e célok érdekében a segítőkész közreműködés.

helyeslőleg reagált a legfőbb ügyész a vitának azokra a gondolataira, hogy az ellenőrzést minden szinten és területen fokozni, hatékonyabbá kell tenni, s e tekintetben is társadalmi összefogásra van szükség. ami az alkoholizmus elleni küzdelmet illeti, ezt szintén társadalmi ügynek kell tekinteni. a szabadságvesztésből szabadultak utógondozásához hasonlóan szükséges az alkoholelvonó munkaterápiás intézetből kikerülők megfelelő - mind egészségügyi, mind szociális - utógondozását is szervezette tenni. ennek érdekében a legfőbb ügyész - mint közölte - jogszabályt fog kezdeményezni az igazságügyminiszternél. ismételten kérte dr. szijártó károly a törvényesség helyzetéről és az ügyészi munka tapasztalatairól adott beszámolójának, valamint vitaösszefoglalójának is az elfogadását.

ezután az országgyűlés a legfőbb ügyészi beszámolót és a vitában elhangzottakra adott választ határozatilag egyhangulag tudomásul vette.

/folyt.köv./

18.20 rj

-57 -

bkk.3./ az országgyűlés.....20. folyt./-a

elmondotta, hogy a nagyfai munkaterápiás alkoholelvonó intézetbe a megnyitás óta eltelt két évben 611 embert utaltak be az ország különböző részéből. közülük 572-ő alkoholizmus ellen kezeltek. a beutalások 26.4 százalékát házastársak, 19.6 százalékát rokonok, 23.4 százalékát a rendőrség kezdeményezte. elgondolkoztató, ugyanakkor figyelmeztető, hogy a munkahelyek és társadalmi szervezetek csak a legritkább esetben kezdeményezték a kényszer-gyógykezelést. jóllehet közismert, hogy az alkoholisták csaknem olyan gyakran kerülnek szembe az általános társadalmi munkamorállal, mint szűkebb környezetükkel. passzív magatartást tanusítanak az alkoholizmus ellen küzdő társadalmi bizottságok és a vöröskereszt szervezetei is. ha arra gondolunk - mondotta -, hogy az üzemekben és hivatalokban mennyi súlyos beteg alkoholistáról tudnak, a jövőben az említett szervezeteknek sokkal bátrabban kellene eljárniuk.

felhívta az illetékes államigazgatási szervek figyelmét, hogy ma még meglehetősen hosszú idő telik el, amíg az alkoholista az eljárás megindításának eredményeként az intézetbe kerül. e téren lassu az egészségügyi szervek felderítő tevékenysége. az eljárás meggyorsítását javasolta.

a továbbiakban elmondta: a nagyfai intézetben dolgozó orvosok, pszichológusok, pedagógusok és ápolók áldozatos munkával mindent megtesznek azért, hogy a beutalt alkoholisták távozásuk után új módon viszonyuljanak családjukhoz, munkatársaikhoz, környezetükhöz, a társadalomhoz. szakszerű utógondozás teljessé tehetné a gyógyítást, nevelést. a gyógyultakat befogadó üzemek, vállalatok, szövetkezetek, intézmények vezetői, szakszervezeti aktivistái, szocialista brigádjai, s nem utolsósorban barátok az intézet - külső munkatársaiként - segíthetnék a terápiát, a gyógyultak visszailleszkedését a társadalomba.

/folyt.köv./

18.00/a

:

- 56 -

bkk. 3. / az országgyűlés... 21. folyt./rj

miután több hozzászóló nem jelentkezett, az elnök a vitát bezárta és újból megadta a szót dr. szijártó károlynak.

a legfőbb ügyész köszönettel nyugtázta a beszámolóját kiegészítő képviselői véleménynyilvánításokat, amelyekben - mint mondta - kifejezésre jutott az ügyészi munka megbecsülése és a segítségére irányuló szándék. a vitában többször, és több szempontból is elhangzott azon gondolathoz, miszerint a törvénysértések, a bűnözés megelőzése, visszaszorítása a büntető, ügyészi, igazságügyi szerveken túlmenően minden állami, társadalmi, gazdasági szervnek is kötelessége. hozzátette: kötelessége a társadalom minden tagjának is e célok érdekében a segítőkész közreműködés.

helyeslőleg reagált a legfőbb ügyész a vitának azokra a gondolataira, hogy az ellenőrzést minden szinten és területen fokozni, hatékonyabbá kell tenni, s e tekintetben is társadalmi összefogásra van szükség. ami az alkoholizmus elleni küzdelmet illeti, ezt szintén társadalmi ügynek kell tekinteni. a szabadságvesztésből szabadultak utógondozásához hasonlóan szükséges az alkoholelvonó munkaterápiás intézetből kikerülők megfelelő - mind egészségügyi, mind szociális - utógondozását is szervezette tenni. ennek érdekében a legfőbb ügyész - mint közölte - jogszabályt fog kezdeményezni az igazságügyminiszternél. ismételten kérte dr. szijártó károly a törvényesség helyzetéről és az ügyészi munka tapasztalatairól adott beszámolójának, valamint vitaösszefoglalójának is az elfogadását.

ezután az országgyűlés a legfőbb ügyészi beszámolót és a vitában elhangzottakra adott választ határozatilag egyhangulag tudomásul vette.

/folyt.köv./

18.20 rj

-57-

v

parlament

bkk.3./ az országgyűlés.....22. folyt./-a

a határozathozatal után simon ernőné/ somogy m.11 vk./ a nagyatádi cérnagyár munkásnője interpellált az egészségügyi miniszterhez. az alkoholisták gyógykezelésével kapcsolatos eljárás rendkívül bonyolult, hosszadalmas, és túl bürokratikus. konkrét példa kapcsán elmondotta, hogy a munkaterápiás intézetbe való elhelyezéshez 21 megkeresésre, 23 válaszra és 9 határozat kiadására van szükség. az ügyben csupán az illetékes egészségügyi osztályon 42 irat született. foglalkozik-e az alkoholelvonó kurával kapcsolatos eljárás egyszerűsítésével a minisztérium? - kérdezte a képviselő.

dr. schultheisz emil egészségügyi miniszter elmondotta, hogy az alkoholisták gyógykezelésével kapcsolatos bonyodalmakat ismerik, az eljárás egyszerűsítése folyamatban van. utalt arra, hogy a munkaterápiás intézetbe történő beutalásra bírói döntés alapján kerül sor, s ebben a folyamatban az orvos csak egy, de nagyon fontos láncszem. döntése meghozatalánál rendkívül nagy felelősséget vállal: nem csupán a diagnózist állapítja meg, körültekintően kell mérlegelnie, hogy a kényszerelvonás az adott esetben a legmegfelelőbb gyógyító eszköz-e. mindez időt, gondos vizsgálatot igényel. ez azonban nem mond ellent annak, hogy az eljárás egyszerűsíthető, s egyszerűsíteni is kell.

az egészségügyi miniszter válaszát az interpelláló képviselő és az országgyűlés tudomásul vette. ezzel az országgyűlés őszi ülészaka - amelyen az elnöki tisztet felváltva töltötte be apró Antal, Péter János és Raffai Sarolta - véget ért.

x x x

a szerkesztőségek figyelmébe!

javítások a mai bkk. 3. /az országgyűlés.../ számú hírré.

a 6. folytatás első bekezdésének első-második sorában a szöveg helyesen: ... dr. Antalffy György /csongrád m. 8. vk. kistelek/ egyetemi tanár, a magyar jogász szövetség elnöke a törvényjavaslat jogpolitikai...

/folyt.köv./

18.40 rj

-58 -

parlament

bkk. 3. / az országgyűlés... 23. folyt./rj

a 11. folytatás 3-4. sorában a szöveg helyesen:

...a polgári törvénykönyv hatályba lépése óta eltelt csaknem 20 év tapasztalata bizonyította...

a 12. folytatás 2. bekezdésének 2-3. sorában a szöveg helyesen: ...

...kitért a -különbözőben gyakorló jogalkalmazó - képviselő. a jogok és kötelezettségek....

x x x

a csütörtöki ülés felszólalói:

dr. Korom Mihály
dr. Juhász Tibor
Kelen Béla
dr. Antalffy György
dr. Nezvál Ferenc
Tisza Kálmánné
dr. Szabó József
Pál József
dr. Németh Pál
Bata János
dr. Korom Mihály
dr. Szijártó Károly
dr. Földvári József
Horváth Miklós
Takács Imréné
dr. Szijártó Károly
Simon Ernőné
dr. Schultheisz Emil

/mti/

-.-

18.50/a

- 59 -

bb 70. /híregyzék..folyt./um

51. antikvár könyvkiállítás és vásár miskolcon
52. új nagy abc áruházak /6. jav./
53. szolidaritási gyűlés szőnyben
54. együttműködés az egyetem és a mezőgazdasági kombinát között /7. jav./
55. a kpvd sz kv ülése
56. nemzetközi költőtalálkozó budapesten
57. 80 esztendő népfrontaktivát köszöntöttek tatabányán
58. hazaérkezett lakos sándor
59. a veszprémi akadémiai bizottság a melléktermékek és hulladékok hasznosításáért
60. megkezdődött a rizs próbaaratása
61. divatbemutató a hiltonban
62. kitüntetések, koszorúzás, fogadás a fegyveres erők napja alkalmából /9. jav./
63. hazaérkezett duschek lajosné
64. peter kuenstler látogatása a divsz székházban
65. lázár györgy irakba utazik /embargó:18.30 óráig/
66. hazaérkezett huszár istván
67. évadnyitás az egri színházban /8. jav./
68. portugál békeharcosok sajtótájékoztatója
69. az nsk-ban működő antiimperialista szolidaritási bizottság küldöttségének látogatása
70. híregyzék

-. -

bb 71. időjárásjelentés

um la

1977. szeptember 29.

a meteorológiai intézet jelenti 1977. szeptember 29-én, csütörtökön este:

melegebb idő

várható időjárás péntek estig: időnként megnövekvő felhőzetből elsősorban az északnyugati, északi országrészekben futó eső. több alkalommal megélenkül, sőt helyenként megerősödik a déli, a dunántulon holnaptól a nyugati szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet 15-20 fok között. /mti/

-. -

18.55/um

- 45 -

1905

bb 72. évadnyitó előadás a nemzeti színházban - kiállítás
140 évadról

t/me/gk/pr/pg la

1977.szeptember 29.

a nemzeti színház csütörtökön este a Bánk bán előadásával nyitotta meg a 140. évadot. előzőleg Marton Endre igazgató a színház előcsarnokában a közönség figyelmébe ajánlotta a színház történetét bemutató kiállításorozat első részét. hosszabb ideig minden előadás látogatói visszatekinthetnek a nagy múltú színház első évtizedeire: plakátok, metszetek, képek, néhány korabeli szinpadkép alapján készült makett, kosztümök - amelyeket a színházi intézet archivumából s a színház gyűjteményéből válogattak - idézik a hajdani előadásokat, színészeket. a nemzeti színház műsorpolitikájával, közéleti szerepével is megismertetik az érdeklődőket. a kiállítás következő részét az évad második felében rendezik meg./mti/

bb.73. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 18.00 órától
zárásig:

ra la

1977. szeptember 29.

71. időjárásjelentés
72. évadnyitó a nemzeti színházban
73. hírjegyzék
/mti/

- v é g e -

készült az mti belföldi szerkesztőségében

a szerkesztőség vezetője : bajnok zolt

ügyeletes szerkesztő: koncz antal

szerkesztő: halasi györgy,
lakatos erzsébet

/mti/

21.00/ra

-46-

21.00

60.008/x

M.T.I.

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Belföldi hírek

p é n t e k

bb 1. az olvasók igényei szerint - tervszerűen fejlesztik a
könyvtárak állományát

i me/gg um cz

1977. szeptember 30.

ezen túl folyamatosan gyarapítják a közművelődési könyvtárak könyvállományát. a művelődéspolitikai irányelveknek, s az olvasók igényeinek megfelelően szervezik meg a könyvellátást. amint a kulturális minisztérium képzőművészeti és közgyűjteményi főosztályán elmondták a könyvértékesítő vállalat könyvtárel-látó osztálya ez ideig csak részben teljesítette a könyvtárak megrendeléseit. a kiadványok általában 70-90 nap vagy ennél is hosszabb idő múlva érkeztek a könyvtárakba, s nem minden könyv volt könyvtári kötésben. a katalóguscédula-igényeket sem elégitették ki mindig. a könyvtárel-látó a kiadói tervek alapján, az előző év áprilisában alakította ki könyvkészletét. a könyvtári igényekről a könyvek megjelenése után értesült, amikor a példányszámot nem módosíthatták. sok esetben a boltokból is kifogytak a könyvek.

e helyzet kialakulásához hozzájárult az is, hogy megsokszorozódott a kiadott könyvek volumene, ugrásszerűen növekedett a szolgáltatásokat igénylő könyvtárak száma. a könyvtárel-látó tavaly 154,5 millió forint értékű könyvet szállított a könyvtáraknak, míg 1955-ben csupán 18 millió forintnyi forgalmat bonyolított le.

/folyt.köv./

- 1 -